

Negocjacje nt. gospodarcze

15-18.10 w Ministerstwie Finansów odbyły się rozmowy grupy negocjacyjnej Komisji Krajowej pod przewodnictwem G.Palki w składzie: J.Merkel, St.Wądołowski oraz eksperci J.Ejsmont, St.Rusinek, W.Trzeciakowski, A.Wielowieyski, a w drugim dniu obrad ponadto: S.Kurowski i Łosiak /NSZZ RI/.

Grupie roboczej Komitetu Rady Ministrów ds. Zw. Zawodowych przewodniczył min. M.Krzak, w jej skład wchodził m.in: min. Krasiński /PKC/, min. Szczepański /Min.Rolnictwa/ oraz przedstawiciele MPPiSS, MHWIU, MHZ, Komisji Planowania, Ogól. polskiego Sztabu Antykryzysowego /OSA/.

15.10 rozmowy rozpoczęły się o godz. 16.

Min. Krzak wyraża ubolewanie, że nie doszło do powołania komisji mieszanej z udziałem rządu i wszystkich central z zawodowych. Ze względu na rozwój sytuacji w kraju rząd zdecydował się podjąć dwustronne rozmowy robocze. Liczy, że uda się znaleźć płaszczyznę porozumienia i środki umożliwiające wyjście z kryzysu. Szansę na to stwarza fakt, że - jak sądzi minister - w programie IX Zjazdu PZPR i programie zjazdowym "Solidarności" jest - w sprawach gospodarczych - wiele elementów zbliżonych. Proponuje aby dzisiejsze spotkanie poświęcić tylko uzgodnieniu porządku obrad i metod pracy.

G.Palka mówi, że rozmowy powinny doprowadzić do porozumienia antykryzysowego. Związek ma zamiar wystąpić na nich z inicjatywą powołania Społecznej Rady Gospodarki Narodowej. O kompetencjach, jakie ona uzyska zależą dalsze losy kraju. Jest zaskoczony, że inicjatywa podjęcia rozmów z rządem, którą wysunął Prezydium KK, została potraktowana jako odpowiedź na propozycję M.F. Rakowskiego, a odmowa uczestnictwa w komisji posłużyła jako pretekst do ataku na "Solidarność".

W dzisiejszych rozmowach "Solidarność" pragnie uzyskać:

- zamrożenie cen do czasu ustalenia ze Związkiem zasad podwyżek cen i systemu rekompensat,
- uzgodnienie zasad powoływania i kompetencji Społecznej Rady Gospodarki Narodowej,
- informacje, czy rząd ma plan doraźnych działań antykryzysowych i długofalową koncepcję wyjścia z kryzysu.

Min. Krzak wyjaśnia, że nastąpiło spotkanie dwóch niezależnych od siebie inicjatyw. Propozycja Rakowskiego była wynikiem obrad Prezydium rządu w sobotę 10.10 i "wielu potraktowało waszą inicjatywę poniedziałkową jako odpowiedź".

Proponuje zdjąć z porządku obrad sprawę Społecznej Rady Gospodarki Narodowej. Koncepcja powołania Rady zaskoczyła delegację rządową, która nie jest upoważniona do jej dyskusji. Odczytuje fragment oświadczenia Urbana z "Trybuny Ludu", który propozycję tę ocenia jako próbę odwołania rozmów o tym, co najpilniejsze. Min. Krzak podkreśla jednocześnie, że rząd jest otwarty na wszelkie propozycje. Przypomina wypowiedź Jaruzelskiego o możliwości rozszerzenia formuły rządu.

Palka - przykro mu, że nie można będzie dyskutować o Radzie, "gdyż to zdejmujemy całe nasze rozmowy". Jest to najważniejszy z punktów proponowanych do dyskusji. Szczegółowe ustalenia, które tu zapadną, rząd będzie mógł wprowadzić w życie tylko wówczas, jeżeli będą one wiarygodne dla społeczeństwa. Kontrolę nad poczynaniami rządu miała sprawować właśnie Rada i ona mogłaby te działania uwiarygodnić. Chciałby chociaż zaprezentować koncepcję Rady, mimo, że delegacja rządowa nie będzie mogła teraz zająć w tej sprawie stanowiska.

Min. Krzak zgadza się. Informuje, że delegacja rządowa chciałaby omówić na dzisiejszym spotkaniu następujące sprawy:

- program antykryzysowych działań rządu, w tym:
 - zwiększenie wydobycia surowców,
 - działania zmierzające do zrównoważenia rynku,
 - stabilizacja gospodarki.
 - zaopatrzenie w żywność - system reglamentacji
 - podwyżka cen i rekompensaty
 - eksport - w tym sprawa eksportu żywności
- proponuje zsynchronizować obie propozycje tak, aby powstał z tego porządek obrad.

G.Palka stwierdza, że kwestie te obejmuje 3 punkt propozycji Związku. Proponuje uzupełnić je o sprawę reformy gospodarczej. Ostatecznie uzgodniono następujący porządek rozmów:

- Omówienie problematyki cen, w tym:
 - stanowisko KK wobec zamrożenia cen detalicznych
 - reformy cen i systemu rekompensat przedstawionych przez grupę roboczą Komitetu Rady Ministrów ds. Zw. Zawodowych
- Problematyka kontroli społecznej i Społecznej Rady Gospodarki Narodowej,
- Program działań antykryzysowych, w tym:
 - działania krótkoterminowe, w tym sprawy zaopatrzenia w żywność i system reglamentacji
 - działania długoterminowe
 - sprawa reformy
- Eksport, w tym żywność.

G.Palka przedstawia stanowisko "Solidarności" w punkcie 1a: wszystkie ceny zamrożone powinny być do czasu uzgodnienia ze Związkiem zasad podwyżek. Wyrażając nadzieję, że od tej pory nie będzie już żadnych nie skonsultowanych ze Związkiem podwyżek, przypomina prowokacyjne zwiększenie cen papierosów.

Min. Krzak "Pierwszy raz spotkało mnie to, że słowo wypo-

wiedziane przez wysokiego przedstawiciela Związku nie jest traktowane jako uzgodnienie". Twierdzi, że podwyżka ta była uzgadniania 4-krotnie. Wyraża ubolewanie, że została wprowadzona podczas Zjazdu. Traktuje to jako "przykry incydent".

Przedst. Solidarności protestują przeciwko takiej interpretacji.

Min. Krasiński próbuje odczytać fragment protokołu z rozmów 21.05

Przedst. rządu przerywają mu pytając, czy "Solidarność" żąda również zamrożenia cen na alkohol, używki i benzynę, czy ma zamiar ingerować w ceny bazarowe, sezonowe /warzywa, owoce, jajka/, ceny drobnej wytwórczości i spółdzielczości. A.Wielowieyski podkreśla, że uchwały Zjazdu nie wykluczają ruchu cen, ale przedtem należy ustalić system rekompensat i dodatek drożyzni. "Musimy powiedzieć ludziom, co będzie się dalej działo z ich budżetem".

Min. Krzak mówi, że nigdzie na świecie nie zamraża się cen artykułów sezonowych, u nas również zależą one od relacji podaży i popytu. Co będzie się działo - pyta - jeśli np. nastąpi nieurodzaj cebuli, a nie podniesie się jej ceny. Rząd nie ustala też cen na bazarach.

Min. Krasiński przypomina, że drobnej wytwórczości ustawa sejmowa dała prawo do swobodnego ustalania cen. Efekty tego są pozytywne - jest to jedyna dziedziną, gdzie produkcja nie spada. Twierdzi, że załogi celowo magazynują przetwory i mrożonki, czekając na podniesienie ich cen.

A.Wielowieyski uważa, że obecnie nie powinno się zaskakiwać ludzi nawet podwyżką cen dżemu. Proponuje powołać zespół, który ustali koszyk podstawowych artykułów.

Byr. Erlich /OSA/ mówi, że zespoły takie zostały już powołane, ale nie dało to rezultatów. GUS otrzymuje różne wyniki, w zależności od metody liczenia.

Min. Krzak oświadcza, że gotów jest zgodzić się na zamrożenie cen pod warunkiem wyłączenia cen drobnej wytwórczości cen sezonowych, bazarowych, alkoholu i używek. Rekompensowane byłyby te artykuły, które wejdą do koszyka. Pyta o uzasadnienie blokady cen na alkohol i benzynę.

G.Palka mówi, że Związek nie jest przeciwny ruchowi cen, ale nie mogą to być jedyne działania stabilizujące rynek.

Dyskutują, kto ponosi odpowiedzialność za kryzys:

G.Palka zarzuca rządowi brak zdolności przewidywania, a min. Krzak oskarża Związek o tworzenie wielkich iluzji - "choćbyście mnie na pasy pocięli, to nie jest to tylko zasługa rządu, część winy jest wasza".

W.Trzeciakowski proponuje, aby zamrozić wszystkie te ceny, które zatwierdza Państwowa Komisja Cen. Wzrost pozostałych będzie zrekompensowany wstecznie. Podkreśla, że chodzi o krótki okres przejściowy, po którym ustalono by system rekompensat.

Min. Krzak mówi, że Związek ośmieszy się broniąc cen alkoholu - nigdzie na świecie związki nie zajmują się takimi sprawami.

A.Wielowieyski mówi, że podwyżka cen alkoholu powinna być elementem całościowego projektu zrównoważenia rynku i znoszenia nawisu inflacyjnego.

Min. Szczepański proponuje zapisać, że system rekompensat uzgodniony będzie do końca października.

G.Palka mówi, że Zależy to od wiarygodności propozycji rządowych. Związek nie może zgodzić się na wyznaczenie terminu, jeśli nie zostanie jednocześnie powołana Społeczna Rada Gospodarki Narodowej.

Po przerwie min. Krasiński przekazuje delegacji "Solidarności" dwa dokumenty: projekt podwyżek cen energii, opału i takich artykułów jak cukier, sól, mączka ziemniaczana oraz projekt kompleksowej podwyżki cen. Wyjaśnia, że jest to zmodyfikowana wersja broszurek, które miały ukazać się już w sierpniu. Zgodnie z kalendarzem reformy projekty te weszłyby w życie od 1.01.82. W ramach ogólnospołecznej konsultacji blisko 200 tys. rodzin zostanie objętych badaniami ankietowymi.

Propozycje te - mówi Krasiński - wychodzą naprzeciw programowi Związku, który kładzie nacisk na konieczność rynkowego kształtowania cen. Niepokoi go tylko, że przegłosowano punkt o równych rekompensatach.

G.Palka ubolewa, że decyzję o rozpoczęciu powszechnej konsultacji podjęto bez zapoznania się z opinią Związku. Nie daje to żadnej gwarancji, że konsultacja taka przyniesie oczekiwany efekt. Proponuje odwrócić tryb postępowania.

St. Rusinek przypomina, że poprzednie wersje broszurek nie zostały rozpowszechnione, gdyż nie zaakceptowały ich nawet organizacje partyjne.

S.Wądołowski mówi, że w projektach tych brakuje tylko jednego: co zrobić z ich autorem.

Min. Krzak popiera propozycję Palki, aby projekty skonsultować najpierw ze związkami.

A.Wielowieyski zobowiązuje się przedstawić opinię o tych projektach na najbliższym posiedzeniu KK. Potrzebny jest czas na konsultacje z KZ-ami /ok. 3 tyg./.

Potem projekt z poprawkami lub z wariantową propozycją Związku wróci do min. Krasińskiego.

Min. Krzak prosi o maksymalnie krótki czas konsultacji i konstruktywne propozycje. Po zakończeniu konsultacji broszury zostaną opublikowane.

Po przerwie G. Pałka mówi: "Cała skuteczność działań, jeśli chodzi o zrównoważenie rynku, zależy od wiarygodności wobec społeczeństwa instytucji przedstawiającej te problemy. Także bieżące działania rozwiązujące te tak ważne problemy żywnościowe, a wobec zbliżającej się zimy - zaopatrzenia w opał - skuteczność tych działań zależy także od wiarygodności instytucji, które będą apelowały o jakies nadzwyczajne czyny, czy jakies nadzwyczajne ograniczenia. Uważamy, że bez stworzenia społecznego ciała niezależnego od Rządu, tych problemów Rząd nie zdoła pokonać. Natomiast "Solidarność" nie będzie mogła popierać Rządu w jego działaniach, ponieważ do tej pory mamy negatywną ocenę, jeśli chodzi o wprowadzenie reformy gospodarczej, o dokonania reformy i nie mamy absolutnie żadnych gwarancji, że te ograniczenia konsumpcyjne przyjęte przez podwyżkę cen dadzą jakiegokolwiek efekty. Gdybyśmy popierali działania Rządu zdradzilibyśmy w gruncie rzeczy interes społeczeństwa, byłoby to pograżenie narodu w bledzie bez szans na wyrzucenie się z tej bledy. Dlatego jako pierwszorzędnny problem na dziś stawiamy utworzenie Społecznej Rady Gospodarki Narodowej.

Jeśli idzie o sposób powoływania tej Rady, to ma być ona niezależna od Rządu i musza ją powołać niezależnie od władz związki zawodowe, które same zdecydują na jakich zasadach będzie ona utworzona. Przewidujemy zasadniczy proporcjonalny skład tej Rady - w skład tej Rady mogą być zaproszeni tak że przedstawiciele ruchu samorządowego.

Jeśli idzie o kompetencje tej Rady i cele działania. Kompetencje powinny być takie, żeby Rada mogła współkształtować politykę gospodarczą i wpływać na kształt reformy gospodarczej efektywnie. Czyli do jej kompetencji należałaby kontrola nad działaniami Rządu i niższych szczebli administracji gospodarczej w ten sposób, że Rada miałaby prawo żądać informacji, wyjaśnień, a także powinna mieć dostęp do informacji gospodarczej na tych samych zasadach co Rząd, czy jednostki gospodarcze. Czyli jednostki gospodarcze oraz ministerstwa musza udzielać wyczerpujących informacji i udostępniać dokumenty.

Do ważnych uprawnień tej Rady należałoby prawo zgłaszania weta co do błędnych decyzji Rządu, jeśli w trybie konsultacji nie dałoby się tych decyzji uzgodnić. Musi być także przewidziany mechanizm, w którym społeczeństwo w przypadku sprzeczności nie do usunięcia-decydowałoby, który wariant w polityce gospodarczej czy reformie gospodarczej byłby realizowany. Rada musi mieć dostęp do radia i telewizji, żeby tłumaczyć decyzje niepopularne, ale także - by reprezentować swój pogląd i ocenę gospodarki. Potrzebne byłoby także przyznanie inicjatywy ustawodawczej po to, żeby Sejm miał do wyboru różne projekty ustaw, a nie tylko rządowe. Może to być zastąpione obowiązkiem rządu uzgadniania projektów ustaw z Radą bądź przedkładania Sejmowi alternatywnych projektów przygotowanych przez Radę. Bardzo ważnym punktem jest ustalenie, że Rada może być rozwiązana wtedy, kiedy społeczeństwo uzna, że jej rola się skończyła. Chodzi o to, żeby nie była ona rozwiązana wtedy, kiedy będzie niewygodna dla Rządu. Taki jest zarys tej naszej propozycji."

Strona rządowa domaga się przedstawienia tego stanowiska na piśmie. Wypowiedź G. Pałki została spisana z taśmy magnetofonowej i do autoryzacji wręczona ordęst. rządu.

Min. Szczępański mówi, że skoro ma to być organ zw. zawodowych, nie widzi przeszkód w jego powołaniu. Dziwi się, dla czego "Solidarność" zwraca się z tym do rządu.

G. Pałka odpowiada, że z rządem musza być uzgodnione kompetencje Rady.

Min. Karaś /MHZ/ pyta, w jakim stosunku do rządu i Sejmu miałaby pozostawać przyszła Rada.

G. Pałka wyjaśnia, że społeczny nadzór ma uwiarygodnić działalność rządu. Rada nie wchodziłaby natomiast w kompetencje Sejmu.

Plesiewicz /doradca Cioska/ pyta się czy Pałka mógłby wskazać jakies państwo na świecie, gdzie taka instytucja funkcjonuje.

G. Pałka "a czy Pan mógłby wskazać państwo, które tak nisko upadło".

Min. Krzak pyta się jak w praktyce miałaby wyglądać kontrolowanie rządu i czy prawo weta obowiązywałoby również na szczeblu przedsiębiorstw.

G. Pałka odpowiada, że Rada, podobnie jak rząd, powinna mieć dostęp do wszelkich dokumentów. Obserwator rządu mógłby uczestniczyć w pracach Rady i odwrotnie. W kwestiach wymagających wyjaśnienia kierowane byłoby zapytania do odpowiednich organów administracji gospodarczej. Ingerencje Rady nie dotyczyłyby przedsiębiorstw. Po reformie obszar działania Rady pokrywałby się z obszarem działania rządu.

Decyzje, wobec których Rada zgłosiłaby weto byłoby rozstrzygane przez ogólnospołeczne referendum.

Odpowiadając na kolejne pytania G. Pałka podkreśla, że nie ma sprzeczności między koncepcją Rady a Konstytucją. Radę można by powołać odpowiednią ustawą sejmową. Podlegałaby ona i byłaby rozliczana przez wchodzące w jej skład związki zawodowe. Przypomina, że jest to propozycja Prezydium KK i nie została jeszcze zaakceptowana przez Komisję Krajową.

Min. Krzak oświadcza, że trudno mu merytorycznie ocenić tę koncepcję. Powołanie organu takiego, jak Rada wymagałoby długiego czasu, głębokiej dyskusji i rozmów na innym szczeblu.

Zakres kompetencji Rady należało by rozpatrzyć z punktu widzenia zasad Konstytucji, funkcjonowania i uprawnień rządu i Sejmu.

Propozycja komisji mieszanej lepiej - jego zdaniem - wyraża partnerские, a nie konfrontacyjne podstawy stosunków między rządem a "Solidarnością". Strona rządowa nie zgodziła się na propozycję G. Pałki, aby jeszcze dziś rząd przedstawił swoje propozycje doraźnych działań na rzecz poprawy zaopatrzenia w żywność. Rozmowy zańczyły się ok. godz. 22.

16.10 2 dzień /14.00 - 0.30/

Min. Krzak pyta, jaką rolę odgrywałyby w Społecznej Radzie Gospodarki Narodowej partie polityczne i organizacje społeczne.

G. Pałka odpowiada, że przedmiotem działania Rady byłoby tylko sprawy gospodarcze, w jej skład powinny więc wchodzić NSZZ "Solidarność", "Solidarność RI", autonomiczne związki zawodowe, niektóre zw. branżowe i np. ZNP, a także przedstawiciele samorządów. Projekt nie przewiduje udziału reprezentantów partii politycznych, nie wyklucza jednak współpracy.

Plesiewicz /doradca Cioska/ przypomina, że działacze "Solidarności" odżegnywali się od odpowiedzialności za zarządzanie. Jak to pogodzić z koncepcją Rady i jej uprawnieniami do zarządzania w makroskali i jakie byłoby kryteria odróżnienia podporządkowanych związków zawodowych od niezależnych?

G. Pałka mówi, że "Solidarność" nie będzie się włączać w zarządzanie przedsiębiorstwami. Natomiast obecna sytuacja zmusza do podjęcia współodpowiedzialności na szczeblu centralnym.

Ustalenie niezależności poszczególnych związków nie jest problemem, gdyż ich przedstawiciele określili się wystarczająco jednoznacznie.

Dr. Oleksy pyta: czy w ramach uprawnień Rady przewiduje się kontrolę przemysłów specjalnych /np. zbrojeniowego/ i jakie sprawy nie podlegałyby Radzie? czy Rada miałaby prawo kontroli eksportu? jaki będzie jej stosunek do RWPiG?

Pałka odpowiada, że przemysł zbrojeniowy byłby poza kompetencjami Rady, natomiast bardzo ważna jest kontrola wymiany zagranicznej - Rada mogłaby np. kwestionować niekorzystne transakcje. Nie przewiduje się jednak ingerencji Rady w działalność organów ponadpaństwowych takich, jak RWPiG.

Min. Krzak pyta, jak wyglądałaby samorządność przedsiębiorstw.

Pałka mówi, że Rada interweniowałaby tylko wówczas, gdyby przedsiębiorstwo otrzymywało zadania przynoszące straty.

Kurowski dodaje, że Rada nie ingerowałaby w sprawy produkcji specjalnej, ale powinna mieć możliwość uzyskiwania informacji o kosztach produkcji.

Trzeciakowski wyjaśniając, dlaczego konieczne jest powołanie Rady stwierdza m.in., że dając ją zaufaniem Związek mógłby przekonywać społeczeństwo do trudnych decyzji gospodarczych. Rada będzie autentycznym reprezentantem społeczeństwa do czasu powołania wiarygodnych ciał przedstawicielskich. Utworzenie Rady nie jest sprzeczne z Konstytucją.

Dr. Oleksy pyta, czy Rada byłaby współodpowiedzialna także za spłatę długów i w jaki sposób miałaby otrzymywać od rządu potrzebne jej informacje.

Odpowiadając dr. Oleksemu Pałka mówi, że Rada brałaby odpowiedzialność za wszystkie decyzje, które zaakceptowała - także związane ze spłatą długów. Miałaby swego obserwatora w rządzie i - w razie konieczności - w ministerstwach, i w ten sposób uzyskiwałaby informacje.

Kurowski dodaje, że Rada musiałaby uczestniczyć w podejmowaniu decyzji o pożyczkach, spłatach długów, ratach i procentach.

Trzeciakowski informuje, że jeśli w Polsce ustabilizuje się sytuacja, banki zachodnie gotowe są udzielić nam pomocy.

Min. Krzak pyta czy Rada byłaby nad rządem, czy też stanowiłaby organ konsultacyjny.

Pałka odpowiada, że tryb konsultacji należałoby ustalić. Konieczny jest jednak efektywnie sprawowany nadzór nad rządem, a także przyjęcie zasady, że spory rozstrzygane są przez odwołanie się do społeczeństwa.

Krzak stwierdza, że o sprawowaniu nadzoru nad rządem decyduje Konstytucja. Zastanawia się, czy tworzenie nowego ciała jest konieczne, skoro zdominowane ono będzie przez "Solidarność", a prawo weta będzie można egzekwować tylko poprzez strajk. "Po co tworzyć coś co jest "Solidarnością"? Czy młodzi się to w porządku konstytucyjnym?"

Pałka mówi, że jeśli przyjęty zostanie obowiązujący obydwie strony sposób rozwiązywania konfliktów np. referendum, to znika potrzeba strajku.

Kurowski pyta, dlaczego nie mówi się o sprzeczności z Konstytucją, gdy Premier powołuje się w Sejmie na uchwały IX Zjazdu PZPR. Członkowie Rady - zauważa - będą ponosili odpowiedzialność związkową, tak jak członkowie rządu - partyjną.

Min. Krzak odpowiada, że mówiąc o uchwałach IX Zjazdu Premier powołuje się na przewodnią siłę narodu. Przypomina o proponowanej przez Komisję ds. Reformy Radzie Społeczno-Gospodarczej, którą powoływałby Sejm.

Pałka mówi, że tak powołana Rada nikogo by nie reprezen-

towała. Rzeczywiście przedstawiciele utonęliby wśród "powoływanych inaczej".

Zaopatrzenie w żywność i system reglamentacji omawiają wicemin. rolnictwa Szczepański i dyr. gen. MHWIU Bors.

Min. Szczepański obszernie informuje o podaży art. żywnościowych. Roczny plan dostaw mięsa, drobiu i przetworów mięsnych wynosi 1.670 tys. ton. W ciągu 3 kwartałów dostarczone 1.302 tys. ton, w tym drobiu 105 tys. ton /84,3% w stosunku do r. ub./ Resort rolnictwa nie wykonał planu dostaw artykułów zbożowych i tłuszczów.

Po podwyższeniu cen skupu żywca dostawy wzrosły w stosunku do września br. o ok. 800-1000 ton dziennie. Jest to jednak zbyt mało aby wykonać plan skupu, który wynosi w październiku 114,6 tys. ton.

Do 15.10 skupiono 43,85 tys. ton, tj. 38% planu miesięcznego.

Min. Szczepański informuje, że zbiory zbóż są wyższe niż w r. ub. o ok. 11%, ziemniaków o ok. 60%, a buraków o 45%. Dobre są także zbiory siana, kukurydzy i zielonek oraz roślin okopowych pastewnych.

Zasoby paszowe umożliwią więc zwiększenie skupu trzody chlewnej w I półroczu 82, lecz bydła rzeźnego dopiero w 83r. Aby utrzymać skup w roku przyszłym na wysokości roku bieżącego /1,720 tys. ton/ oraz zapewnić pokrycie kartek konieczny jest import 185 tys. ton mięsa, przy całkowitym eksporcie 120 tys. ton.

Przywrócenie kartek sprzed lipca nie jest możliwe do końca 81 roku /wymagałoby dziennego skupu powyżej 6 tys. ton/.

Szczepański przedstawia następnie środki podjęte w celu aktywizacji skupu sprzedającej żywce uzyskującej uprawnienia wynikające z kontraktacji, zlikwidowano część zaległości w dostawach węgla /90 tys. ton, pozostało jeszcze 420 tys. ton/ jeśli węgiel podróżuje, będzie sprzedawany rolnikom po cenie obowiązującej w dniu dostawy żywca; normy węgla "bytowe" utrzymane są na dotychczasowym poziomie /miały być obniżone/; zaopatrzenie w pasze jest takie samo dla wszystkich odbiorców /państwowych, spółdzielczych i indywidualnych/.

Palka pyta, czy resort - wiedząc o rosnącej inflacji - przewidywał taki spadek skupu i czy rozpatrywał możliwość wprowadzenia bonów towarowych.

Szczepański mówi, że resort nie przewidywał zaniku podaży towarów przemysłowych.

Sprawa bonów towarowych była już dyskutowana. Odpowiedni projekt przedstawiono NSZZ RI, kt. niszczą stanowiska i rolnikom w zreszłości branżowych - wypowiedzieli się oni negatywnie. W województwach kieleckim, radomskim i toruńskim podejmuje się próby zatrzymania części towarów do dyspozycji władz terenowych i powiązania ich sprzedaży z dostawami żywca. Zwiększenie podaży artykułów przemysłowych na wsi wymaga przesunięcia terminu realizacji przedpłat o 1-2 miesiące. Konieczne jest tu poparcie Związku. Jeśli nie dojdzie do aktywizacji skupu w grudniu może zabraknąć żywca.

Przedstawiciele "Solidarności" pytają o pokrycie kartek, o podział puli mięsa, o możliwość jego substytucji.

Min. Krzak proponuje, aby eksperci wzięli odpowiednie dane i wyjaśnili te kwestie.

Bors /dyr. gen. MHWIU/ mówi, że załamały się dostawy jaj i ryb. Ryb dostarczono 10 tys. ton, tj. 1/3 tego co w ub. roku. Opowiada się za utrzymaniem reglamentacji kasz, maki i masła.

Informuje o bilansie mięsnym - do czerwca dostawy na rynek były wyższe niż przewidywał to plan, załamały się w lipcu. Sytuację pogorszył fakt, że w bilansie nie uwzględniono 2,5% rozwiąg /ubytek mięsa przy rozważaniu w detalu/ oraz że sprzedawane na sztuki kurczęta ważyły więcej niż zakładano. Od sierpnia przemysł nie realizuje planowych dostaw /w sierpniu nie dostarczył ok. 5 tys. ton, we wrześniu - 8 tys. ton a w październiku - ok. 15 tys. ton/. Spadek skupu powoduje wyjątkowo trudną sytuację w województwach dotychczas samowystarczalnych /skiernowie, piotrkowskie, suwalskie/.

Odpowiadając na liczne pytania dyr. Bors informuje, że w ok. 20 województwach dostawy były o 30-40% niższe od planowanych, podobnie może być w październiku. Ogółem braki mięsa wynoszą obecnie ok. 38 tys. ton. Przedstawił także sposób rozliczania sklepów ze sprzedaży. Kontrole prowadzone są wyrywkowo. Jeśli różnice między ilościami kartek, a rozprawdzonym towarem wynoszą 2-3% MHWIU nie interweniuje, jeśli są większe przystępuje się do szczegółowego sprawdzania.

Omawiając na wniosek Palki sytuację w Żyrardowie, Piotrkowie, Stalowej Woli i Białej Podlaskiej Bors stwierdza, że jedyne co można było zrobić i co zrobiono to usprawnienie produkcji i dystrybucji. Zwiększono także dostawy serów, twarogów i mleka.

Krzak apeluje, aby Związek pomógł ściągnąć mięso od chłopów.

Palka mówi, że powiększenie skupu to nie jest metoda na strajki, mięso musi być natychmiast.

dyr. Erlich /OSA/ mówi, że dostawy środków produkcji podziałyby lepiej niż środki konsumpcji. Konieczny jest węgiel, a więc konieczny jest wzrost jego wydobycia.

Wądołowski mówi, że jest możliwość zwiększenia wydobycia o ok. 5 mln ton, o ile zawiesi się uchwałę 199, a sobotnie

wypłaty rozłoży się na cały tydzień - praca w soboty powinna być opłacana tak, jak praca w dni świąteczne. Proponuje aby natychmiast rozpocząć rozmowy na ten temat. Nawołuje do propozycji powołania Rady, która będzie uwiarygodniać posunięcia gospodarcze, bowiem nikt już nie uwierzy na słowo, jeśli wszystko dotąd opierało się na fałszu, kłamstwie i obłudzie.

Wywołuje to burzliwą wymianę zdań nt. podrywania autorytetu rządu i działań pogłębiających kryzys oraz prowokacji politycznych władz.

Palka stwierdza, że Związek aby ogłosić, że nie ma mięsa, musi mieć co do tego całkowitą pewność.

Krzak wyraża gotowość udostępnienia wszelkich możliwych danych oraz metod ich sprawdzania. Stwierdza także, że obecna sytuacja jest wynikiem pracy całego narodu, a nie tylko 40 ludzi w rządzie. Mówi o konieczności uspokojenia nastrojów społecznych jako podstawowym warunkiem wyjścia z kryzysu.

Wielowieyski pyta o bony towarowe dla rolników.

Krzak mówi, że upoważniono wojewodów do wzięcia sprzedaży towarów przemysłowych z wysokością dostaw. Przypomina o niewłaściwych relacjach cen. Ceny skupu art. rolnych są za wysokie w stosunku do cen towarów przemysłowych.

Palka stwierdza, że rząd nie ma koncepcji rozwiązania problemu, a Związek nie wyda oświadczenia o braku mięsa bez sprawdzenia danych.

Krzak potwierdza gotowość dostarczenia wszelkich informacji. Prosi o przedstawienie propozycji "Solidarności".

Palka przedstawia krótkoterminowe propozycje antykryzysowe: natychmiastowe powołanie grupy negocjacyjnej i rozpoczęcie rozmów z KK Górników o odwołaniu uchwały 199; wprowadzenie systemu bonowego (powiązanie dostaw produktów rolnych z bonami wartościowymi na towary przemysłowe), przyjęcie ustaleń nt. Społecznej Rady Gospodarki Narodowej, przedstawienie produkcji przemysłu maszynowego na potrzeby rolnictwa.

Min. Gwiazdździński przedstawia dane o spadku wydobycia węgla. Stwierdza, że kompleks rolnospożywczy jest jedyną gałęzią gospodarki, która otrzymuje dostawy węgla wyższe niż w roku 80. Mówi, że rozmowy nie powinny dotyczyć odwołania uchwały, lecz utworzenia systemu zapewniania autentycznego wzrostu wydobycia węgla.

Min. Krzak mówi, że uchwała nie powinna być odwołana w całości, lecz co najwyżej zmodyfikowana. Tylko 1 pkt. uchwały dotyczy pracy w soboty, pozostałe mówią o poprawie zaopatrzenia górnictwa powinny zostać utrzymane.

W wyniku dyskusji zostaje opracowany wstępny zapis, że do 21.10 Głównopolski Sztab Antykryzysowy zaproponuje Prezydium KK NSZZ "Solidarność" termin spotkania w celu przedyskutowania modyfikacji uchwały 199 oraz ustalenia systemu zmierzającego do wzrostu wydobycia węgla.

Krzak mówi, że w ciągu 2 tygodni zostanie opracowany system wzięcia skupu żywca i sprzedaży towarów przemysłowych dla wsi, uwzględniający propozycje bonów towarowych. Zostanie on przedstawiony do dyskusji KK.

Min. Gwiazdździński mówi, że zostają wprowadzone wszelkie możliwe ograniczenia w dostawach węgla dla przemysłu. Dalsze odbicia się niekorzystnie na produkcji przemysłu dla potrzeb rolnictwa.

Palka pyta o możliwości zapewnienia pokrycia towarowego na bony /tj. ok. 11 mld zł. miesięcznie/.

Bors przedstawia szacunkowe dostawy towarów przemysłowych w IV kw. oraz możliwości powiększenia dostaw na rynek wiejski. Ocenia, że pokrycie kwoty 11 mld jest możliwe.

Palka i Trzeciakowski występują z kompromisową propozycją powołania grupy roboczej, która przedyskutowałaby celowości zasady powołania oraz kompetencje Społecznej Rady Gospodarki Narodowej.

Krzak stwierdza, że nie jest możliwe przyjęcie jakiegokolwiek zapisu w tej sprawie. Rząd może tylko zobowiązać się do oceny tej propozycji.

Wywołuje się dyskusja, w trakcie której St. Rusinek argumentuje, że przyjęcie zapisu nie zobowiązuje rządu do niczego, natomiast odrzucenie świadczyć będzie, że rząd nie wykazuje chęci do wyjścia naprzeciw inicjatywom "Solidarności". Delegacja rządowa twierdzi, że najpierw musi dokonać oceny propozycji, przypomina projekt powołania Komisji Mieszanej, nie wyraża zgody na sporządzenie zapisu bez konsultacji z kierownictwem rządu.

Zostaje ogłoszona przerwa.

Po przerwie zabiera głos min. Krzak. Mówi, że w DTV zostało właśnie odczytane oświadczenie rzeczownika prasowego rządu. Bliższa treść nie jest mu znana. Pyta czy przedstawiona wczoraj propozycja jest stanowiskiem Komisji Krajowej Prezydium KK, czy też stanowiskiem G.Palki.

Palka wyjaśnia, że była to wersja robocza. Propozycji Prezydium KK nie należy traktować jako ostatecznej.

Krzak proponuje powołanie wspólnej grupy roboczej, która przedyskutowałaby koncepcje wspólnej komisji związków zaw. i rządu oraz Społecznej Rady Gospodarki Narodowej.

Po krótkiej przerwie Palka oświadcza, że propozycja ta jest możliwa do przyjęcia.

Zostaje sporządzona robocza wersja zapisu, która po przebiegu ma być dostarczona wszystkim uczestnikom rozmów i poddana dalszej dyskusji.

Min. Gwiazdziński rozpoczyna omawianie następnego punktu - przestawianie produkcji przemysłowej na potrzeby rolnictwa. Stwierdza, że w przemyśle chemicznym /nawozy/ decyzja taka jest już realizowana. W przemyśle maszynowym konwersja obejmuje 2 kierunki: dostawa i produkcja maszyn oraz części zamiennych na potrzeby górnictwa /co jest realizowane/; przestawienie przemysłu maszynowego na potrzeby rolnictwa /w tym kierunku niewiele zrobiono/. Informuje o zapewnieniu środków do zakończenia inwestycji w Ursusie, o dostarczeniu surowca i energii na produkcję prostych maszyn rolniczych. Przedsiębiorstwa produkujące na potrzeby rolnictwa mają mieć pierwszeństwo w zawieraniu umów na dostawę energii i surowców. Stwierdza też, że w związku z konwersją konieczne będą przesunięcia w zatrudnieniu i zwraca się do Związku o pomoc w tej sprawie.

Kurowski mówi, że problematyka ta została podjęta za późno. Produkcja dla rolnictwa spadła o 17%, przemysł daje rolnictwu 4% mocy produkcyjnych /w krajach rozwiniętych 20%/. Pyta, czy to są dowody szczególnej troski o rolnictwo.

Gwiazdziński w długim przemówieniu uzasadnia, że wszystkim od razu nie można zrobić. Nie zgadza się z postawionymi mu zarzutami.

Ejmont pyta o spodziewane efekty konwersji. **Gwiazdziński** mówi, że przy korzystnym wariancie przewidyuje się wzrost produkcji ok 12%, przy niekorzystnym będzie on praktycznie zerowy.

Trzeciakowski przypomina, że najtańszym sposobem konwersji jest eksport. Pyta dlaczego jest taki zastój w handlu zagranicznym i czy nie ma możliwości powiększenia importu maszyn rolniczych z krajów RWPG.

Gwiazdziński mówi, że na zastój złożyło się kilka przyczyn: struktura przemysłu nie była proeksportowa; część produkcji eksportowej nie znajdowała nabywców. Możliwość importu z krajów RWPG są niewielkie, praktycznie ze wszystkimi krajami RWPG mamy ujemne salda handlowe.

Krzak mówi, że produkcja maszyn rolniczych jest nierentowna dlatego przedsiębiorstwa jej nie podejmują. Jego zdaniem niska cena maszyn jest utrzymywana sztucznie. Chłopi zapłaciliby więcej, gdyby je mogli dostać. Wymaga to jednak zasadniczej reformy cen.

Palka proponuje wrócić do zapisu ws. społecznej Rady Gos podarki Narodowej.

Krzak wręcza list od min. Baki wraz z 12 projektami aktów prawnych związanych z reformą gospodarczą. Prosi aby Komisja Krajowa ustosunkowała się do tych projektów.

Następuje dalsza praca nad uzgodnieniem zapisu ws. SRGN. Propozycja zapisu po dłuższej dyskusji i poprawkach zostaje zatwierdzona przez obie strony (patrz: Dokumenty s. 30D).

Bors zwraca się o pomoc ws. "gorących województw".

Palka mówi, że gdyby było przynajmniej wiadomo, kiedy i jakie towary zostaną tam dostarczone, można by się zwrócić o odłożenie strajku.

Bors zobowiązuje się dostarczyć następnego dnia potrzebne dane.

17.10 3 dzień, godz. 11.30 /17.10/ do 5.45 /18.10/

G.Palka mówi, że po wczorajszym oświadczeniu rzecznika prasowego rządu powstała jakościowo nowa sytuacja. Dlatego zmuszony jest złożyć protest (patrz: Dokumenty s. 30D).

Min. Krzak mówi, że stanowisko grupy negocjującej ws. SRGN zostało przedstawione na konferencji prasowej i opublikowane. Rzecznik prasowy rządu musiał się więc do niego ustosunkować. Krzak wyraża gotowość skomunikowania się z kierownictwem rządu i przekazania protestu do PAP.

Palka mówi, że delegacja "Solidarności" nie ma nic przeciwko zarzutom merytorycznym, ale nie może zgodzić się na demagogię. Żąda, aby opublikowano także oświadczenie rzecznika prasowego KK.

Krzak radzi, aby opublikować protest, a oświadczenie rzecznika prasowego KK "puścić" normalną drogą.

dyr. Erlich stwierdza, że to strona związkowa dopuściła do publikacji tekstu o Społecznej Radzie Gospodarki Narodowej. Oświadczenie rzecznika prasowego rządu ukazało się w prasie obok tekstu, który przyjęto jako autoryzowany. Jego zdaniem nie należy publikować żadnych materiałów w trakcie negocjacji.

Wielowiejski mówi, że insynuacje zawarte w oświadczeniu rzecznika prasowego rządu muszą być odparte.

Krzak stwierdza, że w propozycji G.Palki znalazły się sformułowania, których nie przyjąłby żaden rząd.

Min. Karas omawia sytuację w handlu zagranicznym. Jest ona bardzo trudna, co wynika z zadłużenia kraju i konieczności spłaty, niewłaściwej struktury handlu zagranicznego /ok. 50% importu stanowią artykuły rolno-spożywcze/, niechęci krajów zachodnich do udzielania kredytów.

Przedstawia dane o obrotach towarowych w r.b. Eksport do krajów socjalistycznych wynosi 25.948 mln zł. dew.; do krajów kapitalistycznych 20.300 mln zł. dew. Planowany import wynosi: z krajów socjalistycznych 33.259 mln zł. dew., z krajów kapitalistycznych 21.700 mln zł. dew. Nastąpił wyraźny spadek eksportu do obu obszarów. Przedstawia dane dotyczące eksportu artykułów rolno-spożywczych, że zawsze był on źródłem wpływów, a w obecnym roku mamy ujemne

saldo z obydwoma obszarami płatniczymi: 7,3 mld zł. dew. z krajami socjalistycznymi, 7,1 mld zł. dew. z krajami kapitalistycznymi /ponad 2 mld \$/. Stwierdza, że utrzymanie eksportu żywności jest konieczne. Następnie omawia blokadę w portach: podwyższiła ona realizację zobowiązań eksportowych. Obecnie blokowanych jest ok. 700 ton szynki i 400 ton konserw o wartości 10,5 mln zł. dew. dalsza blokada może spowodować utratę rynku amerykańskiego. Natomiast utrata wiarygodności jako partnera handlowego może się w przyszłości bardzo poważnie odbić na naszym handlu zagranicznym. Apeluje o odblokowanie portów i niepodjęcie takich decyzji.

G.Palka mówi, że blokada nie jest akcją organizowaną przez KK, lecz spontaniczną i mającą tendencje do rozszerzenia się. Związek nie może przedstawić rzeczowych argumentów, bo ich nie posiada, a wtedy ludzie odmawiają żądania. Stwierdza, że konieczne jest opracowanie metod kontroli i dostarczania informacji nt. eksportu żywności, zwłaszcza do krajów socjalistycznych.

S.Wadożowski mówi, że pracownicy portów widzą, ile się eksportuje i ile czego się przywozi. Robotnicy przychodzą i pytają "co za to dostajemy?". **Min. Karas** tłumaczy, że w obrotach z krajami socjalistycznymi nie można domagać się transakcji wiązanych, sporządzane są listy eksportowe i importowe. Mówi, że handel zagraniczny nie zubaża rynku, a eksport żywności do krajów socjalistycznych jest symboliczny.

S.Kurowski mówi, że panuje głęboka nieufność, gdyż nie wiadomo czy handel zagraniczny rzeczywiście działa w interesie kraju. Stwierdza, że podstawowym pytaniem jest nie co wywozimy i wwozimy, ale czy na tym zarabiamy, a tego nie wiadomo. Uważa, że trzeba wyjaśnić, w jakim celu utrzymywany jest zł. dew. co to jest rubel transferowy i dlaczego ma wartość, dlaczego wsad dewizowy /np. w statkach/ eksportujemy za te ruble.

Min. Karas mówi, że eksportujemy w ten sposób nie tylko statki, lecz także towary inwestycyjne i przemysłowe konsumpcyjne. Otrzymujemy jednak za to towary wolnodewizowe, a szczególnie ropę naftową /13 mln ton/, gaz ziemny, bawlnę i metale kolorowe. Stwierdza, że zdobywanie i utrzymanie rynku radzieckiego jest dla nas bardzo korzystne. Informuje, że od 1.01.82 r. dewizy będzie zniesiony.

Min. Krzak informuje, że aby zdobyć 1 zł. dew. musimy wydać w obrocie z krajami socjalistycznymi 7,7 zł., a z krajami kapitalistycznymi 12 zł. Ponieważ import z krajów socjalistycznych jest głównie surowcowy /czyli dolarowy/ jest to dla nas bardzo korzystne. Mówi, że właściwie to Zw. Radziecki finansuje te kraje, które mają większy import surowcowy niż eksport, oni o tym wiedzą, dlatego są bardzo rozgorzcczeni tą kampanią, która się odbywa. Ostrzega, że to może się bardzo źle odbić na naszej sytuacji.

Ejmont mówi, że handel zagraniczny był zawsze tematem ten, co sprzyjało powstawaniu rozmaitych plotek. Dlatego likwidacja blokad zależy jego zdaniem nie tyle od powodów ekonomicznych, co społecznych. Podobnie przyczyną wielu plotek jest niepublikowanie danych o produkcji i handlu.

Przerwa obiadowa.

Min. Krzak poinformował, iż Protest grupy negocjującej ma być przekazany na konferencji prasowej oraz za pośrednictwem PAP. Strona rządowa nalegała jednak na usunięcie pewnych sformułowań zawartych w tekście Protestu, na co przedstawiciele "Solidarności" nie wyrazili zgody.

W dalszym ciągu dyskusji nt. handlu zagranicznego **G.Palka** zaproponował, aby Związek powołał grupę, która będzie miała wykaz kontraktów i dat ich realizacji. Miałaby ona dostęp do pełnej informacji na temat danego kontraktu. Przyślugiwałoby jej prawo do kontroli ilości wysyłanych towarów i informacji o trybie realizacji kontraktów, w tym celu potrzebna byłaby także lista przejść granicznych.

Min. Karas mówi, że propozycja ta prowadzi do powołania drugiego aparatu handlu zagranicznego. Wysuwa następujące zastrzeżenia: listy kontraktów nie ma i nie można jej sporządzić, gdyż jeden handlowiec prowadzi czasem ponad 100 kontraktów, trzeba by stworzyć aparat kontroli jakimś nie dysponuje ministerstwo w stosunku do central. W propozycji Palki widzi chęć utworzenia przez "Solidarność" własnego aparatu celnego. Jego zdaniem propozycja ta jest nieporozumieniem.

G.Palka wyjaśnia, że z listy kontraktów grupa wybierałaby tylko te, które ją interesują. Nie zgadza się z zarzutem, że Związek chce stworzyć własny aparat celny.

Trzeciakowski mówi, że osobiście jest za wzrostem eksportu i chciałby aby takie było zdanie "Solidarności". Opowiada się także za utrzymaniem cen kontraktowych z krajami RWPG. Rozumie jednak, że do rozładowania napięcia społecznych przyczyniłaby się wyrównoważona kontrola tych przypadków, które budziły wątpliwości. Uważa, że 27 mld \$ zadłużenia i konieczność znalezienia w 81 r. jeszcze 11 mld \$ świadczy o tym, że znajdujemy się w pułapce dewizowej. Do tego dochodzi spadek produkcji przemysłowej i żywności, a także przejeżdżanie 50% importu. Stwierdza, że przedstawiony przez min. Karasa bilans świadczy o totalnej nieudolności działania - "ministerstwo jest jak pijane dziecko we mgle". Potrzebny jest system, który będzie pobudzał działalność proeksportową. Poć

Kreśla, że utworzenie Społecznej Rady Gospodarki Narodowej mogłoby przełamać barierę niemożności.

Min. Krzak także jest zdania, że propozycja Pałki wynika z nieporozumień i nieznanymi mechanizmami działania handlu zagranicznego. Mówi, że wstrzymywanie eksportu w każdym państwie będzie uznane za anarchię. Przypomina to - jego zdaniem - walkę robotników z kapitalizmem przez niszczenie maszyn. Prosi aby załatwić sprawę w sposób sensowny, bowiem państwo będzie musiało użyć tych środków, które ma do dyspozycji, aby przeciwdziałać szkodliwej dla narodu działalności. Uważa, że rozsądny sposób postępowania to sprawdzenie, czy istnieje nadmierny wywóz żywności. Proponuje dostarczenie w tym celu danych statystycznych i udzielanie wyjaśnień w sprawach budzących wątpliwości. Wyłącza sprawy wojaskowe, "bo tego nikt nie udostępni". W zamian Związek powinien odblokować porty, gdyż jest to działalność antynarodowa.

Odpowiadając Trzeciakowskiemu stwierdza, że sytuacja w handlu zagranicznym jest wynikiem sytuacji wewnętrznej. Usunięcie wewnętrznych przeszkód pozwoli na prawidłowe ustalenie struktury handlu zagranicznego. Dlatego w ciągu roku nie można było dokonać w nim zasadniczych zmian.

Pałka przyjmuje, że nie jest możliwe sporządzenie pełnej listy kontraktów, ale pyta czy nie można by wyodrębnić grupy kontraktów powyżej pewnej wartości? Pyta także czy można zobowiązać CHZ-ty, aby udzielały odpowiedzi na pytania grupy związkowej.

Karaś odpowiada, że nie jest to możliwe, gdyż ministerstwo nie może wywierać nacisku na samorządne przedsiębiorstwa. Mówi, że przecież "Solidarność" posiada członków w każdym aparacie handlu zagranicznego aż do służby celnej. Oni mogą informować Związek o wątpliwościach, a my - oświadcza - mamy zawsze informować i dyskutować.

Pałka stwierdza, że przedstawione propozycje sprowadzają się do zorganizowania siatki informacyjnej, którą w odpowiedniej chwili można uznać za nielegalną i szkodliwą. Przypomina na sprawę Narozniaka, który ujawnił dokument szkodliwy społecznie, co zostało uznane za przestępstwo.

G. Pałka przedstawia propozycję zapisu na temat handlu zagranicznego:

Pierwotne stanowisko Grupy Negocjacyjnej "Solidarność"

Ministerstwo Handlu Zagranicznego zobowiązuje się do dostarczenia na każde żądanie KK danych dotyczących analiz importu i eksportu.

Grupa Negocjacyjna przyjmuje do wiadomości oświadczenie strony rządowej co do tego, że członkowie "Solidarność" w phz, przedsiębiorstwach eksportowych, importowych, przewozowych i portowych mają prawo informowania kierowniczych ogniw "Solidarność" o transakcjach budzących wątpliwość z punktu widzenia interesu społecznego.

Wątpliwości te będą wyjaśnione przez Komisje Zakładowe "Solidarność" odpowiednich phz itp. pod kierunkiem upoważnionych przedstawicieli KK.

Ministerstwo Handlu Zagranicznego zobowiązuje się do udzielenia wszelkiej pomocy i informacji dla zbadania zakwestionowanych transakcji.

W sprawach aktualnie występujących przypadków blokady eksportu grupa negocjacyjna uważa, że:

- wszystkie zakwestionowane przypadki mają być zbadane w wyżej omówionym trybie.
- należy zaniechać postępowania prokuratorskiego w stosunku do strajkujących;
- należy zorganizować debatę telewizyjną z udziałem zainteresowanych.

Po spełnieniu wyżej wymienionych warunków KK zapewni odwołanie strajku selektywnego w porcie.

Min. Karaś /MHZ/ protestuje przeciwko żądaniu zaniechania postępowania prokuratorskiego w stosunku do strajkujących, twierdząc, że rząd nie ma prawa ani możliwości wpływać na decyzje prokuratury. Rząd - mówi - nie może się zgodzić na formalizowanie prawa pracowników do kontrolowania działalności przedsiębiorstwa i przekazywania informacji o nieprawidłowościach. Przedstawia rządową propozycję zapisu:

Rządowa propozycja zapisu

MHZ zobowiązuje się do dostarczania na każde żądanie KK danych dotyczących analiz importu i eksportu. W przypadku operacji budzących zastrzeżenia z punktu widzenia interesu społecznego, MHZ udostępni dokumentację, zapewni możliwość bezpośredniego ustalenia stanu faktycznego, udzieli informacji i pomocy upoważnionym przez KK przedstawicielom Związku w celu wyjaśnienia wątpliwości.

Komitet RM d/s Zw. Zawodowych poinformuje:
- o przebiegu rozmów z grupą negocjacyjną KK na temat wstrzymania załadunku żywności w portach i zwróci się do właściwego organu o zaniechanie postępowań karnych w sprawie związanej ze strajkiem. Kom. RM d/s Zw. Zawodowych wystąpi o umożliwienie zainteresowanym przedstawienie swojego stanowiska w TV. Powyższe działania spowodują odwołanie strajku selektywnego w portach.

G. Pałka uważa tę propozycję za niewystarczającą, ponieważ nie uwzględnia ona żądań strajkujących.

Min. Krzak sądzi, że jeżeli odblokuje się eksport żywności w portach, to sprawa "zostanie wygaszona". Sprzeciwia się "usankcjonowaniu systemu inwigilacji".

G. Pałka pyta, czy kwestionowana jest idea, aby korzystać ze współpracy KZ "Solidarność" w wyjaśnianiu budzących zastrzeżenia transakcji w przedsiębiorstwach handlu zagranicznego.

Min. Karaś odpowiada, że nie można dopuścić, by Komisja Zakładowa stała się organem kontroli w zakładzie.

Min. Krzak dodaje, że Komisja Krajowa jest organem centralnym władz "Solidarność" powinna więc kontaktować się z MHZ i za jego pośrednictwem badać sprawy budzące wątpliwości.

Min. Karaś ostrzega, że jeżeli komunikat z rozmów zostanie niewłaściwie zrozumiany, może spowodować zamieszanie wśród zagranicznych kontrahentów.

Prof. Trzeciakowski jest przeciwnego zdania. Uważa, że domość o porozumieniu "Solidarność" z rządem może wywołać tylko zadowolenie.

St. Rusinek twierdzi, że najlepszą i najprostsza metodą jest właśnie zwrócenie się o informacje do KZ, których opinie mają największe szanse na uzyskanie wiary w społeczeństwie.

Min. Krzak powtarza, że konieczne jest pośrednictwo MHZ-u. G. Pałka proponuje kompromis: pierwszym szczeblem może być zwrócenie się do MHZ-u, jeżeli wyjaśnienia okażą się niewystarczające, Związek powinien mieć prawo zwrócenia się bezpośrednio do przedsiębiorstwa.

St. Rusinek dodaje, że wynegocjowane ustalenia muszą być przekonujące dla robotników, którzy powinni uzyskać pewność, że "Solidarność" rzeczywiście zdobyła dostęp do informacji na temat eksportu.

Dyr. Erlich /OSA/ wyraża wątpliwość, czy rzeczywiście "Solidarność" panuje nad sytuacją strajkową, ponieważ wyjaśnienia pracowników "Animexu" nie spowodowały przerwania blokad.

Następnie zastanawiano się nad możliwością przerwania strajku selektywnego w portach.

G. Pałka czyta uchwałę WZD portu Gdynia. Min. Krzak raz jeszcze powtarza, że w wypadku przerwania blokady prokuratura zaniecha prowadzenia śledztwa i odstąpi od ścigania.

Prof. Kurowski przestrzega, że pogląd min. Krzaka nie musi być wiążący dla Prokuratora Generalnego.

G. Pałka zwraca uwagę, że aby przerwać blokadę, trzeba przedstawić strajkującym konkretne osiągnięcia z rozmów. Proponuje, aby Komitet RM d/s Związków Zawodowych zwrócił się do prokuratury z prośbą o zajęcie stanowiska w tej sprawie.

Min. Krzak mówi, że jeżeli Związek zobowiąże się, że tego rodzaju akcje nie powtórzą się w przyszłości, może doprowadzić do rozmów pomiędzy Komitetem i Prokuratorem Generalnym.

St. Rusinek podkreśla, że blokada może zostać przerwana dopiero po uzyskaniu dla ludzi gwarancji bezpieczeństwa, dodaje, że dopóki prokuratura nie przedstawi swojego stanowiska niewiele można zrobić.

G. Pałka uważa, że tematu kontroli żywności jeszcze nie wyzerpano, ale ponieważ jest ona już wprowadzana na podstawie porozumień z wojewodami, proponuje odwołać sprawę w innym terminie, natomiast teraz zająć się informacją o sytuacji w strajkujących ośrodkach.

Dyr. gen. Bors /MHWU/ przyznał, że w kilku województwach /piotrkowskie, skierniewickie/ zaopatrzenie w mięso jest bardzo złe, niższe od średniej krajowej. W województwach tych jest bardzo niski poziom skupu. Podjęto działania zmierzające do pełnego wykonania planu skupu: przyspieszono dostawy węgla, przeznaczono część towarów trwałego użytku na premianowanie skupu. Ponadto doprowadzono do poprawy zaopatrzenia w inne artykuły spożywcze /pieczywo, nabiał, drób, ryby/ poprzez działania usprawniające pracę handlu i placówek gastronomicznych oraz skierowanie na te rynki dodatkowych dostaw.

W Piotrkowie podjęto decyzję, że kartki mięsne zostaną zrealizowane w 75-80%, czyli na poziomie średniej krajowej.

Odpowiadając na pytania delegacji "Solidarność" dyr. Bors i min. Szczepański poinformowali, że w październiku zabraknie około 15 tys. ton mięsa /15% na pokrycie przydziałów kartkowych, natomiast będzie wystarczająca ilość drobiu i masła oraz zwiększone w stosunku do ubiegłego roku dostawy tłuszczów roślinnych. Wyrazili nadzieję, że uregulowanie cen wpłynie na zwiększenie dostaw niektórych towarów /np. dzemy, pieczywo cukiernicze/. Pewne nadzieje można również wiązać z rozwojem drobnego przetwórstwa.

Min. Krasieński uważa, że niezbędne jest podjęcie bardziej zdecydowanych kroków. Zwraca uwagę, że do tej pory z obawy przed utratą popularności nikt nie odważył się zażądać, aby wieś zrezygnowała z przydziałów kartkowych i wskazać na konieczność dalszego ograniczenia przydziałów mięsa w listopadzie i w grudniu, a tylko to pozwoli na zgromadzenie niezbędnych zapasów i zapewnienia pokrycia na kartki. Przypomina też, że 30 kg mięsa rocznie na osobę to ilość kilkakrotnie wyższa niż w czasie okupacji czy okresie bezpośrednio po wojnie.

G. Pałka przyznaje, że podjęcie nowych działań jest potrzebne, ale jego zdaniem będzie możliwe tylko wtedy, gdy nastąpi głębsze porozumienie między rządem i "Solidarnością".

Przypomina, że Związek wystąpił z propozycją powołania Spółdzielczej Rady Gospodarki Narodowej, która została przez rząd zlekceważona.

Następnie omawiano sprawy związane z reformą gospodarczą. J. Merkel uważa, że dwa tygodnie to zbyt krótki okres czasu, aby Związek mógł się wypowiedzieć na temat dostarczonych 16.10 projektów aktów prawnych związanych z reformą gospodarczą. Przypomina doświadczenia z prac nad ustawą o przedsiębiorstwie i samorządzie. Jego zdaniem "Solidarność" potrzebuje przynajmniej 3-4 tygodni na wypracowanie stanowiska. Również termin wprowadzenia reformy /1 stycznia 1982/ wydaje mu się nierealny.

J. Ejsmont przestrzega przed pośpieszną działalnością legislacyjną oraz przed wzięciem z reformą zbyt dużych nadziei. Krytykuje brak precyzyjnego określenia, co to właściwie jest i jak długo ma trwać okres przejściowy.

Min. Górski przyznaje, że warunki wprowadzenia reformy są bardzo niekorzystne. Pyta, czy "Solidarność" podejmie rozmowy z Biurem Pełnomocnika d/s Reformy Gospodarczej.

G. Palka mówi, że społeczeństwo widzi w reformie gwarancję wyjścia z kryzysu, dlatego też konieczne jest przeprowadzenie rzeczywistych konsultacji.

Po kilkunastominutowej przerwie G. Palka zawiadamia, że w głównym wydaniu dziennika TV nie ukazał się Protest Grupy Negocjacyjnej "Solidarność". Uważa, że strona rządowa nie dotrzymała tym samym zobowiązań, co uprawnia Związek do zaniechania dalszych rozmów. Jednak ze względu na wagę poruszonych problemów rozmowy będą nadal prowadzone.

Min. Krzak tłumaczy, że zaszło nieporozumienie. Protest był odczytany w radio i w DTW o 16.30. Obiecuje dopilnować, aby ukazał się w niedzielnym wydaniu dziennika.

omawia propozycje długoterminowych działań na

ręcz przewyciężenia kryzysu: produkcja surowców, rolnictwo, konwersja gospodarki, reforma, ceny i inne działania stabilizacyjne, oszczędności budżetowe, pobudzanie oszczędności ludności poprzez podniesienie stopy procentowej, pożyczkę stabilizacyjną, odpowiednie posunięcia podatkowe. Jego zdaniem wszystkie ważniejsze przedsięwzięcia muszą być konsultowane z "Solidarnością". Sprawy te, jako mniej pilne, postanowiono omówić na następnym spotkaniu.

Min. Krzak przekazał G. Palka materiały NBP dotyczące sytuacji finansowej kraju oraz projekt pożyczki stabilizacyjnej.

Około godz. 22. przystąpiono do redakcji ustaleń z rozmów. Trwało to prawie 8 godzin, ponieważ niemal każdy punkt chociaż już omówiony, wywoływał dyskusję. Najwięcej kontrowersji budził zapis punktu o kontroli eksportu i warunkach przerwania blokady. "Solidarność" domagała się bardziej szczegółowego zapisu, konkretnego przedstawienia przysługujących jej uprawnień. Strona rządowa nie chciała się na to zgodzić, argumentując, że byłoby to osmieszające i kompromitowałoby Polskę w oczach zagranicznych kontrahentów. Sprawę przerwania strajku selektywnego w portach postanowiono potraktować łącznie z zobowiązaniem prokuratury do zaniechania śledztwa, ale potrzebne jest tu przedstawienie stanowiska przez Prokuratora Generalnego, Komitet RM d/s Związków Zawodowych może jedynie przedłożyć organom ścigania pewne sugestie na ten temat. Podobnie duże wątpliwości, budziła sprawa reformy gospodarczej; "Solidarność" uważała za potrzebne dokładniejsze określenie trybu konsultacji.

Rozmowy zakończyły się - 18.10 o godz. 5.45 podpisaniem ustaleń przez przewodniczących grup negocjacyjnych (patrz: Dokumenty, s. 502).

oprac.: E. Jastrun, W. Kamiński, Z. Zegarski.

16.10. obywatel Zdzisław Marcuże. Obok drukującego fragmenty relacji "Wieszalek" z tego postępowania.

Około 15¹⁵ rozpoczęły się sprawy organizacyjne. Dyskutanai omawiali przyczyny, które ich zdaniem wpłynęły na złą pracę zarządu i prezydium od wyborów nowych władz regionu. Zaliczono do nich m.in. - podziały polityczne, które rzutowały na pracę prezydium, ponieważ kilku jego członków skutecznie blokowało pozostałych; rywalizację programów zastąpiły rozgrywki personalne. Argumenty jakie padły w dyskusji często nie dotyczyły spraw merytorycznych i tak np. jeden z obecnych na zebraniu przedstawicieli MKK oświadczył, że tylko z trudem udało mu się powstrzymać żalę od gromialnego przyjazdu do Mazowsza w celu "zrobienia porządku". Była to odpowiedź na krytykę przewodniczącego KZ Ursus, który nawiązuje do poprzednich gwałtownych w tonie wypowiedzi przedstawicieli MKK zauważając, że słabość walony przy pomocy siły a nie argumentów.

Wiceprzewodniczący regionu, S. Jaworski powiedział, że jego zdaniem istniejące podziały polityczne, które z grubsza można określić jako spór między socjaldemokratami, a ugrupowaniem narodowo-katolickim, nie powinny stawać się przyczyną konfliktu, powinniśmy się godzić, a nie kłócić, ponieważ podziały w zarządzie przesłania się na zakłady pracy, co jeszcze bardziej skomplikuje i tak ciężką sytuację.

Poruszano również kwestię zaniechania przez region istotnych spraw bytowych i społecznych członków Związku. Padły zdania, że niektórzy działacze zajęci rozgrywkami wprost lekceważą swoje obowiązki. Delegaci z KZD przytoczali fakty przekazywania informacji /np. Biuro Informacji odmówiło podania do regionu wyników prawyborów Mazowsza II tury Zjazdu.

Dyskutanai z sali negocjacji zażyczyli sobie, aby w przyszłości, to w każdym razie obecnie

/padło nawet zdanie o stanie ile kosztuje "Solidarność" i Jacek Kuroń. Byli tacy, którzy uważali, że jawna działalność frakcji jest zjawiskiem normalnym i pożytecznym, inni zaś upatrywali w tym wielkie niebezpieczeństwo. H. Wujec wystąpił przeciwko propozycji T. Kłopotowskiego utworzenia prezydium koalicyjnego, argumentując, że koalicyjne prezydium nie pracowało wcale. Swoją dooyzję złożenia rezygnacji z prac w Prezydium umotywował faktem, iż nie może pracować z ludźmi do których nie ma zaufania, którzy szkoda związkowi, stosując nieuczciwe metody /blokowanie informacji, zbieranie materiałów ich zdaniem kompromitujących/.

W. Kulerski stwierdził, że nie różni go poglądów przeszkadzają pracy Prezydium. W poprzednim Prezydium, pomimo różnicy zdań istniały warunki do skutecznego działania, ponieważ wszyscy mieli do siebie zaufanie. Nie widzi jednak możliwości współpracy z ludźmi nieuczciwymi, z ludźmi o dwóch twarzach, którzy manifestują określone sympatie kiedy chcą wygrać wybory, a następnie o 180 stopni zmieniają orientację.

P. Kuczyński ponowił swój zgłoszony wcześniej wniosek o rozwiązanie Prezydium. Proponował on by Przewodniczący regionu dobrał sobie ludzi, z którymi może i chce pracować. Zarząd powinien wyrazić kandydatom wotum zaufania - tzn. uzależnić ich uczestnictwo w Prezydium od uzyskania absolutnej większości w tajnym głosowaniu. Kol. Wujec, Onyszkiewicz, Romaszewski, Kulerski, Szczępański podali się do dyspozycji zarządu. Na ostatnim zebraniu prezydium do dymisji podali się również Odorowski i Lypaciewicz.

I.L.

W sobotę o 15⁰⁰ na nadzwyczajnym zebraniu Zarządu odbędą się wybory nowego Prezydium ZR Mazowsze.

piątek
16.10.81
152

niezależność
DZIENNIK N.S.Z. "SOLIDARNOŚĆ" REGION MAZOWSZE

Prezydium KK.

Gdańsk, 12.10. W posiedzeniu uczestniczyli: A.Konarski, M.Krupiński, J.Merkel, G.Palka, J.Patyna, G.Przybylska-Wendt, J.Onyszkiewicz, W. Sikora, A.Tokarczuk, L.Waliszewski, L.Wałęsa, J.Waszkiewicz oraz A.Wielowieyski.

L.Wałęsa otwiera posiedzenie, informując, że w przyszłości rolę prowadzącego obrady pełnić będzie sekretarz. A.Tokarczuk mówi, że dzisiejsze spotkanie nie ma właściwie programu i będzie miało charakter informacyjno-organizacyjny. Prosi, aby w czasie jego pobytu we Francji /14-21.10/ wszyscy członkowie Prezydium byli stale obecni w Gdańsku i żeby ci z "dojeżdżającą" częścią Prezydium, których obecność jest konieczna w regionach, przysłali do Gdańska swoich zastępców. Informuje, że w związku z tym, iż sytuacja w kraju jest napięta, podczas jego nieobecności musi być w Gdańsku quorum do podejmowania wszelkiego rodzaju decyzji. Chce, aby członkowie Prezydium czuli się jak rodzina, mówi, żeby wszelkie konflikty załatwiać między sobą i nie wychodzić z nimi na zewnątrz. Informuje, że St.Wądołowski pojechał do Suwałk a następnie do Warszawy, by załatwić konflikt związany z brakiem odpowiedniego lokalu dla tamtejszego MKZ oraz z sytuacją zaopatrzeniową.

Przedstawiciel BIPSu informuje o sytuacji na terenie kraju. W gotowości strajkowej są wielkie zakłady przemysłu chemicznego. 14.10. ma się odbyć strajk ostrzegawczy, a tydzień później - strajk właściwy. Stan gośności strajkowej ogłoszono też w Piotrkowie Trybunalskim.

J.Patyna mówi, że dość groźna sytuacja wytworzyła się znów na Śląsku. 13.10 miały być wznowione rozmowy z władzami na temat ust. 199. 9.10 dyr. Gabinetu min. Ciołka. P.Chocholak zateleksował, że rząd będzie rozmawiał, przedstawi konkretne propozycje prowadzące do zwiększenia wydobycia węgla, skonsultowane z dwoma związkami zawodowymi, na co "Solidarność" nie chce się zgodzić. 14.10. odbędzie się zebranie KZ-ów kopalni, na którym omawiany będzie ten problem. Proponuje, by ktoś z członków Prezydium pojechał na Śląsk na to spotkanie.

W.Sikora zauważa, że konflikty wygaszono na czas strajku i dlatego teraz tyle się ich nagromadziło.

L.Wałęsa stwierdza, że Zjazd w swojej uchwale dał Prezydium 2 tygodnie na podjęcie rozmów w podstawowych sprawach. Jest zdania, że należy zwrócić się do członków Związku o to, by dali Prezydium te dwa tygodnie i ewentualne akcje strajkowe odłożyli do zakończenia negocjacji, Prezydium postanawia wydać oświadczenie w tej sprawie /patrz: Dokumenty, s.504/.

G.Palka zwraca się do Wałęsy z pytaniem, czy celem rozmów, jakie wkrótce ma prowadzić z władzami /na temat reformy cen/ jest doraźne uniknięcie strajku, czy też próba generalnego uregulowania stosunków "Solidarności" z władzami.

L.Wałęsa odpowiada, że w obecnej chwili konieczne jest przede wszystkim wywiązanie się z uchwały Zjazdu. W rozmowach należy tylko zaznaczyć, że potrzebne jest spotkanie poświęcone sprawom zasadniczym.

A.Wielowieyski przypomina, że w najbliższym czasie kontynuowane będą rozmowy na temat ustawy o związkach zawodowych. Do tej pory prowadzi je A.Nieżgoda. Pyta, czy obecnie - gdy nie jest on członkiem KKP - ma nadal prowadzić tę grupę negocjacyjną.

L.Wałęsa odpowiada, że z doświadczeń A.Nieżgody trzeba korzystać i że powinien on nadal uczestniczyć w rozmowach. Ze strony - Prezydium będą za nie odpowiedzialni: Przybylska-Wendt i J.Onyszkiewicz. Proponuje, by włączyć do nich również Z.Bujaka. Stwierdza, że jedyne, na co można się w tych rozmowach zgodzić, to przyjęcie wersji, która została uzgodniona w kwietniu, przez zespół powołany przez Radę Państwa.

Następnie odbywa się dyskusja dotycząca organizacji pracy Prezydium.

L.Waliszewski stwierdza, że Prezydium nie powinno "działać po partyzancko", że każdy członek musi być odpowiedzialny za konkretną dziedzinę i sam powinien dobierać sobie zespół ludzi do negocjacji. Popiera go G.Palka dodając, że efektywna praca w Prezydium będzie możliwa tylko wtedy, gdy będą stałe podziały kompetencji i odpowiedzialności. Koncepcja ta zostaje przyjęta.

Ustalono, że trzyosobowy zespół koordynujący, złożony z sekretarza i dwóch wiceprzewodniczących, będzie czuwał nad całością prowadzonych przez Prezydium prac. Trójka ta ma się zapoznać z przebiegiem dotychczasowych negocjacji oraz działań Prezydium i będzie je śledzić na bieżąco. Funkcję p.o. wiceprzewodniczących powierzono do czasu najbliższego spotkania całego Prezydium St.Wądołowskiemu i M.Krupińskiemu.

Ustalono też, że członkowie Prezydium przebywający stale w Gdańsku spotykać się będą codziennie w godzinach 10-11. Na tych spotkaniach BIPs będzie przedstawiał wyciąg z teleksów napływających z kraju oraz skrót informacji prasowych i radiowo-telewizyjnych. Prócz tego omawiane będą tematy zgłoszone przez poszczególnych członków /zgłaszane poprzedniego dnia A.Tokarczukowi/. Zebrania plenarne Prezydium odbywać

się będą w każdy wtorek. Relacjonowana będzie cotygodniowa praca Prezydium. Będzie się podejmować najważniejsze uchwały, ratyfikować niektóre decyzje podjęte między sesjami plenarnymi.

G.Grzelak informuje nowych członków Prezydium o dotychczasowym systemie pracy biura oraz o tym, gdzie znajdują się poszczególne jego działy.

L.Wałęsa proponuje, by wszyscy członkowie Prezydium informowali sekretarza o swoich posunięciach, uważa, że należy założyć coś w rodzaju "Książki wyjść", tak aby zawsze było wiadomo, gdzie znajduje się każdy z członków Prezydium.

Przez ok. pół godziny toczy się luźna dyskusja na tematy związane z aktualną sytuacją społeczno-polityczną, samorządem, zbliżającymi się wyborami do rad narodowych, po czym zebrani postanawiają zakończyć obrady i spotkać się ponownie następnego dnia.

Przed zakończeniem obrad Prezydium zdecydowało się wydać poręczenie za przywódców KPN: L.Moczulskiego, T.Stańskiego i R.Szeremietlewa. Obowiązki poręczających wykonywać będą M.Krupiński, J.Patyna i L.Waliszewski. /Patrz: Dokumenty, s.304/

oprac. J.Stasińska

13.10. w Gdańsku w godz. 10.00 - 13.00 odbyło się plenarne posiedzenie Prezydium KK. Obecni byli: A.Konarski, M.Krupiński, J.Merkel, J.Onyszkiewicz, A.Tokarczuk, W.Sikora, G.Palka, J.Patyna, G. Przybylska-Wendt, St.Wądołowski, L.Waliszewski, L.Wałęsa oraz A.Wielowieyski i M.Brunne.

Przedmiotem obrad były: 1/ relacja St.Wądołowskiego z rozmów z wicepremierem J.Obodowskim o krytycznej sytuacji rynkowej w Suwałkach, 2/ odpowiedź na ofertę M.Rakowskiego ws. powołania mieszanej Komisji, 3/ odpowiedź na propozycję Loranca by przedstawiciel "Solidarności" wszedł do Rady Programowej RTV, 4/ wypracowanie stanowiska Związku na rozmowy z rządem /15.10/ w s. podwyżek i rekompensat, 5/ oświadczenie rzecznika prasowego KK M.Brunne ws. wystąpienia J.Urbana.

St.Wądołowski relacjonuje rozmowy prowadzone w Warszawie z wicepremierem Obodowskim ws. krytycznej sytuacji zaopatrzeniowej w Suwałkach. Obodowski zobowiązał się dostarczyć w pierwszej kolejności węgiel /ze względu na ostry klimat/, zapewnić pokrycie mięsa na kartki w październiku. W rozmowach uczestniczyła także delegacja NSZZ "Solidarność" Rolników Indywidualnych z J.Kużajem. Przedstawili oni pakiet postulatów, które - jak zauważył Wądołowski biją nas jako robotników" /np. posultat wolnorynkowej sprzedaży mięsa od 1.11/. Podkreślił konieczność rozpoczęcia wspólnych rozmów z NSZZ RI Podczas negocjacji ustalono też, że rolnicy będą mogli kupować maszyny rolnicze bez przetargu, za dostawy mięsa. Zniesiono również preferencje dla sektora państwowego przy podziale środków ochronnych i nawozów sztucznych.

L.Wałęsa przedstawia wczorajszą teleks wicepremiera M.Rakowskiego z ofertą powołania mieszanej komisji lub zespołu roboczego dla wypracowania i realizacji wspólnego programu poprawy zaopatrzenia. W jej skład miałby wejść przedstawiciel rządu oraz reprezentanci wszystkich związków zawodowych /patrz: Dokumenty, s.304/.

Mówi o potrzebie rozważenia ewentualnych konsekwencji przyjęcia lub odrzucenia tej propozycji, która wydaje mu się niebezpieczna.

St.Wądołowski przypomina historię komisji mieszanej powołanej bezpośrednio po zakończeniu strajków w Szczecinie, która w praktyce nie zrealizowała swoich zadań. Opowiada się za powołaniem doraźnych grup negocjacyjnych.

G.Palka mówi, że rządowa formuła Społecznej Rady Gospodarczej jest nie do przyjęcia. Jej kompetencje ograniczają się jedynie do opiniowania. Powinno się je rozszerzyć o inicjatywę ustawodawczą. Proponuje, aby wypowiedziało się w tej sprawie społeczeństwo poprzez referendum. Zwraca uwagę na konieczność uzyskania przez Związek dostępu do środków masowego przekazu.

J.Merkel popiera go i mówi. "Jeśli mamy być poważnie traktowani, musimy dysponować środkami łączności ze społeczeństwem".

L.Wałęsa przypomina, że jeszcze przed wyborami rząd przekazał Związkowi 300 legitymacji uprawniających do kontroli dystrybucji żywności. Zastanawia się czy nie rozdzielić ich między regiony i czy nie zorganizować związkowych komórek kontroli żywności.

G.Palka mówi, że w regionach sprawa kontroli jest już rozwiązana /np. w woj. łódzkim/ W rozmowach z rządem należy podkreślić konieczność przeprowadzenia jej na szczeblu centralnym.

L.Wałęsa proponuje, aby był to dodatkowy element w negocjacjach z rządem. Związek chce kontroli ale przy niezawisłych sądach i prokuraturze. Mówi o konieczności gruntownej reformy sądownictwa.

J.Onyszkiewicz wraca do problemu powołania Społecznej Rady Gospodarczej. Nawiązując do wypowiedzi G.Palki, mówi o trudnościach w przygotowaniu i przeprowadzeniu referendum. Powinno być ono poprzedzone co najmniej dwumiesięczną akcją propagandową, aby uświadomić ludziom na co głosują. Powstanie Społecznej Rady Gospodarczej wiąże się - jego zdaniem

ze zmianami modelowymi w działaniu Związku. Jest to fakt o fundamentalnym znaczeniu. Proponuje wstrzymać się na razie z podejmowaniem decyzji.

A. Wielowiejski /okapert/ wyjaśnia w oparciu o 5 tezę uchwały programowej i Zjazdu NSZZ "Solidarność", że Społeczna Rada Gospodarki Narodowej ma działać przy Sejmie. Do jej kompetencji powinna należeć m.in. ocena polityki gospodarczej Rządu oraz inicjowanie niezbędnych działań w tej dziedzinie. Rada powinna mieć też prawo przedkładania projektów ustaw.

L. Wałęsa uważa, że warunkiem wiarygodności działań takiej Rady jest niezawisły sąd.

A. Wielowiejski zwraca uwagę, że sąd nie jest do rozstrzygnięcia spraw gospodarczych. Gruntowna reforma sądownictwa - o której mówi teza 24 wymaga długofalowego działania Związku. Pogłębiający się kryzys wskazuje na konieczność powołania Społecznej Rady Gospodarczej w najbliższym czasie.

J. Merkel rozważając ofertę M. Rakowskiego, mówi o potrzebie powołania przedstawicielstwa całego społeczeństwa /nie tylko "Solidarność"/. Rządowa propozycja utworzenia komisji mieszanej byłaby - jego zdaniem - do przyjęcia gdyby zagwarantowano Związkowi proporcjonalną do udziału członków NSZZ "Solidarność" w społeczeństwie reprezentację.

M. Krupliński jest zdecydowanie przeciwny koncepcji komisji mieszanej. Mówi, że Związek chce i może uczestniczyć w rozwiązywaniu problemów społecznych i gospodarczych poprzez przygotowane do tego zespoły tematyczne. Związek liczy na współpracę z rządem, ale dotychczasowa praktyka wykazała nieudolność komisji mieszanych. Realną szansę współpracy widzi w utworzeniu - zgodnie z zasadami uchwały programowej - Społecznej Rady Gospodarki Narodowej.

J. Onyszkiewicz proponuje przeniesie dyskusję nad powołaniem Rady Ekonomicznej. W chwili obecnej najważniejsze są negocjacje ws. rekompensat i podwyżek. Mówi, że Związek powinien rozpocząć ogólną dyskusję nad mechanizmami przeprowadzania podwyżek i rekompensat, aby były słuszne i efektywne. To, co realnie można uzyskać w negocjacjach to - jego zdaniem - okresowe zamrożenie cen oraz zapewnienie lepszego zapotrzenia.

Przedstawiciel BIPS-u omawia ważniejsze komentarze prasowe i telewizyjne dotyczące Związku. Przytacza ocenę Zjazdu J. Urbana, który uważa, że podjęte tam uchwały godzą w zasady ustrojowe Polski. Zwraca uwagę na audycję telewizyjną "Dziennikarze o Zjeździe" oraz komentarze BBC.

L. Wałęsa, który ze względu na późniejszy wyjazd do Francji opuszcza wcześniej obrady - mówi na zakończenie: "Wytycznych nie będzie. Każdy ma robić to co uzna za słuszne. W czasie rozmów postępujcie twardo ale rozsądnie. Bądźmy radykałami w kierunku zwycięstwa".

Po kilkuminutowej przerwie J. Onyszkiewicz przedstawia list Boranca, który proponuje wejście przedstawiciela NSZZ "Solidarność" do Rady Programowej RTV. Wyjaśnia, że jest to "ciało martwe" o kompetencjach doradczych. Propozycję odrzucono.

Dalej przypomina o konieczności powołania Rady Programowej, która opiniowałaby prasę związkową oraz wydawnictwa /np. Nową/.

Mówi o potrzebie kontynuowania negocjacji ws. dostępu do RTV, które zostały zerwane w maju na sprawie sposobu realizacji audycji związkowych /patrz AS nr 16, s. 002/. Rzecznik prasowy M. Brunne czyta oświadczenie ws. wystąpienia J. Urbana i jego oceny skutków I Zjazdu /patrz: Dokumenty, s. 307/.

J. Merkel przedstawia ideę powołania zespołów ekspertów, które przygotowałyby wielopłaszczyznową strategię działań Związku. Oprócz doraźnych rozwiązań zespoły mogłyby prowadzić badania długoterminowe. Proponuje zwrócić się do PAN o pomoc. Sprawę pozostawiono do ustalenia z A. Wielowiejskim. Na zakończenie omawiano stanowisko Związku w zapowiedziach na 15.10 rozmowach o podwyżkach i rekompensatach.

G. Palka przedstawia projekt też do negocjacji /patrz: Dokumenty, s. 302/. Po przeczytaniu G. Palka stwierdza, że tezy te są zbyt surowe, aby przedstawić je w takiej formie.

J. Onyszkiewicz przypomina, że na Zjeździe przedstawiono kilka wariantów rozwiązania sprawy podwyżek i rekompensat. Sądzi, że trzeba się zdecydować, za którym wariantem opowie się Związek.

A. Wielowiejski zauważa, że nie ma istotnych różnic między prezentowanymi wariantami. Wszyscy uznali konieczność podwyżek. Różnice dotyczyły sposobów jej realizacji. Np. projekt K. Modzelewskiego proponuje przeznaczyć dochód z podwyżek dla rodzin najgorzej sytuowanych. Trzeba się zgodzić co do generalnych zasad bez opowiadania się w tej chwili za którymś z wariantów.

Zastanawia się, czy "Solidarność" ma już scenariusz przeprowadzenia konsultacji ze społeczeństwem. W tej sytuacji uzyskanie dostępu do środków masowego przekazu jest niezbędne. Podkreśla, że już teraz w czasie zaplanowanych rozmów z rządem negocjatorzy powinni mieć prawo zaprezentowania swojego stanowiska w publikacjach, jeżeli nie w czasie rozmów - to bezpośrednio po ich zakończeniu.

G. Palka uważa, że w rozmowach należy negocjować konkretne, doraźne kroki.

S. Karwowski sądzi, że podstawowym warunkiem rozpoczęcia rozmów powinno być wyętkowanie od rządu realnego progra-

mu doraźnych działań antykryzysowych. "Trzeba sobie zdawać sprawę, że przestraszony kryzysem Rząd może dawać deklaracje bez pokrycia. My nie możemy do tego dopuścić" - mówi.

Na zakończenie obrad S. Wądołowski przypomina, że w najbliższym czasie nastąpi ostateczny podział pracy w KK. Prezydium kończy obrady o godz. 13.00.

oprac.: B. Fałęcka

Prezydium KK.

14.10. w Gdańsku w godz. 10-11,30 odbyło się robocze spotkanie Prezydium KK. W obradach udział wzięli: A. Konarski, M. Krupliński, J. Merkel, J. Onyszkiewicz, G. Palka, G. Przybylska-Wendt, A. Tokarczuk, St. Wądołowski, J. Wawrzkiwicz.

Prezydium wydało dwa oświadczenia:
1/ odpowiedź odmowną na rządową propozycję /z 12.10/, powołanie komisji mieszanej d/s poprawy zaopatrzenia /patrz: Dokumenty, s. 302/.

2/ wyjaśnienie G. Palki, w którym stwierdza on, że zaproponowane 13.10. przez Związek rozmowy na tematy gospodarcze to negocjacje dwustronne nie związane z w/w inicjatywą rządową. /patrz: Dokumenty, s. 302/.

W rozmowach w URM 15.10. Związek reprezentować będą m.in. J. Merkel, G. Palka, St. Wądołowski, oraz eksperci: A. Trzeciakowski, A. Wielowiejski, St. Kurołowski. Nie otrzymano jeszcze ostatecznego potwierdzenia, czy negocjacje się odbędą.

Rzecznik prasowy M. Brunne zdementował komentarz prasy i TV, które interpretują propozycję negocjacji jako odpowiedź na ofertę rządową.

19.10. w Ministerstwie Pracy, Płac i Spraw Socjalnych odbędzie się spotkanie przedstawicieli związków zawodowych z wicemin. Górskim nt. przemieszczeń pracowników. "Solidarność" reprezentować będą: R. Błaszczak, B. Lis.

oprac. B. Fałęcka

Ogłoszenie

Krajowa Sekcja kolejarzy NSZZ "Solidarność" z siedzibą we Wrocławiu zawiadamia, że Krajowy Zjazd Delegatów Kolejarzy NSZZ "Solidarność" odbędzie się we Wrocławiu w dniach 25 do 27.10. w auli Politechniki Wrocławskiej. Zjazd poprzedzony zostanie uroczystościami związanymi z pierwszą rocznicą protestu głodowego kolejarzy. Uroczystość odbędzie się dnia 25.10.1981 o godz. 9.00 na terenie lokomotywowni Wrocław Gł. Zgłoszenia w siedzibie KSK we Wrocławiu ul. Świerczewskiego 104.

W imieniu KSK NSZZ Solidarność
Zygmunt Sobolewski

UWAGA!!!

Od 26.10. Agencja Prasowa "Solidarność" AS nadawała będzie codzienny serwis teleksowy. Uprzejmie prosimy o przekazywanie wszelkich informacji z regionów, komisji zakładowych i sekcji branżowych na numer teleksu: 816925, telefonicznie /283462 w. 43 lub 259501/. Serdecznie dziękujemy.

Agencja AS

AKCJE PROTESTACYJNE I POPRAWĘ ZAOPATRZENIA

W całym kraju nadal nadebrały się próby nawiązania do porozumienia z władzami terenowymi i przedstawicielami NSZZ "Solidarność" /p. 22: AS nr 44 s. 203/ Celem negocjacji jest skłonienie władz do decyzji łagodzących skutki kryzysu. W wielu miejscach trwają lub zapowiedziane są akcje protestacyjne sporadycznie pogarszającą się sytuacją rynkową i niemożliwością porozumienia z administracją terenową.

Bydgoszcz Regionalna Komisja ds. żywności przy ZR w Bydgoszczy w telexie skierowanym do wicepremiera J.Obodowskiego wyraziła zaniepokojenie nieprzebraniem decyzji sztabu antykryzysowego z 25.08 o szczególnej ochronie produkcji artykułów pierwszej potrzeby. Jako przykłady podano: 1. zbyt niskie zlecenia dla cukrowni, co może prowadzić do zatrzymania produkcji cukru, 2. decyzja nr 27/81 ministra finansów z 5.09. o nieprodukowaniu od 11.09 dżemów i powideł, 3. wstrzymanie produkcji opakowań przez fabrykę w Świeciu, 4. brak rozdzielników na sprzedaż proszków przez WZGS, 5. zła organizacja skupu buraków. Poinformowano J.Obodowskiego, że komisja nie otrzymała od rządu żadnych wiadomości nt. realizacji ustaleń z 3.09, których sygnatariuszami były resorty gospodarcze i Komisja WSPS.

Dolny Śląsk 15.10 Prezydium Zarządu Regionu Dolny Śląsk podjęło uchwałę, w której czytamy m.in. "... społeczeństwu zagląda w oczy widmo głodu wywołane bądź nieudolnością, bądź złą wolą władz terenowych i centralnych /.../ Prezydium Zarządu ogłasza gotowość strajkową na czas trwania negocjacji prezydium KK z Rządem w sprawie zaopatrzenia w artykuły pierwszej potrzeby /.../ akcje rozpoczyna oddział wałbrzyski, oddziały wrocławski i legnicki włączają się 19.10 /.../ dalsze kroki uzależnimy od wyników negocjacji z Rządem /tlx/ 14.10 w wałbrzyskim przedsiębiorstwie energetyki ciepłej w przedsiębiorstwie gospodarki komunalnej i w wojewódzkim przedsiębiorstwie oczyszczania proklamowano akcje protestacyjną polegającą na rozpiakowaniu w zakładach pracy i na samochodach zakładowych żądań poprawy zaopatrzenia rynku /tlx/ Działdowo 13.10 Prezydium oddziału w Działdowie wystosowało do wojewody ciechanowskiego pismo, w którym protestuje przeciwko wstrzymaniu reglamentowanej sprzedaży margaryny, oleju i smalcu na terenie miasta i gminy Działdowo. "Solidarność" przypomina, że decyzja o wprowadzeniu reglamentowania sprzedaży tych artykułów została podjęta przez naczelniczkę miasta i gminy Działdowo na żądanie społeczeństwa i w uzgodnieniu ze wszystkimi organizacjami i związkami zawodowymi. /tlx/

Elbląg 13.10 odbyło się spotkanie członków ZR z wojewodą. Ustalono, że przy zaopatrzeniu w środki czystości pierwszeństwo będą miały zakłady pracy, w kt. występuje duże zanieczyszczenie oraz placówki służby zdrowia. Wojewoda poinformował, że na terenie województwa można zaopatrywać się w drewno opałowe w lasach. Przyjęto, że artykuły żywnościowe będzie się sprzedawać w ten sposób, iż 40% znajdzie się w sklepach rano, zaś 60% po godz.16. Również po godz.16. sprzedawane będą niektóre artykuły przemysłowe - m.in. sprzęt radiowo-telewizyjny, bielizna, odzież ocieplana i obuwie. Omawiano też projekt zaadaptowania na mieszkania pomieszczeń dotąd służących jako suszarnie czy wózkarnie - projekt ten przedstawili członkowie "Solidarności" /tlx/

Łódź 15.10 rzecznik prasowy ZR w Elblągu na tle złej sytuacji zaopatrzenia w żywność ubrania i artykuły higieny notuje się wzrost zachorowań na choroby infekcyjne i zakaźne /ok. 50 przypadków czerwonki wśród dzieci/. ZR powołał zespół, który zajmie się tymi problemami. /tlx/

Grudziądz 15.10 KZ przy odlewni w Grudziądzu zdecydowała się wnieść akcje protestacyjną, przerwana 14.09 na apel KK i ogłosiła gotowość strajkową, żądając realizacji przydziałów towarów reglamentowanych, dostaw butów i ubrań zimowych dla dzieci a także ujednolicenia w skali kraju norm zaopatrzenia także na kawę, papierosy i alkohol /tlx/

16.10 Międzyzakładowa Komisja Związkowa podregionu grudziądzkiego podjęła uchwałę, w której żądania natychmiastowego podjęcia przez Rząd działań antykryzysowych poparte zostały ogłoszeniem od 19.10 gotowości strajkowej w podregionie i zapowiedzią dalszych akcji protestacyjnych do strajku właścicieli włącznie. W kolejnej uchwale Międzyzakładowa Komisja zobowiązała komisje zakładowe w instytucjach zajmujących się skupem, produkcją i dystrybucją żywności do składania comiesięcznych sprawozdań o ilości towarów i ich rozdziale /z uwzględnieniem eksportu/ oraz o przypadkach niegospodarności. /tlx/

15.10 Zarząd podregionu Grudziądz opublikował apel do władz państwowych o "podjęcie natychmiast decyzji wprowadzających program wyjścia z kryzysu, oparty na zasadach zawartych w /.../ uchwale programowej I KZD" /tlx/

17.10 Prezydium Zarządu regionu Toruńskiego ogłosiło "w związku z katastrofalnym stanem zaopatrzenia rynku w województwie /.../ od 19.10 gotowość strajkową w całym regionie" /tlx/

Huta Katowice 16.10 Uczestnicy zebrania delegatów NSZZ "Solidarność" podjęli uchwałę zobowiązującą wszystkie instancje związkowe do podjęcia działań umożliwiających NSZZ "Solidarność" pełną kontrolę nad produkcją i rozdziałem żywności oraz dostęp do środków masowego przekazu i przekazywanie opinii publicznej społeczno-gospodarczych koncepcji wyjścia z kryzysu. W uchwale czytamy dalej: "... w przypadku nieuwzględnienia przez rząd naszej uchwały, związek pownie zorganizować życie gospodarcze z wyłączeniem organów administracji państwowej..." /tlx/

Jelenia Góra 15.10 właściciele taksówek prywatnych rozpoczęli strajk domagając się zwiększenia dostaw paliwa i oleju silnikowego. Zarząd Regionu podjął w tej sprawie rozmowy z wojewodą jeleniogórskim. Brali w nich udział przedstawiciele wojewódzkiego zjednoczenia handlu prywatnego i ugładu. W wyniku rozmów podpisano porozumienie zawierające postulaty doraźne. Strajk został zawieszony do 19.10. W tym czasie mają być przygotowane informacje o globalnych ilościach paliwa, jakie otrzymuje woj. jeleniogórskie i inne województwa oraz bilans potrzeb w rozbiórce na poszczególne jednostki gospodarki uspołecznionej /w tym MO/. Ma być także przygotowany rozdziałnik paliwa dla województwa i bieżące informacje o dostawach oraz o działaniach na rzecz oszczędności paliwa. Wątpliwym warunkiem protestujących takadkarzy było zagwarantowanie 20 l. dziennie dla każdego samochodu w dniach 15,16,17.10. Rozmowy zostaną wznowione 19.10. /tlx/

Koło 15.10 przedstawiciele 41 kołobrzeskich zakładów o pracy udzieliłi poparcia gotowości strajkowej, która trwa od 12.10 w fabryce podzespołów radiowych "Elwa". Zdecydowano się powstrzymać inne akcje protestacyjne w kołobrzeskich zakładach i upoważniono Komitet strajkowy przy "Elwo" do prowadzenia rozmów o zaopatrzeniu miasta w żywność w imieniu całej kołobrzeskiej "Solidarności". Do postulatów dołączono żądanie realizacji obietnic złożonych przez władze jesienią ub. roku dotyczących uruchomienia przychodni i przedszkoli oraz oddania na potrzeby miasta 150 mieszkań w blokach wojskowych. Adresemat tych żądań jest wojewoda kozałubiński i min. Szałajda. /tlx/

Konin 16.10 Zarząd regionalny w Koninie podjął uchwałę, w której stwierdza biologiczne zagrożenia społeczeństwa regionu i żąda natychmiastowego podjęcia rozmów przez władze administracyjne /kompetentną komisję rządową/. Dla poparcia tego żądania zapowiedziano na 21.10 stan gotowości strajkowej w regionie konińskim. 17 i 18.10 zostały podjęte rozmowy z władzami wojewódzkimi, które nie doprowadziły na razie do satysfakcjonujących rozwiązań. Żądano przyjazdu komisji rządowej. /tlx/

Krosno 16.10 ZR zażądał uporządkowania przez władze do 20.10 spraw reglamentacji i zaopatrzenia. W przypadku nie załatwienia tych spraw (lub jeśli władze regionalne nie potężają się do dyskusji) ogłoszona będzie gotowość strajkowa w regionie, do której przyłączy się też "Solidarność" w Jasle.

Legnica 16.10 załoga zakładów górniczych "Polkowice" zapowiedziała, że w przypadku nie zapewnienia pokrycia na kartki - ogłosi od 19.10 gotowość strajkową, a 2.10 - czterogodzinny strajk ostrzegawczy /tlx/

Leszno 14.10 Po rozmowach ZR z władzami wojewódzkimi wojewoda leszczyński zobowiązał się zapewnić pełne pokrycie kartek październikowych, a także wyrównać niedobór z września. 16.10 załoga ZWSE Nysa uchwaliła rezolucję, w której stwierdza m.in. "... wbrew wszelkim dotychczasowym zapewnieniom rząd zamiast skutecznych działań antykryzysowych podejmuje w sposób arbitralny /.../ działania, które obciążają społeczeństwo wszelkimi kosztami kryzysu bez /.../ kompleksowego programu wyjścia z rozpaczliwej sytuacji gospodarczej /.../ Nie możemy dłużej tolerować aktualnej polityki gospodarczej rządu /.../ odmawiamy zaufania dla tego typu działań". Autorzy rezolucji zażądali m.in. społecznej kontroli nad programem doraźnych działań antykryzysowych, a także, obok praw zaopatrzenia sklepów, zmiany władz wojewódzkich, odpowiedzialnych za nieudolność organizacyjną. Domagano się także społecznej kontroli nad działalnością RTV. Rezolucję w imieniu załogi podpisali przedstawiciele "Solidarności", brat zowego zw. zawodowego oraz POP PZPR. /tlx/

Opole 14.10 na terenie miasta i gminy Krupowice 18 zakładów pracy wobec braku reakcji władz na pogarszającą się zaopatrzenie, utworzyło Międzyzakładowy Komitet Strajkowy z siedzibą w zakładach papierniczych. MKS ogłosił od 15.10 gotowość strajkową i zapowiedział strajk właściwy po 22.10.

Ostrow Mazowiecka 8.10. WZD NSZZ "Solidarność" oddziału w Ostrowi Mazowieckiej podjął dwie uchwały dotyczące reglamentacji towarów żywnościowych, alkoholu i tytoniu. W pierwszej z nich delegaci zażądali ujednolicenia norm przydziałów kartkowych w całym kraju, wprowadzenia wartościowej zasady wymiany używek na inne artykuły oraz powołania /przez KK organu, który zbadałby inne wzory reglamentacji /np.W. Brytania, ZSRR, Niemcy/ i przedstawił za pośrednictwem środków masowego przekazu możliwości alternatywnych sposobów rozdania towarów. W drugiej uchwale delegaci zaprotestowali przeciwko wprowadzonym 1.10 przez wojewodę ostrołęckiego za sadom reglamentacji alkoholu i papierosów, sprzeciwili się

rodzajów papierosów i zapalek oraz zażądali rekompensaty za uszkodzone podwyżki - m.in. cen usług, koncentratów spożywczych, ryb, warzyw, owoców, mebli.

14.10 Prezydium Zarządu Oddziału podjęło decyzję proklamowania akcji protestacyjnej we wszystkich zakładach pracy należących do Oddziału. Akcja rozpoczęła się o 11e wojewoda nie zdecydował się przeprowadzić rozmów, które przyniosłyby konkretne ustalenia - 20.10 pogotowiem strajkowym. Uzasadnieniem tej decyzji jest "brak jakichkolwiek reakcji ze strony władz lokalnych oraz wojewódzkich w sprawach /.../ zaopatrzenia i higieny". /tlx/

14.10 odbyło się spotkanie przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego, Zarządu Miasta, Przedsiębiorstwa Handlowych Województwa oraz "Solidarności" reg. woj. pińskiego, reg. Pomorskiego Lubomina i delegatury w Wałczu. Omawiano rozdział artykułów spożywczych.

Prezydentury spotkała wysłali do premiera Jaruzelskiego listy w których domagają się jawności centralnego rozdzielnika artykułów spożywczych z uwzględnieniem towarów reglamentowanych, jawności kryteriów rozdziału żywności na poszczególne województwa oraz opracowania nowego rozdzielnika, którego zasady zaakceptowane będą przez społeczeństwo /tlx/

14.10 w Piotrkowskim, Tomaszów Mazowiecki 13.10 w Tomaszowie Mazowieckim rozpoczęły się rozmowy przedstawicieli "Solidarności" ZR-ów w Piotrkowie Trybunalskim i w Częstochowie oraz Komisji Koordynacyjnej Ziemi Łódzkiej z komisją rządową nt. zaopatrzenia mieszkańców woj. piotrkowskiego w żywność i środki higieny osobistej. W całym regionie obowiązują pogotowia strajkowe, w Tomaszowie Mazowieckim do strajku przystąpiło ok. 50 zakładów pracy, przy czym do akcji strajkowej przyłączyły się związki branżowe. Wobec braku pełnomocnictwa strony rządowej przedstawiciele "Solidarności" odroczyli rozmowy i jak czytamy w wydanym komunikacie, zażądali "przyjazdu co najmniej ministra Łakomca". W kolejnym komunikacie stwierdzono, że "ponieważ resort handlu wewnątrz kraju i usług nie zastosował się do stanowiska wicepremiera rządu i nie podjął dotychczas włączających rozmów ze związkami zawodowymi, naruszył tym samym zasadę racji stanu i spowodował zagrożenie dla gospodarki narodowej". /tlx/

14.10 rozpoczęto rozmowy z grupą roboczą wydelegowaną przez min. Łakomca. Delegacja nie przedstawiała pełnomocnictwa dla prowadzenia negocjacji z "Solidarnością".

Tego samego dnia połączone ZR woj. piotrkowskiego i Częstochowy oraz Komisja Koordynacyjna Ziemi Łódzkiej i Komisja Koordynacyjna Związków Branżowych powołały wojewódzki komitet strajkowy. W uchwale stwierdzono m.in.: "Zarządy Regionalne wykonują zapowiadany wcześniej kalendarz strajkowy i jeżeli nie zostanie w sposób trwały rozwiązana sprawa sprawiedliwych rozdziałów żywności, wykona strajk właściwy ze skutkami konsekwencjami, za co całkowitą odpowiedzialność poniesie rząd." /tlx/

14.10 w Tomaszowie Mazowieckim rozpoczęły się rozmowy między powołaną grupą negocjacyjną "Solidarności" i branżowych zw. zw. a stroną rządową, której przewodniczył minister MHWU - Łakomiec. Jak podaje członek Prezydium ZR ds. informacji grupa związkowa zaproponowała m.in. takie tematy rozmów jak a/ problem pokrycia zaopatrzenia w towary reglamentowane /kartki bieżące i załęgłe/, b/ wprowadzenie kartek jako druku ścisłego rachowania, c/ ustalenie personalnej odpowiedzialności za realizację podjętych ustaleń oraz wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do osób które doprowadziły do obecnej sytuacji zaopatrzeniowej, d/ wypłata wynagrodzenia za okres strajku przeprowadzonego 13.10.

W oświadczeniu g. by negocjującej wydanym po zakończeniu tych rozmów czytamy m.in.: "stanowisko min. Łakomca jest zaprzeczeniem założeń wydanym przez wicepremiera Macha, a... wyjaśnienia i uzasadnienia nie wytrzymują krytyki /.../ przedstawiciel rządu nie widzi możliwości /.../ żeby przybliżyć termin realizacji załęgłych od lipca kartek. /.../ Rząd nie jest w stanie zorganizować producentów w system ekonomiczny zdolny do /.../ zaspokajania elementarnych społecznych potrzeb..." Rozmowy zostały odroczone do 17.10. /tlx/

17.10 Komitet strajkowy w Tomaszowie Mazowieckim zwołali rozmowy z komisją min. Łakomca. Jak podaje rzecznik prasowy ZR woj. piotrkowskiego przygotowano projekt wstępnych ustaleń i określono osoby odpowiedzialne za ich realizację osobistą. Ustalono także na 18.10 termin rozmów dwustronnej grupy roboczej oraz termin kolejnego spotkania grup negocjacyjnych. /tlx/

18.10 Min. Łakomiec powiadomił, że wobec poczynienia wstępnych ustaleń uważa dalsze rozmowy za niepotrzebne i przerywa je. Zaproponował, by ewentualne dokończenie rozmów przeprowadzić w innym terminie w Warszawie i wezwał do wstrzymania akcji strajkowych. W odpowiedzi Komitet Strajkowy - województwa piotrkowskiego w Tomaszowie Mazowieckim podjął uchwałę, w której czytamy m.in. "... zerwanie rozmów w chwili gdy dwustronne zespoły robocze /.../ zmierzały do kolejnego porozumienia uważamy za prowokację /.../ i dowodzimy, że przedstawiciele rządu obojętne są skutki zapowiedzianych w całym regionie piotrkowskim strajków. /.../ Członkowie NSZZ "Solidarności" oraz związków branżowych w woj. piotrkowskim utrzymują w mocy zapowiedziany kalendarz strajkowy i żądają natychmiastowego porzyczenia min. Łakomca /.../ podjęcia rozmów i pozytywnego ich zakończenia /.../". /tlx/

18.10 Połączone zarządy regionalne NSZZ Solidarność woj. piotrkowskiego, Ziemi Łódzkiej i Częstochowy /oddział w Radomsku/ oraz wojewódzka komisja porozumiewawcza branżowych związków zawodowych podjęły wspólną uchwałę, w której stwierdzają "..." Jeśli nie zostaną podjęte decyzje gwarantujące równy podział żywności wśród wszystkich mieszkańców kraju i nie zostaną sfinalizowane rozmowy grupy negocjacyjnej społeczeństwa woj. piotrkowskiego ze stroną rządową załogi zakładów pracy całego województwa rozpoczną strajk generalny aż do skutku /.../". W uchwale zobowiązano także wszystkich postów na Sejm do działań na rzecz przerwania głodu w województwie. /tlx/

Płońsk 14.10 ZR wystosował pismo do wojewody ciechanowskiego, w kt. domaga się umożliwienia do końca miesiąca wykupienia przez ludność papierosów lub zamienników na kartki z poprzednich miesięcy, zapewnienia pełnego zaopatrzenia w towary reglamentowane i wprowadzenia zasady, że w wypadku braku artykułów na rynku kartki z danego okresu nie tracą ważności, usprawnienia organizacji handlu. W piśmie czytamy m.in.: "Podkreślamy z całą mocą, że nie jest naszą winą, iż dany nam papier nie ma pokrycia w towarze. Wyrazem naszej dobrej woli niech będzie fakt wstrzymania akcji protestacyjnej w tej sprawie do końca października 1981 r." /tlx/

Przemysław 16.10 Zarząd Regionalny wydał oświadczenie, w którym czytamy m.in.: "Władze wojewódzkie ponoszą całkowitą odpowiedzialność za załamanie się rynku w naszym regionie /.../ w ostateczności "Solidarność" będzie zmuszona przejąć pełną kontrolę nad dystrybucją żywności w województwie w porozumieniu z NSZZ RI "Solidarność" /tlx/

Radom 17.10 ogłoszono gotowość strajkową w WSI w Radomiu, w spółdzielni pracy w Szydłowcu oraz w Drzewicy. Strajkujący chcą podjąć rozmowy i oczekują poprawy sytuacji w sklepach do 28.10, a potem podejmą dalsze akcje protestacyjne". /tlx/

Sieradz 14.10 rozmowy przedstawicieli Ziemi Sieradzkiej z władzami administracyjnymi województwa nie przyniosły porozumienia w sprawie zaopatrzenia rynku. Ustalono, że do 22.10 przeprowadzone będą rozmowy z kompetentną komisją rządową. /tlx/

Suwałki 12.10 w URM w Warszawie odbyły się rozmowy przedstawicieli NSZZ "Solidarność" Reg. Pojezierze z komisją rządową której przewodniczył wicepremier Obodowski. Negocjacje dotyczyły zaopatrzenia woj. suwalskiego w środki piórące, mięso i jego przetwory oraz opał. Ustalono, że w całości zostaną zrealizowane dotawy środków piórących, do 15.12 w pełni zapatry się województwo w opał, zapewniona zostanie w październiku pełna dostawa mięsa i drobiu, a także oleju jadalnego i smalcu. W związku z przyjętymi ustaleniami odwołano od 15.10 akcje protestacyjne w regionie. ZR powołał grupę odpowiedzialną za kontrolę wprowadzenia w życie wyników rozmów /AS/

Warszawa 15.10 KZ "Solidarności" przy Zakładach Wytwórczych Urządzeń Telefonicznych w W-wie podjęła uchwałę o kontynuowaniu gotowości strajkowej. W uchwale stwierdzono, że o ile wynik rozmów KK z rządem ws. poprawy zaopatrzenia nie zadowolili w pełni członków Związku - akcja protestacyjna zostanie rozszerzona /do strajku włącznie/. /tlx/

Ziemia Sandomierska 14.10 ZR NSZZ "Solidarność" reg. Ziemia Sandomierska wraz z prezydium NSZZR "Solidarność Wiejska" podjęły uchwałę domagającą się rozmów z przedstawicielami rządu nt. pełnego zaopatrzenia w towary reglamentowane, ujednolicenia zasad reglamentacji w woj. tarnobrzesckim z systemem obowiązującym w całym kraju, ukarania przedstawicieli administracji terenowej winnych pogłębiającego się kryzysu. Zapowiedziano wprowadzenie od 15.11 gotowości strajkowej w zakładach województwa, a w wypadku nieskuteczności tej formy protestu przeprowadzenie strajku ostrzegawczego 19.10 i przystąpienie do strajku właściwego 20.10. /tlx/

Żyrardów 12.10 przedstawiciele oddziałów NSZZ "Solidarność" w Sochaczewie, Żyrardowie, Rawie Mazowieckiej, Skierniewicach Łowiczu i Brzezinach ze względu na brak efektów w rozmowach z komisją rządową nt. poprawy zaopatrzenia w żywność - podjęli decyzję o przeprowadzeniu strajku protestacyjnego w wybranych zakładach Żyrardowa /tlx/

Przedstawiciele komisji rządowej oświadczyli, że władze podjęły wysiłki dla zapewnienia właściwego zaopatrzenia miast woj. skierniewickiego. /tlx/

13.10 do strajku protestacyjnego przystąpiły wszystkie zakłady w Żyrardowie. /tlx/

Tego samego dnia do jednogodzinnego strajku protestacyjnego popierającego strajk w Żyrardowie przystąpili członkowie "Solidarności" przy Sochaczewskim Przedsiębiorstwie Ceramiki Budowlanej. /tlx/

Do dwugodzinnego strajku solidarnościowego przystąpiono też w zakładach Tworzyw Sztucznych "Boryszew ERG" w Sochaczewie 15.10 Zarząd regionu Mazowiecki podjął uchwałę, która zawiera ocenę sytuacji gospodarczej i w tym kontekście stwierdzenie że "akcja strajkowa w Żyrardowie została podjęta zgodnie z celami statutowymi związku NSZZ "Solidarność" i ZR udziela jej swego poparcia uznając ją jednocześnie za akcję prowadzoną w imieniu całego regionu..." Uchwała ZR Mazowsze zawiera także następujące postulaty do grupy negocjacyjnej KK

a/ ustalenie właściwej relacji cen skupu w porozumieniu z NZS rolników, b/ spowodowanie, by rząd podjął natychmiastowe kroki preferujące produkcję na rzecz rolników /szczególnie narzędzia rolnicze, nawozy/, c/ skierowanie dla potrzeb rolników indywidualnych materiałów budowlanych, sprzętu gospodarstwa domowego, mebli itp., w ilościach które spowodują wzrost zainteresowania produkcją żywności, d/ wprowadzenia od 1.11 w uzgodnieniu ze Związkiem systemu reglamentacji za pewniającego sprawiedliwy podział artykułów deficytowych i żywności pod kontrolą "Solidarności". System ten musi wyeliminować wszystkie różnice w zaopatrzeniu mieszkańców regionu. /tlx/

15.10 odbyła się w Żyrardowie narada, w której wzięli udział przedstawiciele Zjednoczenia Przemysłu Gumowego "Stomil", Wobromskich Zakładów Przemysłu Gumowego, Zakładów Gumowych Górnicztwa z Bytomią oraz Żyrardowskich Zakładów Tkanin Technicznych. Narada dotyczyła skutków strajku dla wydobycia węgla /ZZTT kooperują przy produkcji taśm transportowych dla kopalni/. Uczestnicy narady stwierdzili, że: "Władze rządowe w sposób niepoważny potraktowały rozmowy, które były prowadzone w sprawie poprawy wyżywienia społeczeństwa Żyrardowa oraz likwidacji głodu, który tam występuje". Wystosowano do ZR Mazowsze apel, w którym czytamy "... w tej sytuacji od 19.10 zostanie wstrzymana produkcja transporterów w Wobromskich Zakładach Przemysłu Gumowego i w Zakładach Gumowych Górnicztwa w Bytomiu. /.../ następnym takim przypadku będą znaczne perturbacje w wydobyciu węgla i innych kopalin jak również w energetyce. Mając świadomość skutków takiego stanu rzeczy dla gospodarki krajowej zwracamy się z prośbą o rozważenie innej formy protestu niż strajk. /tlx/

19.10 Kolumna wojsk radzieckich, licząca ok. 70 pojazdów, prowadzona przez samochód milicji przejechała o godz. 7.00 główną ulicę Żyrardowa, z kierunku Sochaczewa na Mszczonów i dalej do Grójca. Przed zakładami lnianskimi kolumna zatrzymała się na kilka minut. /tlx/

W REGIONACH

Nowe prezydium ZR Śląsko-Dąbrowskiego. 14.10 na posiedzeniu ZR Śląsko-Dąbrowskiego wybrano nowe prezydium, którego skład zaproponował przewodniczący regionu L. Waliszewski. Do Prezydium weszli: S. Bury, A. Gorczyca, R. Nikodem, S. Okoński, E. Sefnowicz, H. Striołka, R. Hawazim, M. Nowakowski, H. Prokop, Z. Salomon, A. Szyja, H. Zarzycki, M. Flis. /tlx/

Nowe prezydium ZR Mazowsze. 17.10. ZR Mazowsze wybrał nowe Prezydium: Z. Bujak - przewodniczący, S. Jaworski - I wiceprzewodniczący, W. Kulerski - II wiceprzewodniczący, P. Kuczyński - sekretarz, T. Kłopotowski, K. Lypaciewicz, M. Odorowski - skarbnik J. Onyszkiewicz, Z. Pomaszewski, St. Rusinek, P. Szczepański, H. Wujec /patrz: s. 006/

Ws. konfliktu w drukarni ZR Gdąbk. Uchwałą z 13.10 ZR Gdąbk zobowiązał Prezydium do przywrócenia /od 14.10/ do pracy pracowników drukarni: W. Bubeckę, A. Butkiewiczą, A. Sosnowską, T. Wojdakowskiego, L. Zborowskiego /patrz: AS nr 37, s. 201/ /BIPS/

Protest wojewódzkiej Kolumny Transportu Sanitarnego w Radomiu. 14.10 w WKTS w Radomiu przerwali pracę pracownicy administracji warsztatu naprawczego. Protest spowodowany został fatalnymi warunkami socjalnymi, lokalowymi i złym stanem bhp. Załoga zażądała budowy nowej siedziby dla WKTS oraz przybycia na rozmowy władz resortowych i administracji no-politycznych województwa.

15.10 KZ postanowiła 26.10 rozszerzyć akcję protestacyjną. Strajkiem ostrzegawczym i właściwym zostaną objęte wszystkie komórki organizacyjne, transport dostawczy, lecznictwo otwarte, samochody administracji i obsługujące izby przyjęć w szpitalach. Nie dotyczy to karetok pogotowia ratunkowego, które pozostawia się wraz z obsługą do dyspozycji władz administracyjnych województwa. /tlx/

Strajk słuchaczek Studium Wychowania Przedшкольного w Tarnowie. 12.10 Około czterystu słuchaczek Studium Wychowania Przedшкольного w Tarnowie rozpoczęło Strajk okupacyjny w budynku Centrum Doskonalenia Nauczycieli, żądając przekazania go na potrzeby Studium /od kilku lat budynek ten wykorzystywany jest w bardzo małym stopniu; stara się o niego również Liceum Ogólnokształcące/.

16.10 Wojewoda przyznał Studium pomieszczenia na parterze zaś pozostałe kondygnacje budynku CDN przeznaczył /od przyszłego roku szkolnego/ dla liceum. Strajk zakończono /tlx/.

Utrzymanie gotowości strajkowej w Połaniecu. 14.10 na zebraniu MKK Budowniczych Elektrowni Połaniec podsumowano efekty całorocznych działań zmierzających do poprawy warunków socjalnych załóg. Dotychczasowe rozmowy z władzami terenowymi i wojewódzkimi uznano za bezowocne. W tej sytuacji ogłoszono od 15.10 gotowość strajkową na terenie budowy elektrowni Połaniec, a w razie nie podjęcia rozmów przez kompetentne władze zapowiedziano dalsze akcje strajkowe.

15.10 do Kłajca przybyli pełnomocnicy ministra górnictwa i energetyki, którym MKK przedstawiła postulaty dotyczące m.in. spraw socjalno-bytowych, związkowych i organizacyjnych.

16.10 MKK wobec niezadowolających wyników negocjacji utrzymała gotowość strajkową na terenie elektrowni. /tlx/

SEKCJE BRANŻOWE I ZAWODOWE

Ws. urlopów profilaktycznych dla pracowników przemysłu chemicznego /patrz: AS nr 44, s. 201/. 7.09 przedst. KKK Chemików przedstawił Ministrowi Przemysłu Chemicznego projekt rozporządzenia ws. urlopów profilaktycznych. Spotkał on się z pozytywnym przyjęciem. Podobna reakcja była ze strony MPPiSS. "Solidarność" domagała się zatwierdzenia tego projektu do 30.09.br., zażądała również przyznania wszystkim pracownikom resortu chemicznego I kategorii zatrudnienia. Postulat ten pojawił się już przy podpisywaniu porozumienia wrocławskiego w styczniu br. Przedstawiciele zakładów pracy ze zjednoczenia "Nieorganika" zdecydowali o traktowaniu termin 30.09 za obowiązujący i ustalili harmonogram akcji protestacyjnej.

1.10 dyr. dep. Ministerstwa Przemysłu Chemicznego M. Czosnyka zapewnił, że sprawa urlopów zostanie załatwiona przez rząd w ciągu najbliższych kilkunastu dni.

1.10 zakłady "Polfa" w Starogardzie Gd. przeprowadziły 4-godzinny strajk ostrzegawczy.

2.10 przedst. zakładów nieorganicznych postanowili odłożyć akcje protestacyjne do zakończenia Zjazdu "Solidarności" 6.10 przedstawiciele zakładów ze zjednoczenia "Nieorganika" ustalili harmonogram akcji protestacyjnej: 1. dzień po zakończeniu KZD - gotowość strajkowa we wszystkich zakładach, 2. akcja plakatowa i wstrzymanie sprzedaży produktów /produkcja "na magazyn" w dzień później, 3. po 2 dniach - strajk ostrzegawczy, 4. po siedmiu dniach - strajk właściwy w tych zakładach, gdzie załogi opowiedzą się za nim w referendum.

7.10 dyr. dep. Ministerstwa Przemysłu Chemicznego Grzywa poinformował, że złożone projekty zaopiniowane zostały pozytywnie: "Spodziewam się, że dodatkowe urlopy zostaną przyznane w najbliższym czasie, w związku z tym proszę uprzejmie o nie podejmowanie żadnej akcji protestacyjnej". A następnego dnia zawiadomił, że sprawa ta wejdzie na porządek obrad rządu 12.10. Strajk ostrzegawczy wstrzymano. Jednak przedstawiciele protestującej branży nie poinformowano o wynikach posiedzenia rządu.

14.10 kilkanaście zakładów ze zjednoczenia "Nieorganika" i "Polfa" przeprowadziło w godz. 10-12 strajk ostrzegawczy.

Zarządy większości regionów poparły te akcje. /Jedynie ZR Śl-Dąbrowskiego zwrócił się do zakładów chemicznych w Tarnowskich Górach o wstrzymanie strajku/.

15.10 w Bydgoszczy zebrała się KKK Chemików, która zwróciła się do rządu o przysłanie kompetentnej komisji na rozmowy ws. przyznania urlopów profilaktycznych i I kategorii zatrudnienia.

16.10 do Bydgoszczy przyjechał - nie posiadający odpowiednich pełnomocnictw - dyr. Czosnyka. Poinformował on członków Krajowej Komisji Koordynacyjnej, że wprowadzone początkowo do projektu poprawki zostały usunięte po strajku ostrzegawczym.

18.10 w odpowiedzi na kolejny apel dyr. gabinetu min. Cioska - Chocholuk poinformował KKK o wydelegowaniu przez Rząd kompetentnej komisji międzyresortowej. W związku z tym KKK zwróciła się do zakładów pracy przemysłu chemicznego o wstrzymanie akcji strajkowych.

20.10 do Bydgoszczy przybyła komisja międzyresortowa w składzie: podsekr. stanu w MPCH - Bajur, dyr. M. Czosnyka, dyr. Dąbka oraz dyr. dep. MPPiSS - Muzbek. W wyniku negocjacji podpisano protokół między Komisją Międzyresortową a KKK Chemików /patrz: dokumenty, s. 305/ /AS/

Spotkanie KKG z przedstawicielami kopalni Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. 14.10 w domu Kultury przy kopalni "Wujek" w Katowicach odbyło się zebranie członków KKG i przedst. wiceli KZ-ów kopalni Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Przewodniczył Z. Kosmalaki. Dyskutowano przede wszystkim sp

wę wydobycia węgla w najbliższą sobotę 17.10 /w kontekście zawieszania-począwszy od 3.10-apelu KKP/.

Kosmański przypomniał, że rozmowy ws. wydobycia zostały zawieszono ze względu na warunki postawione przez stronę rządową: 1/ by w rozmowach uczestniczyli przedstawiciele Związków Branżowych, które - jak wiadomo - akceptują wszystkie propozycje rządu a przeciwstawiają się apelowi KKP, 2/by KKG przedstawiła nowe propozycje dotyczące zwiększenia wydobycia węgla, podczas gdy takie propozycje już były, tylko rząd nie chciał ich przyjąć.

Przedst. KKG /H. Bogacz/ zwrócił uwagę, że podczas ostatniej soboty w wielu KZ-ach nie było dyżurnych, którzy mieli na bieżąco składać do KKG raporty o sytuacji w kopalni. Podkreślił przy tym, że konieczne jest zdyscyplinowane działanie, zwłaszcza że walka toczy się obecnie o poprawę sytuacji górników również w latach następnych.

Analizując dane wydobyciu w sobotę 10.10. zauważono różnicę w tym względzie pomiędzy kopalniami: w niektórych wydobycie było minimalne lub zerowe /"1 Maja"/, w innych zaś wysokie.

W kolejnych wypowiedziach powtarzało się stwierdzenie, że dane są zawyżone przez dyrekcję, a ludzie podejmują dodatkowe prace po to, by zarobić na mięso na targu, skoro nie mogą go kupić na kartki. Informowano, że pracownicy transportu kopalnianego zgłosili gotowość nie podjęcia pracy w najbliższą sobotę. Przedstawiono obecnym nagraniem ze spotkania w Rudzie 8.10 z A. Siwakiem, który mówił tam o tworzeniu bojówek partyjnych. Podkreślano, że obecne działania rządu zmierzają do oderwania górników od "Solidarności".

Przy jednym głosie wstrzymującym się przeszedł w końcu wniosek o maksymalne zmniejszenie wydobycia w sobotę 17.10. Przedstawiciele KKG zaoferowali swoją pomoc na masowkach po przedzających tę sobotę. Utrzymano w mocy zawieszanie apelu KKP.

Następnie rozdano materiały dotyczące II-giej Karty Górniczej z prośbą o zgłaszanie uwag do 22.10. Powiadomiono, że WZD KKG ma się odbyć 6.11. Przedstawiciel Rady Współpracy Samorządów Pracowniczych okręgu Śląsko-Dąbrowskiego zapoznał obecnych z celami i dotychczasową działalnością Rady, w skład której wchodzi 31 zakładów wiodących. Pod koniec zebrania przedstawiono zgłoszoną przez grupę nauczycieli szkół górniczych propozycję wspólnych spotkań z członkami KZ-ów w celu opracowania koncepcji poprawy poziomu przygotowania do zawodu. /AS/

Górnicy ws uchwały nr 199 i pracy w wolne soboty.

W kopalniach Regionu Śląsko-Dąbrowskiego przeprowadzane są referenda ws. uchwały nr 199. W kopalni "Manifest Lipcowy" za przyjęciem uchwały padło 779 głosów, przeciw 5 300. 16.10 zebrana na wiecu załoga Zakładów Górniczych "Polkowice" postanowiła nie podejmować pracy w wolne soboty. Odrzucając uchwałę 199 RM określiła ją jako "usankcjonowane gangsterstwo wobec podjęcia apelu KKP o przepracowanie 8 wolnych sobót. Jest to godzenie w zakładowy fundusz płac i pogłębienie inflacji". /tlx/

Postulaty górników Dolnego Śląska. 13.10. Komisja Resortowa d/s górnictwa NSZZ "Solidarność" przy ZR Dolny Śląsk /oddział Wałbrzych/ oświadczyła, że po rozmowach przeprowadzonych z aktywnym kopalnianym i po wypowiedziach pracowników oddziału, w miastach postanowiła przeprowadzić akcję protestacyjną z żądaniem załatwienia następujących spraw: 1/ wprowadzenia preferencji płacowych górników ścianowych i w przedkach chodnikowych zgodnie z Porozumieniem Jastrzębskim, 2/ zaliczenia grup zawodowych: ślusarz remontowy maszyn i urządzeń przerobczych, cieśla ruchowy i murarz-zbrojarz do I kategorii w górnictwie. 3/ przyznania dodatkowych przydziałów tłuszczu na kartki mięsne C-1 dla pracowników przeróbki mechanicznej z uwagą na stałą pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia.

Akcja protestacyjna polegać będzie na niepodjęciu pracy w dniach 17-18.10. i 24-25.10. br. w przypadku, gdy zakłady pracy nie zapewnią warunków pracy zgodnych z przepisami BHP i instrukcją ramową. /BIPS/

Posiedzenie KKK pracowników Poligrafii. 10-12.10 w Szczecinie odbyło się posiedzenie KKK Pracowników Poligrafii. Poligrafowie poparli żądanie "Solidarności" RiTV ws. odwołania ze stanowiska przewodniczącego Radiokomiteu W. Loranca /patrz: AS nr 39, s. 301/ i zadeklarowali pomoc w walce o prawo do działalności "Solidarności" na terenie RiTV.

KKK PP wypowiedziało się też na temat konfliktu w drukarni Regionu Gdańskiego /patrz: AS nr 37, s. 201/. Metody rozwiązania tego konfliktu uznano za niedopuszczalne i wyrażono nadzieję, że komisja powołana do zbadania tej sprawy rozpatrzy go bezstronnie a winni będą ukarani. /tlx/

KS Hutników ws negocjacji z rządem.

14.10 Krajowa Sekcja Hutników "Solidarność" zobowiązała KK, aby w negocjacjach z rządem zajęła zdecydowane stanowisko w rozwiązaniu następujących problemów: stworzenia społecznych komisji kontroli produkcji i dystrybucji żywności zarówno na szczeblu krajowym jak i regionalnym; zapewnienie Związkowi dostępu do środków masowego przekazu; w szczególności do radia i telewizji; zakończenia represji MO i prokuratury wobec działaczy "Solidarności"; zaprzestania szkalowania Związku i jego działaczy. /tlx/.

Protest Okręgowego Urzędu Przewozu Poczty. 13.10. OUPP w Gdyni wystosował do ministra łączności oświadczenie ws przyznania I kategorii zatrudnienia. Stwierdzono w nim że jeśli Prezydent Rządu nie zatwierdzi rozporządzenia RM w tej sprawie - OUPP nie odwoła gotowości strajkowej i innych planowanych akcji protestacyjnych /BIPS/

Żądania sprzedawców "Ruchu".

14-15.10. KZ przy oddziałach RSW "Prasa Książka Puch" w Szupsku, Wałczu Bydgoszczy, Szawnie, Olsztynie Koszalinie, a także Regionalna Komisja Koorsynacyjna Dolny Śląsk zażądały objęcia sprzedawców ustawą o wcześniejszym przechodzeniu na emeryturę, przyznania im prawa do zasiłku wychowawczego, ustalenia wysokości prowizji wg obecnie obowiązujących cen detalicznych na wszystkie artykuły znajdujące się w obrocie towarowym/bez zmniejszenia jej w związku z podwyżką cen papierosów /nie przyjmowania od poczty prenumeraty indywidualnej dzienników i czasopism. Niektóre komisje domagały się ponadto 18-tygodniowego urlopu macierzyńskiego dwóch dni wolnych od pracy na opiekę nad dzieckiem. Część Komisji zagroziła w przypadku nie spełnienia tych żądań podjęciem akcji protestacyjnej. /BIPS/

Uchwała Krajowej Rady Sekcji Emerytów i Rencistów. Krajowa Rada Sekcji Emerytów i Rencistów "Solidarność" w uchwale podjętej 15.10 oświadczyła, że narastający kryzys gospodarczy, rosnące oficjalnie i nieoficjalnie ceny, niepełne rekompensaty oraz zły system proponowanych przez rząd rekompensat stawia w tragicznej sytuacji emerytów, rencistów i osoby niepełnosprawne. Protestując przeciwko takiej polityce władz KRS Emerytów i Rencistów zażądała wypłaty 100% rekompensat za przeprowadzone ostatnio podwyżki oraz ustanowienia społecznej kontroli nad programem i realizacją dorocznych działań antykryzysowych. /tlx/

Przeciw rządowemu projektowi Karty Nauczyciela. 13.10 nauczyciele w Legionowie postanowili - jako wyraz protestu przeciw rządowemu projektowi Karty Nauczyciela /patrz: AS nr 44 s. 201/ - nie brać udziału w obchodach Dnia Nauczyciela oraz przekazać przyznane im z tej okazji pieniądze na budowę miejscowego szpitala. /tlx/

INICJATYWY OBYWATELSKIE

Związek ws poprawy komunikacji

12.10 z inicjatywy "Solidarności" MZK odbyło się w Warszawie spotkanie działaczy związku z dyrekcją przedsiębiorstwa oraz wiceprezydentem miasta. Po przedstawieniu przez związkowców stanu stołecznej komunikacji, której grozi paraliż w ciągu 2-3 tygodni, wiceprezydent obiecał interwencję w rządowym sztabie antykryzysowym /SIM/.

Podziękowanie dla KSS "KOR" 18.10 Fabryczna Komisja Koordynacyjna Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Bielsku-Białej przesłała podziękowanie wszystkim członkom KSS KOR za 5 lat pracy dla robotników. W podziękowaniu czytamy, że "KOR był jedyną naszą nadzieją na lepsze jutro" /tlx/

Bojkot "Głosu Marynarza i Rybaka". 15.10 KZ przy "Dalmorze" w Gdyni wezwała rybaków by nie odbierali w dniach 15-22.10 programu radiowego "Głosu Marynarza i Rybaka" /patrz: AS nr 44, s. 202/ /tlx/

Powołanie placówki naukowej ds. problemów zdrowotnych pracowników przemysłu elektro-maszynowego. 14.10 z inicjatywy T. Kraswedębskiego /przewodniczącego związku branżowego metalowców/ i eksperta OPSZ KKP P. Krasuckiego odbyło się spotkanie, na którym uzgodniono powołanie placówki naukowej, zajmującej się problemami zdrowotnymi pracowników przemysłu elektromaszynowego. W listopadzie 80 r. powołanie takiej placówki zapowiedziano w protokole porozumienia zw. branżowego z ówczesnym ministrem przemysłu maszynowego, zaś nieco wcześniej Minister Zdrowia i Opieki Społecznej podjął decyzję o utworzeniu w Łodzi Instytutu Medycyny Przemysłowej, która zajmować się miała analogicznymi problemami /AS/

WŁADZA A SPOŁECZEŃSTWO

Ws. stosunku władzy do "Solidarności". 17.10 KZ przy Petrochemii Płock wydała oświadczenie, w kt. stwierdza, że mimo wzrostu napięcia społecznego w ostatnich dniach, wszelkie inicjatywy "Solidarności" w celu znalezienia wyjścia z sytuacji są torpedowane przez rząd bez względu na ich merytoryczną treść. Przykładem jest oświadczenie rzecznika prasowego rządu z 16.10 w którym oskarża się "Solidarność" o przejmowanie władzy oraz przemówienie S. Kani i S. Olszowskiego na IV Plenum KC PZPR.

"Pozbawione logiki jest twierdzenie, że 90% uchwały programowej przepisane jest z dokumentów rządowych i IX Zjazdu PZPR przy jednoczesnym oskarżeniu jej o charakter antysocjalistyczny - stwierdzają związkowcy z Petrochemii - "Solidarność" to większość narodu polskiego i jako taka ma prawo sięgać po władzę gwarantowaną przez Konstytucję."

Członkowie "Solidarności" Petrochemii Płockiej oświadczają, że podporządkują się decyzjom KK i upoważnili ją do podjęcia stosownych działań, do strajku generalnego włącznie /tlx/

17.10 rzecznik prasowy MKR Rzeszów wydał oświadczenie, w którym stwierdza, że ostatnio nasiliła się antyzwiązkowa kampania /przemówienie Kani i Olszowskiego/, a władze próbują zrzucić odpowiedzialność za aktualny stan gospodarki na "Solidarność". "Oczekujemy - czytamy w oświadczeniu - że deklarowanie dobrej woli ze strony władz przekształci się wreszcie w okazywanie jej choćby w minimalnym stopniu" /tlx/

Referendum ws. rozwiązania Sejmu. 17.10.KZ przy FMB "Fadroma" w uchwale ws. bieżącej sytuacji społeczno-politycznej w kraju stwierdziła, że "w obecnej chwili nie ma innej możliwości poprawy codziennego bytu ludzi pracy jak zmiana w strukturze sprawowania władzy w Rzeczypospolitej, i że władzę powinien przejąć zgodnie z konstytucją PRL - lud pracujący miast i wsi". KZ postanowiła przeprowadzić 20.10 na terenie FMB "Fadroma" referendum nt. 1. wyrażenia wotum nieufności dla rządu gen. Jaruzelskiego, 2. rozwiązania Sejmu i opracowania nowej ordynacji wyborczej, 3. zniesienia zapisu w Konstytucji mówiącego o przewodniej roli PZPR.

O wynikach referendum zostaną poinformowani: marszałek Sejmu, premier rządu, KK "Solidarność" oraz środki masowego przekazu. KZ przy "Fadromie" zaapelowała do wszystkich ogniw "Solidarności" o przeprowadzenie podobnego referendum /tlx/

Protest ws. niedemokratycznego wyboru prezydenta Białegostoku. KZ "Solidarność" przy BZPB "Fasty" wystosowała stanowczy protest przeciwko decyzji radnych Miejskiej Rady Narodowej w Białymstoku, którzy na sesji 15.10 bez konsultacji ze społeczeństwem, wybrali prezydenta miasta. Nie kwestionując personalnego wyboru, załoga "Fast" sprzeciwiła się mechanizmowi podjętej decyzji i zażądała unieważnienia wyborów, zablokowania ewentualnych decyzji wojewody oraz podjęcia przez radnych, niezbędnych konsultacji społecznych. KZ zapowiedziała, że w przypadku nie spełnienia jej żądań - podejmie inicjatywę na rzecz odebrania mandatów wszystkim radnym MRN. /tlx/

O odwołanie wicewojewody w Krosnie. 1.10 Komitet NSZZ RL regionu Bieszczadów podjął jednogłośnie uchwałę, w której odwołanie wicewojewody Michny, odpowiedzialnego za stan gospodarki ziemią w latach poprzednich oraz za realizację porozumień rzeszowsko-ustrzyckich. Wicewojewodzie zarzuca się, że stosował represje wobec rolników, którzy oczekują bezskutecznie na przydział ziemi, zgodnie z wcześniejszymi porozumieniami - przystąpili do zagospodarowywania państwowych nieużytków. /tlx/

Protest przemyskich nauczycieli. 13.10 Międzyszkolna Komisja Związkowa "Solidarności" w Przemyslu poinformowała o prowadzonej w regionie akcji protestacyjnej nauczycieli. Protest spowodowało mianowanie byłej przewodniczącej WRZZ M. Wardy wicekuratorem ds. szkolnictwa zawodowego.

16.10 wojewoda przemyski zobowiązał się przedstawić żądania nauczycieli ministerstwu i wnieść o wstrzymanie do 23.10 akcji protestacyjnej. 24.10 MOiW poinformowało, że nie ma podstaw do zwolnienia M. Wardy. /tlx/

Żołnierze przeciw przedłużeniu służby. Żołnierze służby zasadniczej garnizonu w Jeleniej Górze wystosowali list do ZR. Stwierdzili w nim że oburza ich prowadzona w wojsku propaganda zwalająca całą winę za kryzys na "Solidarność", i że są zaniepokojeni wstrzymaniem od września wyjść poza koszarę, przesuwaniem terminu zakończenia służby, wreszcie wstrzymaniem wyjścia do rezerwy. Wg. żołnierzy decyzja ta grozi im wzięciem udziału w konfrontacji po stronie, która im całkowicie nie odpowiada.

Ostateczny termin zwolnienia ich do rezerwy, zagwarantowany ustawą o powszechnym obowiązku obrony PRL z dn. 21 listopada 1967, mija 24.10.81. Żołnierze zaproponowali, aby ZR Jelenia Góra podjął po tym dniu akcję protestacyjną na rzecz ich zwolnienia. Swojego listu nie podpisali imiennie, obawiając się represji. /tlx/

17.10 żołnierze kołobrzesckiego garnizonu zagrozili, że jeżeli do 21.10 decyzja rządu o przedłużeniu służby wojskowej nie ulegnie zmianie - podejmą strajk głodowy. /tlx/

SAMORZĄD PRACOWNICZY

Zebrańie RK PRP. 14.10 w siedzibie Mazowsza odbyło się kolejne zebranie Regionalnej Komisji Porozumiewawczej Rad Pracowniczych, na którym przyjęto uchwałę ws. przystąpienia do Krajowej Federacji Samorządów oraz określono zasady opracowywania nowych statutów przedsiębiorstw /patrz: Dokumenty, s. 304/. Ustalono także stanowisko RRPRP ws. zrzeczeń /patrz: Dokumenty, s. 304/

Utworzenie Komitetu Założycielskiego Krajowej Federacji Samorządów. 17.10 w Warszawie utworzony został Komitet Założycielski Krajowej Federacji Samorządów. Powołali go przedstawiciele szesnastu regionalnych komisji współpracy samorządów. Tymczasową siedzibą KZ KFS jest ZR Śląsko-Dąbrowskiego. Katowice ul. Stelmacha 11/1. Cele i zasady działania KFS określa uchwała /patrz: Dokumenty, s. 304/. Komitet zwrócił się do KK o włączenie swoich przedstawicieli do grupy negocjującej sprawę reformy gospodarczej i do rządu o konsultowanie projektów uchwał przed skierowaniem ich do Sejmu /patrz: Dokumenty, s. 304/. /AS/

Inicjatywy samorządowe w Spółdzielczości Inwalidów.

5-7.10. w Cedzynie k. Kielc odbył się Zjazd przedstawicieli KZ jednostek naukowo-technicznych w Związku Spółdzielczości Inwalidów. Najważniejszą uchwałą Zjazdu poświęconą była działaniom na rzecz realizacji reformy gospodarczej i powołania samorządu pracowniczego w spółdzielniach inwalidów. W celu koordynacji tych działań powołano sekretariat i zobowiązano go do współpracy z istniejącymi już samorządami pracowniczymi. /tlx/

ZR Słupsk ws. udziału Związku w dyskusji nt. samorządu i reformy gospodarczej. 15.10. ZR Słupska zażądał szerokiego udziału przedstawicieli Związku w dyskusjach prowadzonych w środkach masowego przekazu nt. samorządu pracowniczego i reformy gospodarczej. /tlx/

O ukaranie kierownika

Załoga wydziału P-2 Pruszkowskiej Fabryki Obrabiarek "Mechanicy" zażądała od dyrekcji ukarania kierownika działu gospodarczego Biernackiego, któremu komisja socjalna "Solidarności" udowodniła nadużycia w ośrodku wczasowym w Sztutowie oraz w ośrodku kolonijnym w Badowie. /tlx/

odwołanie dyrekcji w Ostrołęckich Zakładach Celulozowo-Papierniczych. W sierpniu br. KZ "Solidarności" razem z Będą Pracowniczą związkami branżowymi, ZSMP i KZ PZPR założyły usunięcia ze stanowiska części dyrekcji winnej niegospodarności. Dyrekcja Zjednoczenia zobowiązała się wyjaśnić sprawę do 30.09. Po tym terminie KZ "Solidarności" w imię nie wszystkich organizacji ostrzegła min. leśnictwa i przemysłu drzewnego, że "aktyw naszego przedsiębiorstwa nie będą dalej ponosić po 15.10 żadnej odpowiedzialności za to co się stanie po wymienionej dacie w zakładzie".

15.10 sekretariat KW PZPR zaakceptował wniosek odwołania dyrektora zakładów, a w rozmowach z przewodniczącym rady pracowniczej minister przyjął propozycję załogi co do obsady tego stanowiska. /tlx/

Referendum ws odwołania dyrektora. 7-12.10 w Kopalni Soli w Wieliczce, zgodnie z uchwałą Zebrania Delegatów, odbyło się referendum załogi. Dotyczyło ono odwołania dyrektorów Markowskiego i Rubczaka oraz gł. księgowego Najdra z zajmowanych stanowisk. Zarządzone im: nieogrzekowanie zarządzeń wewnętrznych i pokornych, tolerowanie wadliwego prowadzenia dokumentacji, niewyciąganie konsekwencji w stosunku do osób odpowiedzialnych za zaistniałe nieprawidłowości i nadużycia, niegospodarność, brak dbałości o warunki techniczne i bhp.

W referendum wzięło udział 892 pracowników /tj. 66,57% za i ogół/.

Za odwołaniem Markowskiego, Rubczaka i Najdra z zajmowanych stanowisk opowiedziało się odpowiednio: 52,5%; 70,5%; 73,5%. Za ich odejściem z zakładu: 42,7%, 60,1%, 61,9%.

W skład zespołów podliczających wyniki referendum wchodził członekowie "Solidarności" i branżowych zw. zawodowych /Małopolski Serwis Informacyjny/

W OBRONIE KONSUMENTA

Kontrola reglamentacji. 15.10 KZ przy Centrum Komputeryzacji Rynku wystąpiła do KKP z propozycją rozważenia możliwości wprowadzenia opracowanego przez CeKaR systemu komputerowej kontroli reglamentacji. CeKaR zadeklarował swój udział przy wdrażaniu proponowanego systemu. /tlx/

Odnowa przyjmowania żywca. Jak informuje WKZ "Solidarności" RI w Lesznie wojewódzkie punkty skupu nie przyjmują od rolników niekontraktowanego żywca. /tlx/

Przywrócenie talonów na samochody. KZ "Solidarności" przy WZSR "Samopomoc Chłopska" w Zamocisku poinformowała, że decyzja ministra Komunikacji przywrócić talony na samochody - ich rozdaniem zajął się CZSR.

O przydzielaniu samochodów przez Komitet d/s Radia i Telewizji poinformowała KZ przy OTV Katowice /SIM/

PRAWORZĄDNOŚĆ

VIII Krajowy Zjazd Biur Interwencyjnych. 12-13.10 w Bielsku-Białej odbył się VIII Krajowy Zjazd Biur Interwencyjnych. Obradom przewodniczył Ozimek /Ziemia Łódzka/.

Jako pierwsi głos zabrali goście Zjazdu, przedstawiciele Związku Zawodowego Funkcjonariuszy MO M. Basiewicz /Warszawa/ i J. Malek /Bielsko-Biała/. Omówili oni historię powstania związku, jego program, represje wobec członków ZZ FMO /zwalnienia z pracy, 48 godzin aresztu za wejście do komendy/. Zwrócili się do "Solidarności" o udzielenie poparcia staraniom o rejestrację ZZ FMO oraz o pomoc w zakresie poligrafii.

Uczestnicy Zjazdu oświadczyli, że będą udzielać pomocy nowemu związkowi; zwrócili jednak uwagę, że ZZ FMO przede wszystkim musi sam walczyć o swoje prawa i ponosić ryzyko tej walki. Ponadto członkowie ZZ FMO muszą zaszczepić sobie na społeczne zaufanie, informując "Solidarności" o milicyjnych represjach, odmawiając użycia przemocy oraz udzielając pomocy w wyjaśnieniu takich faktów, jak np. sprawa bydgoska. Ustalono, że oba związki będą szeroko kolportować Druk Tajny Specjalnego Znaczenia wydany przez KW MO w Siedlcach, który jest dowodem łamania tajemnicy korespondencji przez organa bezpieczeństwa.

Następnie omawiano ustawę Sejmu dotyczącą ścigania osób podejrzanych o uprawianie spekulacji. Zwrócono uwagę, że zawarte w niej sformułowania mogą być wykorzystane przeciw

społeczeństwu; postępowanie w trybie przyspieszonym w praktyce pozbawia człowieka prawa do obrony, a możliwość stosowania kar dodatkowych pozwala np. zabrać wszystkie pieniądze jakie osoba podejrzana ma przy sobie. Stwierdono konieczność szybkiego opracowania prawnych środków obrony przed skutkami tej ustawy. Zdaniem uczestników Zjazdu regionalnego, które dały się wciągnąć do wspólnej z państwem walki ze spekulacją, powinny się z tego dyplomatycznie wycofać.

W związku z rozszerzeniem statutowych uprawnień Komisji Rewizyjnych przejęły one szereg spraw, którymi dotąd zajmowały się Biura Interwencyjne. Zastanawiano się nad statusem Biura w nowej sytuacji. Uznano, że jako ciała nie wybieralne Biura Interwencyjne mogą tylko służyć pomocą Komisjom Rewizyjnym oraz interweniować w przypadku uchybień popełnionych przez Komisje.

13.10. omawiano sprawę powołania Banku Informacji d/s ruchu żywności w kraju oraz eksportu i importu. K. Wiśniewski /Gdańsk/ poinformował, że KKK Kolejarzy oraz PKS dostarczyły wielu danych /faktur przewozowych/ dotyczących wywozu

zarówno artykułów krajowych jak i pochodzenia zagranicznego na wschód od Polski. Reprezentanci różnych regionów powiadomili o podobnych faktach na ich terenie. Przetastawiciel ZZ FMO dorzucił, że do celów wywozowych wykorzystuje się również samoloty VI Dywizji Pomorskiej. Mówiono też o tym, że argumenty władz za utrzymaniem eksportu żywności na Zachód są często fałszywe; np. za 1 kg szynki importuje się co prawda do 2 kg mięsa, lecz na produkcję tego 1 kg. zużywa się więcej niż 2 kg mięsa; ponadto 60% eksportowej szynki idzie na giełdę do Londynu - a nie na kontrakty - gdzie jest sprzedawana po najniższych cenach. Wymieniano liczne metody pozbawiania społeczeństwa artykułów pierwszej potrzeby: przetrzymywanie transportów na granicy, ukrywanie towarów w specjalnie wynajętych magazynach, przykrywanie zagranicznych darów przez ludzi na stanowiskach /np. przez personel szpitalny kosztem chorych/. Zażąda się również oficjalne dane dotyczące poziomu produkcji w poszczególnych zakładach, by w ten sposób ukryć rzeczywistą wielkość eksportu. Dla skutecznego przeciwdziałania tym szkodliwym społecznie procederom niezbędne jest ich pełne rozeznanie w skali kraju, czemu służyłby właśnie Bank Informacji gromadząc i opracowując dane na ten temat.

W związku z różnicami w zaopatrzeniu w różnych regionach kraju postulowano podjęcie walki o jednolitą reglamentację.

Następnie Z. Romaszewski /Mazowsze/ omówił problem represji wobec członków Związku. Zasięg ich nie jest dotychczas znany. Dla opanowania całokształtu tego problemu Prezydium KKP powołało 24.08. Centrum Informacyjno-Konsultacyjne d/s Represji z siedzibą w Mazowszu. Zwrócono się do wszystkich Regionów o wyznaczenie w szybkim czasie osoby odpowiedzialnej za współpracę z Centrum. Uznano, że w chwili obecnej należy zapewnić szczególną ochronę pracownikom poligrafii i dziennikarzom związkowym.

Przedstawiając fatalną sytuację zaopatrzenia rynku w poszczególnych regionach i perspektywę podwyżki cen, wskazano na narastającą w związku z tym groźbę wybuchu akcji protestacyjnych. W niektórych zakładach z trudem udało się przedstawicielom Związku powstrzymać ludzi od takiej akcji. Sygnalizowano też innego rodzaju niebezpieczeństwa, mogące doprowadzić do społecznej dezintegracji: umowy na specjalne dostawy żywności do zakładu pracy, apele załóg do rządu o wprowadzenie przymusowych dostaw dla rolników /taką inicjatywę załogi "Runoteku" w Kaliszu wyperwadowała KZ/. Stwierdzono, że należy ostro przeciwdziałać tego typu tendencjom, kontrolować sytuację w zakładach a jednocześnie walczyć o równomierną poprawę zaopatrzenia.

Zjazd, większością głosów, podjął uchwałę w s. działalności Biur Interwencyjnych /patrz: Dokumenty, s. 307/. Droga głosowania ustalono datę następnego Zjazdu w Kielcach na 26-27.11. Po powrocie do hotelu "Prezydent" wielu spośród uczestników Zjazdu zauważyło w swych pokojach wyraźne ślady przeszukania /AS/.

Proces rewizyjny J. Kozłowski. 12.10 w sądzie rejonowym w Rzeszowie odbyła się pierwsza część rozprawy rewizyjnej przeciwko Janowi Kozłowskiemu i Tadeuszowi Kolano. /Skazani oni zostali w 1979 r. na podstawie sfinansowanych oskarżeń o pobicie. J. Kozłowski był przed sierpniem 80 r. działaczem niezależnych chłopskich związków zawodowych i redaktorem pisma "Placówka", jego uwolnienie było jednym z warunków podpisania porozumienia w Gdańsku w 1980 r. / Sąd wysłuchał oświadczenia Kozłowskiego, który stwierdził, że jest niewinny, całe oskarżenie uznaje za sfinansowane a proces traktuje jako karę za swoją wcześniejszą działalność polityczną. Podobne oświadczenie złożył T. Kolano. Rzekomo poszkodowany przez J. Kozłowskiego M. Pyrkosz nie stawił się na rozprawę. Sąd odroczył rozprawę do 20.X. /tlx., AS/

W OBRONIE WIEZIONYCH ZA PRZEKONANIA

Zatrzymanie działaczy RMP.
13.10 zatrzymani zostali w Krakowie L. Jeziorny /działacz RMP, pracownik ZR Śląsko-Dąbrowskiego/ i D. Fenikowski - członek RMP, student AM.

Na komendzie skonfiskowano im ok. 180 egz. niezależnego pisma "Wyzwolenie", 40 zeszytów RMP, kilka egzemplarzy prasy niezależnej i plakatów "Solidarności". Zatrzymanych zwolniono następnego dnia. /MSI/.

PRZECIW "SOLIDARNOSCI"

Częstochowa - proces o rozpowszechnianie plakatów 15.10. przed sądem wojewódzkim w Częstochowie rozpoczął się proces Marii na Zembrzyskiego, pracownika poligrafii ZR /patrz: AS nr 35 s. 213/. Jest on oskarżony o rozpowszechnianie w dn. 15.08. materiałów "wyszydzających ustroj PRL" etc. Sprawa została bezterminowo odroczoneza ze względu na nieostatecznie umotywowane oskarżenie. Do zdefiniowania pojęć satyry politycznej i baszkwili powołany zostanie grafik - satyryk jako rzeczoznawca. /tlx/.

Dębica - "Nieznani sprawcy".
17.10 delegatura ZR Małopolska w Dębicy poinformowała, że nieznani sprawcy pod oknem lokalu zawiesili szubienicę, zanieczyszczając tablicę informacyjną i malując trupie główki na napisach "Solidarność". /tlx/

Elbląg - gotowość strajkowa
W WZN 14.10 KZ przy Wojskowych Zakładach Naprawczych w Elblągu ogłosiła gotowość strajkową, protestując w ten sposób przeciwko ingerencji administracji zakładu w sprawy przynależności do "Solidarności", próbom izolacji przedst. zakładowych władz związkowych oraz kwestionowaniu głosu załogi ws. projektu rozporządzenia RM odnośnie wprowadzenia ustaw o przedsiębiorstwie i samorządzie w zakładach podległych MON. Załoga WZN zażądała przybycia pełnomocnych przedstawicieli MON. Zapowiedziano, że w przypadku nie podjęcia rozmów do 22.10 zostanie podjęta właściwa akcja protestacyjna.

15.10 na zebraniu ZR w Elblągu podjęto uchwałę, popierającą protest KZ "Solidarność" przy WZN. "Zarząd Regionu jest zdecydowany energicznie bronić członków naszego Związku w tych zakładach" - czytamy w uchwale.

16.10 do WZN udała się grupa robocza przedstawicieli ZR z przewodniczącym ZR T. Chmielewskim w celu podjęcia negocjacji z administracją zakładu. Rozmowy nie przyniosły rezultatów. ZR zapowiedział, że w przypadku kontynuowania represji wobec członków Związku zmuszony będzie sięgnąć po środki statutowe. /tlx/

Gorzów Wielkopolski - represje za kolportaż materiałów "Solidarności".

15.10 ZR w Gorzowie Wlkp. ogłosił pogotowie strajkowe w regionie ze względu na powtarzające się w ostatnim czasie przypadki represji za kolportaż materiałów związkowych /przysłuchania, wszczynanie postępowań przygotowawczych, skierowanie w jednym przypadku sprawy do sądu/ ZR zapowiedział, że jeżeli w ciągu trzech tygodni władze bezpieczeństwa nie zaprzestaną ściganowania działaczy i nie zostaną umorzone wstępne dochodzenia - rozpocznie się właściwa akcja protestacyjna. /tlx/

Jelenia Góra - zwolnienie Ch. Tulasza 13.10 Sąd Wojewódzki w Jeleniej Górze odroczył na wniosek obrony proces Ch. Tulasza /patrz AS nr 39 s. 212 i AS nr 44 s. 205/. Jeden z obrońców Ch. Tulasza, mec. Woźniak /obrońca L. Moczulskiego/, oświadczył, że "w związku z toczącym się obecnie w Warszawie procesem działaczy KPN nie jest możliwe merytoryczne rozpatrzenie sprawy, gdyż zapadły na tej sali wyrok może stworzyć dogodny precedens dla sądu wojewódzkiego w Warszawie".

14.10 Sąd Wojewódzki uchylił areszt tymczasowy wobec Ch. Tulasza za poręczeniem KZ "Solidarność" i POP. PZPR przy "Predom-Serwis" w Miłkowie oraz ZR Jelenia Góra. /tlx/

Lubogóra - konflikt w Zakładach Rolnych 13.10 KZ NSZZ "Solidarność" Zakładu Rolnego w Lubogórze przystąpiła do godzinnego strajku ostrzegawczego spowodowanego "nierespektowaniem zawartych porozumień, ignorancją i walką ze Związkiem oraz jego członkami przez dyrektora H. Leśniewskiego". Dla poparcia stanowiska KZ-u wprowadzono gotowość strajkową na terenie miasta i gminy Świebodzin. Odpowiedzią dyrekcji na strajk było dyscyplinarne zwolnienie z pracy przewodniczącego KZ-u Z. Kłosowskiego.

14.10 rozpoczął się strajk właściwy, który poparły liczne zakłady pracy regionu. Powołany w zakładzie Rolnym Komitet Strajkowy zażądał - oprócz przywrócenia do pracy przewodniczącego - zwolnienie dyrektora zakładu i jego zastępcy. Dyrekcja kombinatu nie podjęła rozmów z Komitetem Strajkowym. /tlx/

16.10 załogi siedmiu zakładów pracy Ziemi Świebodzińskiej przeprowadziły 1 godzinny strajk solidarnościowy, w Zespole Opieki Zdrowotnej i wszystkich zakładach państwowych przeprowadzono akcję solidarnościową polegającą na założeniu białoczerwonych opasek, wywieszeniu flag. Pracownicy gospodarstw sadowniczych Zakładu Rolnego w Lubogórze, należący dotychczas do Związków Branżowych zadeklarowali chęć wstąpienia do "Solidarności". /tlx/

Leszno - przesłuchanie redaktora gazety związkowej.

15.10 wezwany został do KW MO w Lesznie M. Bauman, redaktor naczelny "Solidarności Leszczyńskiej". Poddano go przesłuchaniu ws. zamieszczenia w piśmie "Postania do I Krajowego Zjazdu "Solidarności". M. Bauman podpisał oświadczenie, że jest odpowiedzialny w Prezydium ZR za publikację. Funkcjonariusze MO zapowiedzieli skierowanie sprawy do kolegium karno-administracyjnego. /tlx, AS/

Ostrołęka - wokół konfiskaty materiałów związkowych.

13.10 Prezydium Oddziału w Ostrołęce zwróciło się do mediacji do Prezydenta miasta w konflikcie z Prokuraturą o konfiskację zdjęć z tablicy "Solidarności" / patrz: AS nr 44, s. 205/. Jeżeli prokuratura nie zaakceptuje mediatora oddział podejmie decyzje co do dalszej akcji protestacyjnej. Postanowiono także złożyć oficjalne zażalenie do prokuratury i odwołano strajk zapowiedziany na 15.10. /tlx/

W nocy 13.10 rozklejono w Ostrołęce ulotki szkalujące działaczy tamtejszego oddziału Związku - Kreczmana, Bednarczyka oraz Lewandowskiego. O działaczach Związku pisze się w ulotkach jako o "zadnych krwi warchołach, dzieciach wólksojdczów, szabesogojach". Ulotkę opatrzone podpisem "Prawdziwi związkowcy z ostrołęckiej organizacji "Solidarność" robotnicza". /tlx/

14.10 KW PZPR w Ostrołęce w serwisach wysyłanych do zakładów pracy zafałszował wiadomość o przeprowadzonej 9.10 w ostrołęckim oddziale "Solidarności" rewizji /patrz: AS nr 44 s. 205/, stwierdzając m.in., że nie wydano żadnego nakazu rewizji a jedynie polecono funkcjonariuszom MO zdjęcie fotografii antyradzieckich z gabloty "Solidarności". /tlx/

15.10 Prezydium ZR NSZZ "Solidarność" oddział w Łomży udzielił poparcia dla działaczy Związku, represjonowanych w Ostrołęce /patrz: AS nr 44, s. 205/.

Opoczno - napad na lokal Związku. W nocy z 15 na 16.10 nieznani sprawcy zdemolowali lokal oddziału "Solidarności" w Opocznie /tlx/.

Pińsk - zwolnienie z pracy działacza Związku w RSP.

14.10 oddział "Solidarności" w Pińsku podjął uchwałę, w której domaga się przywrócenia do pracy L. Duszyńskiego, członka Komitetu Załącznielskiego "Solidarności" RSP w Gawłowie. Został on zwolniony - jak uzasadniano - "za buntowanie załogi i niewykonywanie obowiązków pracownika". W razie nie przywrócenia go do pracy 18.10. zapowiedziano ogłoszenie gotowości strajkowej. 19.10 wymówienie cofnięto. Inni członkowie tamtejszej "Solidarności" przesuwani są na gorzej płatne stanowiska. Ponieważ interwencje w tej sprawie u prezesa spółdzielni S. Koźłowskiego są bezskuteczne, a "Solidarność" żąda przeprowadzenia do 23.10 rozmów z udziałem administracyjnych i politycznych władz Ciechanowa /tlx/

Sandomierz - zniszczenie pomnika p. Skopenki. W nocy 15/16.10 zdewastowano piętę nagrobkową pomnika p. Skopenki na cmentarzu żołnierszy radzieckich w Sandomierzu.

KZ w Oddziale Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu, rzecznik prasowy ZR "ziemi Sandomierskiej" zażądali szybkiego wykrycia, ukarania i ujawnienia nazwisk sprawców. /tlx/

Spała - próba rewizji u działacza "Solidarności". 16.10 o godz. 7.45 w

Spale k. Tomaszowa Maz. do mieszkania członka prezydium ZR woj. piotrkowskiego Romana Szymanka przyszło z zamiarem przeprowadzenia rewizji dwóch cywilnych funkcjonariuszy, z których jeden okazał legitymację służbową MO na nazwisko Andrzej Kołodziejczak. Nakazu rewizji nie okazyli. Stanowcza postawa R. Szymanka spowodowała, że opuścili jego mieszkanie. Sprawę tę zgłoszono do KW MO w Piotrkowie Trybunalskim /tlx/

Zamość - utrudnienia w korzystaniu z teleksu i radiowęzła zakładowego. Załoga Zamojskich Fabryk Mebli zagroziła strajkiem, jeśli dyrekcja nie wycofa decyzji o opłaceniu przez KZ korzystania z teleksu oraz nie zapewni Związkowi dostępu do radiowęzła zakładowego, z którego bez przeszkód korzystają branżowcy i PZPR. /tlx/

KULTURA, CENZURA

Akcja protestacyjna "Sztandaru Młodych" 16.10.10 pracownicy i dziennikarze redakcji "Sztandaru Młodych" podjęli akcję protestacyjną w związku ze zwolnieniem red. nac. Jacka Naczyży za opublikowanie wywiadu z doradcą KKP Jackiem Kuronem. O decyzji tej poinformował zespół J. Grzelak zastępcą kier. Wydziału Prasy, Radia i Telewizji KC PZPR.

Na stanowisko red. nac. powołano dotychczasowego z-cę A. Ziemskiego.

O godz. 16.00 w lokalu redakcji odbyła się konferencja prasowa, na której stwierdzono, że od sierpnia 80 "SM" stała się rzetelnie informować czytelników, realizować politykę porozumienia społecznego oraz przedstawiać poglądy ludzi reprezentujących różne siły społeczne. W ciągu tygodnia od ukazania się wywiadu nikt z Wydziału Prasy KC nie dyskutował ani z POP ani z zespołem. Decyzja o natychmiastowym zwolnieniu red. naczelnego zaskoczyła zespół redakcyjny, który ostro zaprotestował przeciwko metodzie działania. Odczytano tekst rezolucji /patrz: Dokumenty, s. 307/. podpisaną przez cały zespół z wyjątkiem jednej osoby.

Zespół "SM" ustalił formy protestu ograniczając je do szczegółowego informowania na łamach gazety o przebiegu akcji protestacyjnej.

Akcja protestacyjna "SM" spotkała się z szerokim poparciem. Drukarze DSP, gdzie drukowana jest gazeta przyjeżdżali 16.10.10 rezolucję popierającą stanowisko zespołu redakcyjnego. Stwierdzili w niej, że wielokrotnie spotykali się z dyskryminacją "SM" przez cenzurę i Wydział Prasy, Radia i TV KC PZPR. Oświadczyli, że w wypadku nieodwołania tej decyzji zastosują wszelkie środki protestacyjne, ze strajkiem włącznie.

17.10.10 załoga Wydziału Poligrafii PA Interpress poparła rezolucję "SM" i przyłączyła się do protestu przeciwko metodzie działania Wydziału Prasy, Radia i TV KC PZPR.

Komitet Porozumiewawczy środowisk twórczych w Poznaniu wyraził "głębokie zaniepokojenie oceną pracy środków masowego przekazu przez władze, czego jaskrawym przykładem są m.in. sankcje zastosowane wobec redaktora naczelnego "Sztandaru Młodych". W swoim oświadczeniu Komitet stwierdził, że "represje wobec dziennikarzy za wykonywanie obowiązków zawodowych, zgodnie z obowiązującymi w PRL ustawami, stanowią poważne naruszenie praworządności oraz porozumień społecznych. Nowa ustawa o kontroli prasy, publikacji i widowisk wniosła praktykę stosowania przez cenzurę list prohibicyjnych, dot. określonych autorów oraz zakazuje wydawania wytycznych interpretacyjnych"... /AS/

Przeciw drukowaniu dzieł klasyków za granicą. Na posiedzeniu w Szczecinie w dniach 10-12.10. KKK pracowników Poligrafii NSZZ "Solidarność" zaprotestowała przeciw decyzji MKiS umieszczenia za granicą zamówień na druk dzieł klasyków polskich. W proteście stwierdzono, że decyzja ta oznacza marnotrawienie środków dewizowych, kt. można przeznaczyć na rozwój kultury narodowej m.in. poprzez ich zainwestowanie w krajowy przemysł poligraficzny. Autorzy protestu żądają rozwiązania kontraktu podpisanego w czasie targów książki w Moskwie stwierdzając jednocześnie, że "w przypadku dalszych tego typu rozwiązań zmuszeni będą zastosować radykalne środki protestu". KKK PP podkreśla też, że zawarcie przez MKiS kontraktu jest sprzeczne z porozumieniem zawartym między Tymczasową Komisją Koordynacyjną Pracowników Poligrafii i ministrem kultury i sztuki. /tlx/

Pomoc dla "Nowej" Niezależna Oficyna Wydawnicza "Nowa" zawarła na Międzynarodowych Targach we Frankfurcie umowę z "Instytutem Literackim" w Paryżu i "Polonia Book Fund" w Londynie. Wydawnictwa te przekazały "Nowej" swoje prawa wydawnicze na Polskę. Utworzony zostanie "Fundusz Kultury Paryskiej", przeznaczony na pomoc dla niezależnych wydawnictw, wydawanie specjalnych numerów "Kultury" oraz na stypendia, dotyczące badań z socjologii najnowszej historii Polski /tlx/

O NIEZALEŻNOŚĆ PRASY ZWIĄZKOWEJ

Próba cenzurowania piśm związkowych. 16.10.10 red. nac. biuletynu "Solidarność" Ziemi Sandomierskiej otrzymał pismo od dyr. rzeszowskiej filii GUKPiW. Powołując się na nowy regulamin sprawowania kontroli publikacji i widowisk wprowadzony uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.81 cenzor wezwał redakcję, by dostarczyła 6 egz biuletynu w terminie do 2 tyg. oraz systematycznie nadsyłała następane numery bezpośrednio po ich wykonaniu. Poinformował równocześnie, że niedopełnienie tego wezwania stanowi - w myśl nowej ustawy o cenzurze - podstawę do skierowania sprawy do kolegium. /tlx/

STUDENCI

Gotowość strajkowa w WSI w Radomiu. 16.10.10 KZ NSZZ "Solidarność" i Komisja Uczelniana NZZ ogłosili stan gotowości strajkowej w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu. Bezpośrednim powodem był wniosek o skreślenie z listy studentów rektora prasowego NZZ, W. Dobrowolskiego oraz przeciągający się konflikt o tryb wyborów rektora. "Solidarność" postulowała, by: "odwołać prof. M. Hebdę ze stanowiska rektora; przeprowadzić referendum ws. ordynacji wyborczej, wszcząć postępowanie dyscyplinarne przeciwko przewodniczącemu kolegium rektorskiego, odpowiedzialnemu za usunięcie z posiedzenia członka kolegium - przewodniczącego KZ; wycofać wniosek o zwolnienie z pracy pracowników naukowo-dydaktycznych S. Zamkowskiej i M. Kotowskiej oraz o relegowanie W. Dobrowolskiego i anulować nanętą dla T. Czarzkiego. KZ oczekuje przybycia pełnomocnej komisji z ministerstwa, w przeciwnym razie ogłosi 22.10.10 strajk ostrzegawczy, a 26.10.10 strajk właściwy. /tlx, SI NZZ/

Konfiskata biuletynu NZZ w Katowicach. 8.10.10 na polecenie prokuratury wojewódzkiej w Katowicach skonfiskowano nakład biuletynu "Prosto z mostu" wydawanego przez NZZ Śląskiej Akademii Medycznej. Zawarty w numerze tekst M. Żuławskiego "Wojna z Rosją o niepodległość 1916-1920". Prokurator uznał za "godzący w sojusze międzynarodowe PRL" w s. zamówienia na druk biuletynu przesłuchano dyrektora administracji drukarni SI. AM. A. Sołowińskiego. /tlx/

Zjazd Biur i Centrów Informacji Akademickiej NZZ -u. 17-18.10 w Rzeszowie odbył się krajowy zjazd Biur i Centrów Informacji Akademickiej NZZ. Wzięli w nim udział przedstawiciele 15 ośrodków akademickich. Celem zjazdu było ustalenie siatki przepływu informacji w obrębie zrzeszenia oraz wymiana doświadczeń między biurami informacji. /tlx/

List NZZ sejmowej Komisji Kultury i Sztuki. 13.10.10 KKK NZZ zwróciła się do Sejmowej Komisji Kultury i Sztuki z propozycją, aby Erzeszenie uczestniczyło w jej pracach. Możliwe jest przyczynić - czytamy w liście skierowanym do Komisji "do rozwiązania wielu problemów polskiej kultury, takich jak realizacja swobód twórczych i artystycznych, nieskrępowana prezentacja twórczości i in.". /SI NZZ/

Ogłoszenie MKR NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska ogłasza konkurs literacki na wspomnienia radomskiego Czerwca "76". Forma literacka nadsyłanych tekstów pozostaje otwarta: wiersze, eseje, pamiętniki i proza. Materiały konkursowe należy składać w sekretariacie MKR NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska - do końca grudnia 1981

roku: 26-600 Radom, ul. Moniuszki 9. tel. 259-71.

DOKUMENTY PREZYDIUM KK

Teleks wicepremiera Rakowskiego do L. Wałęsy

Z przyczyn oczywistych nie musimy rozwijać szeroko poglądu, że kraj nasz znajduje się w nadzwyczaj ciężkiej sytuacji. Skutki kryzysu gospodarczego dotyczą każdej polskiej rodziny. Musimy wyrwać się z kryzysowych tendencji.

Rząd przedstawił, i z całą konsekwencją realizuje program wychodzenia z kryzysu i stabilizacji gospodarki. Skuteczność tego programu wymaga doraźnych i przejściowych wyzwoleń ze strony społeczeństwa - będą one możliwe tylko w klimacie zrozumienia i w poważnej akceptacji celów naszych wspólnych działań. Niezbędny jest szeroki społeczny ruch dla wyjścia Polski z kryzysu. Rząd będzie czynił wszystko by wykorzystać wszelkie możliwości ściągające w organizacji życia społecznego i w sposobie gospodarowania, by ofiary ponoszone przez społeczeństwo były możliwie jak najmniej dotkliwe.

Stoimy przed wyborem różnych szczegółowych metod stabilizowania sytuacji gospodarczej. O wielu z nich wypowiedział się polski ruch zawodowy - w tym również i Krajowy Zjazd Delegatów Solidarność.

W trybie pilnym określić musimy te rozwiązania, które służyć będą lepszemu zaopatrzeniu ludzi w artykuły pierwszej potrzeby. Rolę będą odgrywać polityka cenowa, regulacja zakupów czy też inne czynniki. Dla wypracowania wspólnego stanowiska w tych sprawach oraz dla bieżącego czuwania nad wprowadzeniem go w życie proponujemy powołanie mieszanej komisji czy zespołu roboczego, w skład którego wejść winni przedstawiciele rządu oraz central działających w Polsce związków zawodowych.

Komitet Rady Ministrów d/s zw. zawodowych wychodząc z założenia, że w podstawowych sprawach w życiu społeczeństwa niezbędna jest wspólna polityka władz i ruchu związkowego, zwraca się do central związków zawodowych o akceptowanie tej propozycji.

Jesteśmy otwarci na wszelkie propozycje ze strony związków zawodowych - propozycje mogące realnie przynieść ulgę w trudnościach życiowych polskiemu społeczeństwu.

Oczekujemy na zajęcie stanowiska.

Warszawa 12.10.81

Odpowiedź z Prezydium KK na propozycję powołania komisji mieszanej

W odpowiedzi na przesłany na ręce przewodniczącego KK NSZZ "Solidarność", teleks zawierający propozycję powołania Mieszanej Komisji Antykryzysowej, prezydium KK uprzejmie odpowiada.

Zawarta w cytowanym piśmie motywacja uzasadniająca konieczność podjęcia jednoczesnych działań na rzecz poprawy bytu społeczeństwa nie budzi naszych zastrzeżeń: kryzys osiągnął taki poziom, że tylko przemyślny i wspólny wysiłek społeczeństwa może zapobiec ogólnonarodowej katastrofie. Zgadza się również, że proces wychodzenia z kryzysu wymaga wyzwoleń ze strony społeczeństwa. Naszym zdaniem społeczeństwo polskie do odradnych i przejściowych wyzwoleń będzie zdolne wtedy, kiedy będzie miało pełne gwarancje skuteczności proponowanych działań oraz dowody, że nie jest to ze strony rządu kolejna deklaracja bez pokrycia.

Zamiast powoływania komisji mieszanej, co w świetle dotychczasowych doświadczeń uważamy za bezcelowe, proponujemy podjęcie obustronnych rzeczowych rozmów, do których delegujemy powołane przez nas zespoły robocze.

Dla zagwarantowania właściwej realizacji poczynionych decyzji proponujemy, zgodnie z brzmieniem naszej uchwały programowej, powołanie Społecznej Rady Gospodarki Narodowej. Do jej kompetencji powinna należeć ocena polityki gospodarczej rządu, ocena gospodarczej sytuacji kraju i gospodarczych aktów prawnych oraz inicjowanie niezbędnych posunięć w tych dziedzinach.

Równocześnie stwierdzamy z całą stanowczością, że nie są dla nas wiarygodne żadne propozycje współpracy w sytuacji niewłaściwego funkcjonowania i braku dostępu do środków masowego przekazu.

Oczekujemy, że w ślad za przedstawionymi w otrzymanym piśmie deklaracjami nastąpią oczekiwane i aprobowane przez społeczeństwo działania ze strony rządu, wychodzące na przeciw naszym dotychczasowym propozycjom.

Gdańsk 14.10.81

Za Prezydium KKK NSZZ "Solidarność"

M. Krupiński

Oświadczenie Prezydium KK

Prezydium Krajowej Komisji zobowiązane uchwałą I Krajowego Zjazdu Delegatów podejmując negocjacje z rządem PRL na tematy: zaopatrzenia w żywność, podwyżek cen i rekompensat, społecznej kontroli nad produkcją, dystrybucją i eksportem żywności, niezbędnych działań antykryzysowych. Wyniki negocjacji ocenione będą przez Krajową Komisję na posiedzeniu w dniu 22.10. Jeżeli nie będą one zadowalające, zgodnie z postanowieniami cytowanej uchwały - zostanie podjęta dwuetapowa akcja protestacyjna, której termin i charakter zostanie określony na tym samym posiedzeniu.

Dla stworzenia właściwych warunków do przeprowadzenia ogólnokrajowej akcji prezydium KK prosi wszystkie zarządy regionalne i komisje zakładowe o niepodjęcie żadnych działań strajkowych w terminie do dnia 24.10. Jednocześnie Prezydium prosi o zgłaszanie wszystkich tematów wymagających załatwienia przez KK w drodze negocjacji. Działania te zostaną podjęte w dalszej kolejności według hierarchii ważności i pilności spraw.

Gdańsk, 12.10

Prezydium Krajowej Komisji NSZZ "Solidarność"

Poręczenie za uwiecznionych członków KP N.

Krajowa Komisja NSZZ "Solidarność" składa w oparciu o przepisy art. 231 i 232 KPK poręczenie za Leszka Moczulskiego, Romualda Szeremietiewa i Tadeusza Stańskiego, oskarżonych w sprawie IV K.53/81.

Krajowa Komisja poręcza, że oskarżeni stawią się na każde wezwanie sądu oraz że nie będą utrudniać postępowania karnego toczącego się przeciwko nim.

Poręczenie niniejsze Krajowa Komisja składa w związku z wnioskiem obrony oskarżonych o uchylenie tymczasowego aresztowania. Obowiązki poręczającego wykonawcą będą: Leszek Waliszewski, Mirosław Krupiński, Józef Patyna.

Gdańsk, 12.10.81

Za Krajową Komisję NSZZ "Solidarność" Prezydium.

Oświadczenie

rzecznika prasowego Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność"

W dniu wczorajszym rzecznik prasowy Rządu PRL Jerzy Urban przedstawił oświadczenie omawiające przebieg ostatnich obrad Prezydium Rady Ministrów. Omawiając konkluzje obrad w ich części dotyczące oceny skutków I-go Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ "Solidarność" pan Jerzy Urban stwierdził między innymi, że:

1/ Skutki te są negatywne, gdyż niektóre uchwały Zjazdu naruszają podstawy ustroju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; 2/ Po Zjeździe, "Solidarność" Górników prowadzi bojkot pracy w dniu ustawowo wolne, obniżając tym samym poziom wydobywania węgla w kraju.

Odnosnie pierwszej uwagi stwierdzam, że:

1/ Uchwały Zjazdu "Solidarności", w tym uchwała programowa Związku zmierzają do:

- szybkiej poprawy zaopatrzenia rynku wewnętrznego w artykuły pierwszej potrzeby i surowce, do poprawy umożliwiającej względnie spokojne przetrwanie zbliżających się kilku miesięcy zimowych, - przeprowadzenia reformy gospodarczej, gwarantującej wyjątkie kraju z kryzysu, - stworzenia mechanizmów społecznych uniemożliwiających na przyszłość powtórzenie się obecnego kryzysu gospodarczo-społecznego w Polsce.

2/ Pełna realizacja uchwały programowej Zjazdu zapewni sprawliwy społecznie rozdział dóbr materialnych poprzez:

- utrzymanie zasady społecznej własności podstawowych środków produkcji; - stworzenie samorządowych gwarancji demokratycznego respektowania woli obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej we wszystkich dotyczących ich życia kwestiach gospodarczych, społeczno-prawnych i kulturalno-oświatowych; 3/ W świetle powyższych uwag należy powiedzieć, że uchwała programowa Zjazdu jest niesprzeczna i nie narusza w niczym podstaw ustroju socjalistycznego w Polsce. Chcę wierzyć, że inna w tym względzie opinia wstępna Prezydium Rady Ministrów wynika jedynie z podkreślonego przez pana Jerzego Urbana faktu, że w trakcie omawianego przez niego posiedzenia nie dysponowano pełnymi materiałami z obrad naszego Zjazdu.

Odnosnie drugiej uwagi stwierdzam, że:

1/ Górnicy podjęli intensywną pracę w wolne soboty i niedziele na apel byłej Krajowej Komisji Porozumiewawczej naszego Związku pod warunkiem, że efekty materialne ich dotychczasowej pracy zostaną wykorzystane na potrzeby rolnictwa, przemysłu cukrowniczego i w ogólności na zaspokojenie potrzeb ludności w kraju;

Spadek wydobywania węgla w dni ustawowo wolne od pracy nie, zał spowodowany bojkotem proklamowanym przez "Solidarność" jest bezpośrednim skutkiem próby wprowadzenia w życie Uchwały 199/81 Rady Ministrów. Uchwała ta nie znajduje akceptacji wśród załóg górniczych, między innymi dlatego, że powołuje ona kontrolę nad sposobem wykorzystania węgla wydobytego w czasie dobrowolnej pracy w soboty i niedziele oraz dlatego, że proponowany system wynagrodzeń stwarza drastyczne dysproporcje między zarobkami górnika w normalne "dni czarne", a zarobkami osiąganymi w czasie pracy w wolne soboty i niedziele;

3/ Spowodowany przez próbę wprowadzenia w życie w/w uchwały spadek wydobywania węgla w dni ustawowo wolne od pracy rozpoczął się na długo przed zakończeniem obrad I-go Krajowego Zjazdu Delegatów "Solidarności". Jedynie głębokie poczucie konieczności ofiarnej pracy dla kraju, poparte autorytetem byłej Krajowej Komisji Porozumiewawczej, a następnie Zjazdu i nowo wybranych władz naszego Związku powstrzymuje górników przed przeprowadzeniem ostrzejszych akcji protestacyj-

nych. Nie należy jednak ukrywać, że sytuacja graniczy z możliwością konfliktu.

4/ Biorąc to pod uwagę i będąc w pełni świadomą jak wielkie znaczenie dla gospodarki kraju i warunków życia ludności w okresie zimy ma wydobycie węgla na potrzeby krajowe, Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" raz jeszcze apeluje do Rządu o użycie swego autorytetu w celu zobligowania władz resortu górnictwa do natychmiastowego podjęcia rozmów z przedstawicielami załóg górniczych. Komisja Krajowa uważa, że rozmowy takie powinny się rozpocząć niezależnie od spełnienia jakichkolwiek warunków wstępnych i powinny w trybie natychmiastowym doprowadzić do ustalenia takich zasad pracy w wolne soboty i niedziele, które znalazłyby akceptację załóg górniczych. Prestiżowe warunki wstępne takie jak na przykład konieczność ustalenia wspólnego stanowiska uzdrowienie sytuacji na tym odcinku naszego życia gospodarczego, stanowią realną groźbę dalszego pogarszania warunków w jakich przyjdzie nam przetrwać zbliżającą się zimę.

5/ Komisja Krajowa naszego Związku jest przekonana, że przy minimum dobrej woli ze strony władz administracyjnych resortu górnictwa rozmowy takie zakończą się szybko i z zadowalającymi dla obu stron rezultatami.

Gdańsk 13.10.1981 Rzecznik prasowy
Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność"
Marek Brunne

Teleks G. Palki do Komitetu
Rady Ministrów

Propozycja rozmów z dn. 13.10.br. nie jest odpowiedzią na pismo wicepremiera M. Rakowskiego. Idea omisii mieszanej według projektu wicepremiera nie została przez nas przyjęta. Inicjatywa podjęcia rozmów wynika z dramatycznej sytuacji zaopatrzeniowej oraz uchwały I Zjazdu NSZZ "Solidarność". Interesują nas wyłącznie rozmowy dwustronne. Brak odpowiedzi na naszą propozycję i próby wmontowania "Solidarności" przed rozmowami w komisję mieszaną traktujemy jako godne ubolewania nieporozumienie. Ponownie prosimy o potwierdzenie przyjęcia propozycji oraz podanie miejsca dwustronnych negocjacji. Brak odpowiedzi w sytuacji narastającej fałszywej strajkowej i zbliżającej się daty protestu ogólnopolskiego, obciążają w pełni władze odpowiedzialnością za rozwój sytuacji.

Gdańsk 14.10.81 G. Palka

Oświadczenie rzecznika prasowego
do KK.

Stwierdzam, że wbrew ostatniemu oświadczeniu rzecznika prasowego rządu Jerzego Urbana Prezydium Krajowej Komisji NSZZ "Solidarność" uznało za zasadne motywy, którymi kierował się wicepremier Mieczysław Rakowski formułując swą propozycję powołania na szczeblu ogólnopolskim ciała czuwającego nad procesem wychodzenia naszego kraju z kryzysu. Stwierdzenie takie znajdują się w piśmie Mirosława Krupińskiego skierowanym w imieniu Prezydium Komisji Krajowej na ręce wicepremiera M. Rakowskiego.

Prezydium KK uznaje jednakże, że głośny akces naszego Związku do ciała o niesprecyzowanym składzie i zakresie kompetencji byłby jedynie gestem pozbawionym znaczenia.

Biorąc to pod uwagę Prezydium KK proponuje, aby powołać społeczną Radę Gospodarki Narodowej, do której zadań należałoby między innymi pilnowanie realizacji bilateralnych porozumień między rządem a związkami zawodowymi w sprawie wychodzenia z kryzysu. Rada ta, aby mogła działać skutecznie dla dobra wszystkich obywateli naszego kraju, powinna być wyposażona w kompetencje: oceny polityki gospodarczej rządu, oceny sytuacji gospodarczej kraju i gospodarczych aktów prawnych, inicjowania niezbędnych posunięć w tych dziedzinach.

Posiadanie tych kompetencji oraz taki dobór składu Rady aby była ona ciałem reprezentatywnym dla ogółu społeczeństwa polskiego zapewni, że stanowić ona będzie efektywnie działającego współpartniera władz przy realizacji programu likwidacji kryzysu gospodarczego w Polsce.

Gdańsk 15.10.81 Rzecznik prasowy Komisji Krajowej
Marek Brunne

Projekt tez do negocjacji w s.
zaopatrzenia rynku, podwyżek
cen i rekompensat.

Wykonując uchwałę Zjazdu Prezydium KK postanawia wystąpić do URM o niezwłoczne rozpoczęcie negocjacji w sprawie poprawy zaopatrzenia rynku, podwyżek cen i rekompensat. Prezydium KK uważa za niezbędne jak najszybsze uzyskanie - najpóźniej w czasie trwania negocjacji - możliwości pełnej prezentacji w środkach masowego przekazu stanowiska Związku w tym zakresie. W negocjacjach powinno się uzyskać:

1. zamrożenie cen detalicznych do czasu uzgodnienia przez Rząd ze Związkiem programu i terminarza zmian cen oraz systemu rekompensat w powiązaniu z przygotowawaną reformą gospodarczą;
2. ustalenia realnego programu poprawy zaopatrzenia rynku w żywność /zwłaszcza w zakresie przydań kartkowych/ oraz w inne podstawowe artykuły konsumpcyjne. W programie tym winna być zagwarantowana efektywna porażka warunków skupu

przez lepsze zaopatrzenie wsi w niezbędne artykuły;

3. ustalenie zasad wprowadzenia dodatku drożyznianego z listą towarów i usług objętych dodatkiem i uwzględnienia wstec dokonanych podwyżek;
4. ustalenie zasad i terminarza ogólnej regulacji cen oraz wysokości rekompensat, mając na celu uzdrowienie rynku i wdrożenie reformy gospodarczej;
5. ustalenie zasad i zakresu przeznaczenia dochodów z podwyżek cen użytek na pomoc socjalną i rekompensaty dla rodzin najgorzej sytuowanych;
6. ustalenie zasad kontroli nad zaopatrzeniem rynku oraz zasad i terminu powołania przy Sejmie Społecznej Rady Gospodarki Narodowej, składającej się głównie z przedstawicieli ludzi pracy, w której nasz Związek otrzymać winien reprezentację proporcjonalną do swej liczebności. Rada winna mieć uprawnienia kontrolne oraz prawo inicjatywy ustawodawczej i publicznie prezentacji swych ocen.

Szczegółowy program podwyżek i kalkulacji rekompensat musi zostać poddane weryfikacji przez zespoły ekspertów i będą przedstawiłone Komisji Krajowej oraz będą przedmiotem referendum ogólnospołecznego lub związkowego. Prezydium podkreśla konieczność równoległego wynegocjowania dostępu Związku do środków masowego przekazu. Zgodnie z ustaleniami z maja br. załatwienie tej sprawy warunkuje wprowadzenie reformy cen będzie bowiem sprawdzeniem wiarygodności Rządu i umożliwi Związkowi pełny dialog ze społeczeństwem. Będzie ona podstawą nowego porozumienia społecznego, bez którego wyjście z kryzysu i skuteczna reforma gospodarcza nie będą możliwe.

NEGOCJACJE Z RZADEM

Ustalenia

ze spotkania grupy negocjacyjnej KK NSZZ "Solidarność" z zespołem roboczym Komitetu Rady Ministrów ds. związków zawodowych w dniu 15, 16, 17 i 18 października 1981 r., w czasie którego omówiono:

1. problematykę cen:
 - a/ stanowisko grup negocjacyjnej KK ws. zamrożenia cen detalicznych,
 - b/ propozycje dotyczące reformy cen i systemu rekompensat przedstawionych przez zespół roboczy komitetu RM ds. związków zawodowych.
2. Problematykę kontroli społecznej i Społecznej Rady Gospodarki Narodowej.
3. Program działań antykryzysowych:
 - a/ działań krótkoterminowych, w tym spraw zaopatrzenia w żywność i systemu regulamentacji oraz spraw:
 - wydobycia węgla
 - sprzedaży artykułów przemysłowych w powiązaniu ze skupem żywności,
 - poprawy sytuacji zaopatrzeniowej w niektórych województwach,
 - b/ eksportu żywności
 - c/ działań długoterminowych.
 4. Sprawy reformy gospodarczej.

1. Problemy cen

a/ zamrożenie cen detalicznych

Ustalono, że ceny detaliczne ulegają zamrożeniu do czasu uzgodnienia przez rząd ze Związkiem programu i terminarza zmian cen oraz systemu rekompensat w powiązaniu z reformą gospodarczą. Przyjmuje się orientacyjny okres uzgadniania na 4-6 tygodni.

Zamrożeniu nie podlegają ceny wolnorynkowe i sezonowe oraz ceny towarów i usług drobnej wytwórczości. Wzrost tych cen będzie uwzględniony wstecz w ramach rekompensaty z tytułu wzrostu kosztów utrzymania /tzw. dodatku drożyznianego/ według ustalonego koszyka. Termin, zasady i wysokość rekompensat /dodatku drożyznianego/ będą uzgodnione ze Związkiem.

Zespół roboczy Komitetu ds. Związków Zawodowych stoi na stanowisku, że zamrożeniu i uzgodnieniu nie powinny podlegać ceny alkoholu, benzyny i artykułów luksusowych. Grupa negocjacyjna KK Związku uważa, że również zmiany tych cen powinny być konsultowane ze Związkiem. Grupa Negocjacyjna zwróci się do KK Związku o rozpatrzenie wniosku strony rządowej w tym zakresie.

b/ reforma cen i system rekompensat.

Zespół roboczy Komitetu Rady Ministrów ds. związków zawodowych przedstawił do konsultacji projekt zmiany cen detalicznych żywności, opału i energii oraz system rekompensat celem przekonsultowania opału i energii zaopiniowania w ciągu 4-6 tygodni. Szczegółowa obliczenia /materiały robocze/ Państwowa Komisja Cen przedstawi na wniosek Związku.

Przed przekazaniem stanowiska Związku nastąpi wymiana opinii na temat projektu pomiędzy Państwową Komisją Cen a Związkiem. Strona rządowa wnosi, aby wymiana opinii nastąpiła w ciągu 2 tygodni.

2. Problematyka kontroli społecznej i Społecznej Rady Gospodarki Narodowej.

a/ sprawa Społecznej Rady Gospodarki Narodowej.
Grupa negocjacyjna KK Związku poinformowała przedstawicieli rządu o inicjatywie powołania Społecznej Rady Gospodarki Narodowej jako niezależnego organu współdziałającego poli-

tyką wychodzenia z kryzysu i podkreślała nagłą potrzebę utworzenia takiej Rady.

Zespół roboczy Komitetu Rady Ministrów ds. Związków Zawodowych ponownie przedstawił propozycję powołania komisji mieszanej z udziałem przedstawicieli rządu oraz central działających w Polsce związków zawodowych. Zadaniem komisji mieszanej byłoby wypracowanie wspólnej polityki w podstawowych sprawach dla bytu społeczeństwa oraz określenie w trybie pilnym tych rozwiązań, które służyć będą poprawie zaopatrzenia ludności w podstawowe artykuły oraz działaniom antykryzysowym.

Obie strony postanowiły powołać grupę roboczą dla przedyskutowania obu tych propozycji.

Skład grupy roboczej zostanie ustalony w ciągu tygodnia.

b/ problematyka kontroli społecznej.

Problemy kontroli społecznej zostaną omówione odrębnie na spotkaniu zespołu roboczego Komitetu Rady Ministrów ds. związków zawodowych oraz grupy negocjacyjnej KK Związku.

3. Program działań antykryzysowych.

a/ działania krótkoterminowe

Po omówieniu zagadnień działań antykryzysowych podjęto ustalenia w następujących sprawach:

- uzgodniono, że do dnia 21 października 1981 r. operacyjny sztab antykryzysowy zaproponuje Prezydium KK NSZZ "Solidarność" termin i miejsce spotkania przedstawicieli Związku z upoważnioną grupą roboczą OSA w celu omówienia systemu płać w górnictwie węgla kamiennego i projektu modyfikacji uchwały nr 199/81 Rady Ministrów w taki sposób, aby zostały uwzględnione postulaty górników i zagwarantowane było zwiększenie wydobycia węgla kamiennego.

- Grupa negocjacyjna KK Związku ponownie przedstawiła wniosek wprowadzenia sprzedaży artykułów przemysłowych w powiązaniu ze skupem żywa. W związku z tym zespół roboczy Komitetu Rady Ministrów poinformował, że przez niektórych wojewódów zostały już podjęte działania zmierzające do uruchomienia takiej sprzedaży. W ciągu około dwóch tygodni próby te będą poddane ocenie i po zasięgnięciu opinii Związków rolników zostaną sformułowane wnioski w sprawie rozszerzenia tego systemu.

- W celu zwiększenia produkcji maszyn, urządzeń i narzędzi dla rolnictwa ustalono dla tej produkcji priorytet dostaw surowców i materiałów.

- Grupa negocjacyjna Związku przedstawiła dramatyczną sytuację zaopatrzeniową w mięso w woj. skierniewickim /Żyrardów/ Piotrkowskim /Tomaszów/ i innych oraz zażądała natychmiastowego poprawienia zaopatrzenia w mięso.

Poinformowano również o podjętych działaniach w celu poprawy zaopatrzenia w tych rejonach. Są to:

- dostawy niezbędnych surowców kulinarnych dla barów i stołówek pracowniczych oraz dostosowanie godzin pracy tych placówek do potrzeb ludności,

- przyspieszenie dostaw węgla i dóbr trwałego użytku do sprzedaży na rynku wiejskim, aby poprzez powiązanie z dostawami żywa zwiększyć skup,

- dostawy ryb.

Grupa negocjacyjna Związku uważa te działania za opóźnione i wzywa do maksymalnego ich przyspieszenia.

Zespół roboczy Komitetu Rady Ministrów ds. związków zawodowych stwierdził, że zostały one podjęte, jak tylko było to możliwe i zwrócił się do Związku o współdziałanie w łagodzeniu napięć w tych województwach.

b/ eksport żywności.

W toku spotkania zespół roboczy Rady Ministrów ds. związków zawodowych przedstawił aktualną sytuację w handlu zagranicznym, a w szczególności znaczenie eksportu rolno-spożywczego dla bilansu płatniczego państwa, jak i finansowania importu tych artykułów.

Uzgodniono, że dla lepszego zapoznania Związku z tą tematyką Ministerstwo Handlu Zagranicznego będzie przekazywało na życzenie KK - analizy importu i eksportu tych towarów. W przypadkach budzących zastrzeżenia z punktu widzenia interesu społecznego MZH zapewni możliwość bezpośredniego ustalenia stanu faktycznego oraz udzieli informacji i pomocy upoważnionym przez KK przedstawicielom Związku, w celu wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości.

Jednocześnie postanowiono, że grupa negocjacyjna Związku spowoduje zaprzestanie selektywnej blokady eksportu żywności w portach.

Komitet RM ds. związków zawodowych poinformuje właściwe władze o osiągniętym porozumieniu w tej sprawie.

W celu rozszerzenia informacji dla społeczeństwa o eksporcie i imporcie żywności, podjęte zostaną w MZH odpowiednie kroki dla szerokiego przedstawiania tej tematyki w środkach masowego przekazu.

c/ działania długoterminowe.

Ustalono, że na następnym spotkaniu grupy negocjacyjnej Związku i zespołu roboczego Komitetu RM ds. związków zawodowych zostaną omówione projekty długoterminowych działań antykryzysowych dotyczących m.in.: konwersji gospodarki oraz metod zrównoważenia rynku, w tym zachęt do zwiększania wkładów oszczędnościowych, systemu przedpłat, pożyczki stabilizacyjnej oraz podatku wyrównawczego i podatku stabilizacyjnego.

4. Sprawa reformy gospodarczej

Grupa negocjacyjna Związku została w dn. 16 października br. przekazane przez pełnomocnika rządu ds. reformy gospodarczej projekty aktów prawnych związanych z reformą gospodarczą.

Grupa negocjacyjna stwierdziła, iż proponowany przez pełnomocnika rządu do spraw reformy gospodarczej termin przedstawienia stanowiska Związku jest zbyt krótki i uniemożliwia konsultację w/w projektów z ogniwami Związku. NSZZ "Solidarność" powinien mieć zagwarantowany realny wpływ na ostateczny kształt projektu - przed przekazaniem ich Sejmowi, co do tej pory - zdaniem Związku - nie miało miejsca. Wymaga to 3-4 tygodni. Po tym terminie Związek powinien mieć możliwość przeprowadzenia odpowiednich konsultacji i negocjacji z ministrem - pełnomocnikiem rządu do spraw reformy gospodarczej.

Grupa negocjacyjna Związku wyraziła również przekonanie, że utworzenie Społecznej Rady Gospodarki Narodowej usprawniłoby zasadniczo prace nad reformą gospodarczą.

Zespół roboczy Komitetu RM do spraw związków zawodowych zwrócił się z apelem o maksymalne przyspieszenie konsultacji gdyż uzgodnienie wyżej wymienionych dokumentów warunkuje możliwość wprowadzenia reformy w określonych terminach.

sporządzono: dn. 18 października 1981 r.

Za grupę negocjacyjną

KK NSZZ "Solidarność"

/Grzegorz Pałka/

członek Prezydium KK

Za zespół roboczy Komitetu Rad

Ministrów d/s ...awodowych

/Marian Krzak/

minister finansów

Protest Grupy Negocjacyjnej Prezydium KK "Solidarność".

W związku z opublikowaniem w środkach masowego przekazu oświadczenia Komitetu Rady Ministrów d/s związków zawodowych wypaczającego istotę inicjatywy NSZZ "Solidarność" utworzenia Społecznej Rady Gospodarki Narodowej Grupa Negocjacyjna Prezydium KK składa wobec przedstawicieli Rządu zdecydowany protest.

Protest ten dotyczy zarówno treści oświadczenia i zawartych tam bezzasadnych zarzutów i insynuacji, jak i faktu opublikowania oświadczenia w trakcie rozmów, w których uzgodniono powołanie wspólnej grupy roboczej do przedyskutowania propozycji "Solidarności" i Rządu.

Domagamy się opublikowania tego protestu w prasie, radiu i telewizji oraz opublikowanie oświadczenia Rzecznika Prasowego KK w tej sprawie.

Nie spełnienie powyższych żądań będzie świadczyło o intercyjach Rządu, co będzie miało decydujący wpływ na dalszy przebieg negocjacji.

Warszawa, dn. 17.10.1981 r. Przewodniczący Grupy Negocjacyjnej /Grzegorz Pałka/

W SPRAWIE SAMORZĄDÓW

Uchwała ws. przystąpienia do Krajowej Federacji Samorządów

Podejmując propozycję Prezydium Rady Współpracy Samorządów Pracowniczych Regionu Śląsko-Dąbrowskiego zgłaszamy akces do Krajowej Federacji Samorządów na zasadach wyrażonych w wystąpieniu reprezentacji samorządów Regionu Śląsko-Dąbrowskiego z dnia 7.10.1981 r.

W skład Krajowej Federacji Samorządów wchodziłyby samorzady poprzez swoje regionalne reprezentacje. Na szczeblu ogólnopolskim organem federacji powinna być Krajowa Rada Współpracy Samorządów.

Do kompetencji ogólnopolskiego organu federacji powinno należeć:

- 1/ uczestniczenie w tworzeniu i opiniowaniu projektów ustaw sejmowych i aktów wykonawczych,
- 2/ weryfikacja ustaw i aktów istniejących i doprowadzenie do nowelizacji.
- 3/ reprezentacja stanowiska samorządów wobec władzy państwowych organizacji i instytucji,
- 4/ przeprowadzenie referendów w sprawach wykraczających poza przedsiębiorstwa,
- 5/ wypowiadanie się w sprawach reformy gospodarczej i polityki gospodarczej,
- 6/ dążenie do utworzenia Sejmowej Izby Samorządowej,
- 7/ proponowanie kierunków rozwoju uspołecznienia gospodarki i państwa.

Krajowa Rada Współpracy Samorządów nie posiada uprawnień władczych w stosunku do żadnego samorządu pracowniczego.

Regionalna Komisja Porozumie-

wawcza Rad Pracowniczych

Regionu Mazowsze, W-wa 14.10.81

Uchwała ws. opracowania nowych statutów przedsiębiorstw.

Uchwalona 25.IX.1981 r. ustawa o przedsiębiorstwach państwowych zobowiązuje dyrektorów do przedstawienia do końca tego miesiąca załogom projektów statutów przedsiębiorstw.

Ogólne zebrania pracowników mają w ciągu kolejnego miesiąca ostatecznie uchwalić statuty. Winny one - wedle artykułów 17.1, 27.1, 29, 30 ustawy określać min. strukturę

organizacyjne przedsiębiorstw, zasady tworzenia jednostek organizacyjnych i stosunki między nimi.

Od kształtu statutu w ogromnym stopniu zależy rzeczywisty wpływ załogi na zarządzanie przedsiębiorstwem, sprawność działania zakładów, możliwości ich dostosowywania się do wymagań reformy gospodarczej. Dlatego też samorzady nie mogą dopuścić do tego, by statuty były opracowywane bez ich udziału.

Rady pracownicze winny już teraz zająć się tą sprawą. Tam, gdzie rad jeszcze nie ma, należy je szybko wybierać, aby dyrektor nie mógł doprowadzić do rejestracji nowego statutu bez akceptacji załogi.

Przedstawiciele załogi powinni określić, jakie wymogi musi spełniać statut, aby mógł być zaakceptowany i uchwalony. Warunki takie winny być ustalone w zakładach, uwzględniając charakter, specyfikę przedsiębiorstwa.

Działania na rzecz reorganizacji przedsiębiorstw, usprawnienia ich pracy mają również wiele cech wspólnych. Sądymy, że trzeba zastanowić się we wszystkich zakładach nad potrzebą

- 1/ zmniejszenia liczby szczebli zarządzania,
- 2/ ograniczenia ilości komórek organizacyjnych,
- 3/ przyspieszenia przepływu informacji, zmniejszenia jej ilości do niezbędnego minimum,
- 4/ precyzyjnego określenia stosunków prawnych i ekonomicznych między jednostkami organizacyjnymi,
- 5/ określenia dokładnej procedury powoływania i odwoływania dyrektora,
- 6/ ustalenia zasad nadzoru organów samorządu nad pracą zakładowych środków przekazu informacji /radiowęzeł, gazeta, powiadacz itp./.

Statuty winny zobowiązywać dyrektorów do przedstawiania nie później niż po roku nowej propozycji statutu opracowanej po uwzględnieniu doświadczeń wynikających z działań zakładu w warunkach zreformowanej gospodarki.

Propozycja nowelizacji statutu winna być uzgodniona z radą pracowniczą.

Zespół Koordynacyjny RKPRP zobowiązuje się do powołania specjalnego zespołu ekspertów i przedstawicieli samorządów, który opracuje do końca października - szczegółowe warunki, jakie powinien spełniać dobry statut przedsiębiorstwa.

Propozycje te zostaną przedstawione załogom i radom pracowniczym do ewentualnego wykorzystania przy ocenie projektów przygotowanych przez dyrektorów.

Regionalna Komisja Porozumiewawcza
Rad Pracowniczych Regionu Mazowsze
W-wa, 14.10.81 r.

Stanowisko RKPRP Regionu Mazowsze WS z zreszeń

1. Uważamy za nie do przyjęcia tworzenie tzw. zreszeń obligatoryjnych narzucanych jednostronnie przedsiębiorstwom przemysłowym, za wyjątkiem zakładów przemysłu zbrojeniowego, przedsiębiorstw podległych ministrowi sprawiedliwości analogicznie jak to ujmuje Uchwała Zjazdu NSZZ "Solidarność" odnośnie roli organu założycielskiego w sprawie obsady stanowisk dyrektorskich.

2. Uważamy, że ewentualne rozszerzenie listy tych wyjątków winno być przedmiotem negocjacji między stroną rządową a przedstawicielami samorządów i związków zawodowych. Uzgodnione stanowisko winno być przedłożone Sejmowi do zatwierdzenia.

3. Nie negujemy w ogóle zasadności tworzenia zreszeń, spółek czy też zgrupowań przedsiębiorstw o jasno sprecyzowanych celach, funkcjach i sposobach działania i działających w ramach ogólnie obowiązującego systemu prawnego.

4. Uważamy, że decyzje o przystąpieniu zakładu do tego typu organizacji podejmują jedynie samorzady zainteresowanych przedsiębiorstw - samodzielnych podmiotów gospodarczych na podstawie rzeczowej i wszechstronnej analizy swoich potrzeb efektywnego działania dla dobra swojej załogi i całego społeczeństwa.

5. Jednocześnie przestrzegamy przed próbami zachowania starych treści i stanowisk pod nowymi nazwami, np. zreszeń, prowadzającymi tylko do zmiany szyldów, tak jak to miało miejsce po 1956 r., gdy zastąpiono centralne zarządy obecnymi Zjednoczeniami.

6. Uważamy, że obecna sytuacja nie dojrzała jeszcze do podejmowania decyzji o tworzeniu organizacji ponadzakładowych.

Najpierw samorzady i odpowiednie akty prawne regulujące życie gospodarcze kraju w ramach reformy, a potem dopiero decyzje.

7. Organizowanie dobrowolnych zreszeń w żadnym stopniu nie może stwarzać przesłanek do tworzenia organizacji o charakterze monopolów.

Regionalna Komisja Porozumiewawcza Rad Pracowniczych.

Uchwała

przedstawicieli regionalnych rad współpracy samorządów pracowniczych w sprawie powołania Komitetu Założycielskiego Krajowej Federacji Samorządów podjęta w dniu 17 października 1981 r. w Warszawie.

1. Tworzy się Komitet Założycielski Krajowej Federacji Samorządów.
2. Komitet Założycielski KFS tworzony jest przez regionalne porozumienia samorządów pracowniczych. W skład KZ KFS wchodzi po 2 /dwóch/ przedstawicieli z regionu. Każdy region dysponuje 1 /jednym/ głosem stanowiącym.
3. Samorzady pracownicze instytucji i przedsiębiorstw są reprezentowane w KZ KFS poprzez regionalne porozumienia samorządów.
4. KZ KFS jest organem tymczasowym do czasu zwołania ogólnopolskiego zjazdu delegatów samorządów pracowniczych lub innej decyzji rad regionalnych.
5. KZ KFS jest otwarty dla wszystkich regionalnych porozumień samorządów.
6. KZ KFS nie ma uprawnień władczych w stosunku do samorządów. Podejmuje on decyzje w formie:
 - a/ uchwał stanowiących wobec swoich ciał wykonawczych
 - b/ rezolucji określających uzgodnione stanowisko, mających formę zalecenia wobec rad regionalnych i samorządów.
7. Celem KFS jest tworzenie warunków umożliwiających powstanie i funkcjonowanie struktur społecznych i organizacji realizujących samorządowy model gospodarki i państwa.
8. KFS realizuje swój cel statutowy poprzez:
 - a/ organizowanie współpracy między istniejącymi i tworzącymi się samorządami oraz ich terytorialnymi przedstawicielstwami
 - b/ uczestniczenie w tworzeniu i opiniowaniu projektów ustaw sejmowych i aktów prawnych oraz prezentowanie własnych opracowań w tym zakresie,
 - c/ weryfikację istniejących ustaw i aktów prawnych celem ich nowelizacji lub uchylenia.
 - d/ reprezentowanie stanowiska samorządów wobec władz państwowych, organizacji i instytucji,
 - e/ przeprowadzanie i organizowanie konsultacji w sprawach o randze ogólnogospodarczej, w tym także w formie referendum,
 - f/ wypowiedzanie się w sprawach reformy i polityki społeczno-gospodarczej,
 - g/ podejmowanie działań w celu utworzenia Izby Społeczno-Gospodarczej w Sejmie i radach narodowych,
 - h/ proponowanie kierunków i form uspołecznienia gospodarki i państwa,
 - i/ opracowywanie i kolportaż informacji,
 - j/ współpracę z innymi organizacjami i inicjatywami społecznymi w zakresie uzgodnionych celów i metod działania.

Do czasu powstania Krajowej Federacji Samorządów utworzony Komitet Założycielski KFS podejmuje na bieżąco działalność na rzecz powyższych celów, mając jednocześnie na uwadze realizację swego podstawowego zadania jakim jest wypracowanie przyszłej postaci, statutu i ostateczne ukonstytuowanie Krajowej Federacji Samorządów.

Tymczasową siedzibą Komitetu Założycielskiego KFS jest Region Śląsko-Dąbrowski, Katowice, ul. Stalmacha 17/1.

Warszawa, dnia 17 października 1981 r.

Podpisy upoważnionych przedstawicieli regionalnych rad współpracy samorządów pracowniczych:

Bydgoszcz /-/ Zbigniew Sieradzki, Mazowsze /-/ Bogdan Lewandowski; Region Śląsko-Dąbrowski /-/ Jan Huzarewicz, Słupsk /-/ Krzysztof Szegłowski, Gdańsk /-/ Hans Syc, Kutno /-/ Zenon Maserek, Kielce /-/ Lech Marciniak, Kalisz Wlkp. Pół. /-/ Jerzy Koralewski, Płock /-/ Andrzej Papierowski, Szczecin /-/ Eugeniusz Szerkus, Koszalin /-/ Andrzej Zakutyński, Elbląg /-/ Bogusław Szybalski, Łódź /-/ Rudolfs Rybak, Lublin /-/ Andrzej Olejnik, Sieradz /-/ Henryk Wieczorek, Częstochowa /-/ Henryk Wieczorek, Słupsk /-/ Janusz Zalecki, Mazowsze /-/ Bogusław Grochalski, Częstochowa /-/ Krzysztof Chadałko, Kalisz /-/ Tadeusz Chojnacki, Kielce /-/ Konrad Zaczek, Łódź /-/ Mieczysław Gruda, Koszalin /-/ Jan Zieliński, Szczecin /-/ Krzysztof Piotrowski, Płock /-/ Mirosław Tyburski, Region Śląsko-Dąbrowski /-/ Włodzimierz Lewandowski, Lublin /-/ Janusz Karpiński.

Uchwała

Domagamy się, by Rząd przesyłał do Sejmu projekty ustaw określających funkcjonowanie zreformowanej gospodarki dopiero po uprzednim wynegocjowaniu tych projektów z krajowymi przedstawicielstwami samorządów i związków zawodowych. Żądamy też publikowania negocjowanych projektów ustaw w środkach masowego przekazu.

Warszawa, 17.10.1981 r.

Komitet Założycielski Krajowej Federacji Samorządów

Uchwała

Zwracamy się do KK NSZZ "Solidarność" o włączenie przedstawicieli Komitetu Założycielskiego Krajowej Federacji Samorządów do grup negocjacyjnych NSZZ "Solidarność" prowadzących rozmowy z Rządem w sprawach reformy gospodarczej.

Warszawa, 17.10.1981 r.

Komitet Założycielski Krajowej Federacji Samorządów

Protokół ustaleń
pomiędzy Komisją Międzyresortową a KKK Chem.

W wyniku negocjacji ustalono:

Pkt. 1. P o s t u l a t : Dodatkowe urlopy płatne /profiliaktyczne/ dla pracowników przemysłu chemicznego.

U s t a l o n o : KKK Chemików NSZZ "Solidarność" przeprowadzi do dnia 30.10.1981 spotkania konsultacyjne w zjednoczeniach, na których podda się pod dyskusję projekt rozporządzenia Rady Ministrów przekazany do uzgodnienia międzyzwiązkowego w dniu 8.10.1981 dot. płatnych urlopów dodatkowych.

Minister Przemysłu Chemicznego i Lekkiego wyda polecenie dyrektorom zjednoczeń i zakładów pracy by w pracach tych wzięli udział wspólnie ze specjalistami BHP.

Uwagi do projektu rozporządzenia zostaną przekazane przez KKK Chemików do MPCChem i L do dnia 30.10.1981. Opinie te i wnioski będą rozpatrzone przez komisję mieszaną złożoną z przedstawicieli MPPISS, MZIOS, IMP, MPCChem i NSZZ "Solidarność". Termin posiedzenia komisji mieszaney ustala się na dzień 8.11.1981 godz. 10,00 w siedzibie MPCChem i L.

Komisja Międzyresortowa zobowiązuje się do wniesienia uzgodnionego projektu rozporządzenia w sprawie urlopów płatnych - dodatkowych do Rady Ministrów w takim terminie, by mogła ona uchwalić pełen tekst rozporządzenia do dnia 10.12.1981.

Komisja Międzyresortowa zobowiązuje się wydać przepis pozwalający uprawnionym do tych urlopów w roku 1981 na skorzystanie z nich w roku 1982.

Pkt 2. P o s t u l a t : rozszerzyć w resorcie chemii uprawnienia do I kategorii zatrudnienia.

U s t a l o n o : Komisja Międzyresortowa stwierdza, że do końca roku 1981 pierwsza kategoria zatrudnienia zostanie rozszerzona do około 200. tysięcy pracowników przemysłu chemicznego /liczba ta zawiera m.in. pracowników objętych aneksem do zarządzenia MPCChem, który ukaże się do dnia 31.10.1981 r./.

W sprawie zapisu wniesionego przez KKK Chemików /załącznik/ do projektu rozporządzenia Rady Ministrów dot. I kategorii zatrudnienia Komisja Międzyresortowa zobowiązuje się do dnia 5.11.1981 r. przedstawić KKK Chemików wersję zdziału "chemia" w wykazie prac zaliczonych do I kategorii zatrudnienia uzgodnioną z właściwymi ministrami. Ostateczna wersja tego dokumentu zostanie uzgodniona w dniu 10.11.1981 pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi stronami w resorcie chemii. Ponadto Komisja Międzyresortowa stwierdza, że widzi możliwość objęcia w uzasadnionych przypadkach całych zakładów przemysłu chemicznego I kategorią zatrudnienia.

Komisja Międzyresortowa zobowiązuje się, że pracownikom, którzy na podstawie nowego rozporządzenia o I kategorii zatrudnienia uzyskają uprawnienia do przejścia na emeryturę w 1981 roku wg zasad ustalonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17.07.1981 r., będą przedłożone uprawnienia wynikające z tego rozporządzenia do 30.06.1982.

Pkt 3. P o s t u l a t : Wypłacić wynagrodzenie jak za urlop wypoczynkowy dla pracowników przemysłu chemicznego za czas udziału w akcji protestacyjnej i strajkowej. Związane z realizacją postulatów zawartych w pkt 1,2.

U s t a l o n o : Wobec braku właściwych uprawnień dla załatwienia tego postulatu Komisja Międzyresortowa przekaże Ministrowi Pracy, Płacy i Spraw Socjalnych sprawę do pilnego załatwienia. O sposobie załatwienia tej sprawy Komisja Międzyresortowa powiadomi KKK Chemików NSZZ "Solidarność" w dniu 21.10.1981 r.

KKK Chemików uprzedza Komisję Międzyresortową, że niezrealizowanie tego postulatu może spowodować niekontrolowane akcje strajkowe.

Zakłady Chemiczne Organika-Zachem
Bydgoszcz, 20.10.

Stanowisko NSZZ "Solidarność" Sekcji Oświaty i Wychowania w sprawie projektu Karty Nauczyciela

Dokument przedstawiony Sejmowi w październiku br. jest niezgodny z założeniami ustawy o Statucie Prawnym Nauczyciela, które zostały przedstawione Ministerstwu Oświaty i Wychowania przez nasz Związek.

Jest także niezgodny z podpisanymi porozumieniami między resortem a negocjującymi z ramienia Związku komisjami oraz umiarkowaną realizacją porozumień społecznych parafowanych przez Rząd i nasz Związek.

Pierwszy Krajowy Zjazd NSZZ "Solidarność" w tezach programowych zadeklarował poparcie i ochronę niezależności poczynań zmierzających do samorządności w edukacji /teza 29/ i stwierdził, że system prawny musi gwarantować podstawowe wolności obywatelskie, respektować zasady równości wobec prawa wszystkich obywateli i wszystkich instytucji życia publicznego /teza 23/.

Projekt rządowy ustawy zwanej "Kartą Nauczyciela" nie zapewnia nam realizacji żadnej z powyższych uchwał.

W związku z tym - XIV Zjazd Mandatariuszy Sekcji Oświaty i Wychowania wystąpił z protestem do Sejmu PRL i przyjął taką tykę działania, zmierzającą do tego, by realizowano podpisane porozumienia.

Ministerstwo Oświaty i Wychowania, przesyłając protokół rozbieżności stanowisk, starało się preferować swoją wersję dokumentu, co ostatecznie zaciążyło na kształcie dokumentu, który wpłynął do Sejmu.

MOiW nie godzi się na proponowaną przez nas nazwę i preambułę, zakładającą tymczasowość dokumentu do czasu uchwalenia Ustawy o Systemie Edukacji Narodowej. Swoje stanowisko tłumaczy tradycją, powołując się na Międzynarodową Kartę Nauczyciela, przyjmując jednak z tego dokumentu nie ducha, lecz wyłącznie tytuł. W sprawie preambuły argumentuje, że propozycja tymczasowości dokumentu obraża Sejm i może wywołać niepokój w środowisku nauczycielskim. Jesteśmy zdania, że system organizacyjny oświaty powinien być ustalony przez najwyższą władzę, jaką jest Sejm PRL, natomiast wszelkie sprawy społeczno-bytowe winny być przedmiotem ustaleń zawartych w układzie zbiorowym między resortem a związkami zawodowymi.

Powolywanie się przez MOiW także na tradycję Karty Praw i Obowiązków Nauczyciela z 1972 r. jest naszym zdaniem, nieporozumieniem, ponieważ ten dokument ma wyjątkowo ważną rolę.

W naszym dokumencie mocno podkreśliśmy, by nie wprowadzać sformułowań "nauczyciel powinien wychowywać młodzież w duchu socjalistycznych zasad współżycia społecznego", ponieważ to sformułowanie dopuszcza możliwość manipulacji w zależności od stanowiska ekipy rządzącej - nie uwzględniając pojęcia neutralności szkoły i pluralizmu światopoglądowego, co zapewnia nam Konstytucja PRL.

Dokument rządowy w art. 5 § 2 podaje, że nauczyciel powinien wykonywać polecenia władz, nawet jeśli są one sprzeczne z prawem, może najwyżej na piśmie przedstawić swoje zastrzeżenia. Jeśli zgodzimy się na taki przepis prawny, to będziemy całkowicie ubezwłasnowolnieni.

Jesteśmy zdania, że nauczyciel powinien być oceniany zgodnie z Kodeksem Pracy, przeciwstawiamy się natomiast ocenie stosowanej dotychczas i dalej proponowanej w dokumencie /art 5 § 3/.

"Karta Nauczyciela" zakłada, że jeśli nauczyciel przejdzie do pracy w administracji szkolnej, traci wszystkie przywileje, przysługujące nauczycielom. Tymczasem w innym miejscu dokumentu - wśród pracowników podlegających ustawie - wymienia także nauczycieli zatrudnionych w organach administracji /sprzeczność zapisów/. Chcemy, by w nadzorze pedagogicznym pracowali nauczyciele praktycy, nie zaś urzędnicy, którzy nie mają pojęcia o oświacie.

Dokument ten zabiera dyrektorom prawo zatrudniania nauczycieli i tym samym przekreśla samorządność szkoły.

Jeśli chodzi o sprawy socjalne - projekt nie przewiduje dotrzymania ustalonych wcześniej między resortem a związkiem terminów poprawy warunków socjalno-bytowych, odkładając je do 1985 r., jest niezgodny z proponowanymi zasadami wypłaty nagród jubileuszowych oraz dodatkami za wysługę lat, nie przewiduje także dwóch godzin zniżki dla nauczycieli-polonistów.

Prezentujemy tu tylko wybrane przykłady dobitnie świadczące o intencjach autorów Karty. Domagamy się dokumentu, który będzie odzwierciedlał nasze dążenia nie tylko w sprawach socjalnych i bytowych, a o cały system edukacji narodowej.

Opole 18.10.1981 r.

XIV Zjazd Mandatariuszy Sekcji
Oświaty i Wychowania NSZZ
"Solidarność"

Uchwała

III Zjazdu Biur Interwencyjnych

Zaopatrzenie ludności w artykuły pierwszej potrzeby nieustannie pogarsza się. Postępująca dezorganizacja gospodarki towarowo-pieniężnej przy braku rzetelnej informacji powoduje niemożność podjęcia skutecznego przeciwdziałania temu groźnemu zjawisku.

VIII Zjazd Biur Interwencyjnych uznaje za konieczne zobowiązać biura interwencji w poszczególnych regionach do:

1. Gromadzenia wszelkich danych dotyczących produkcji i dystrybucji towarów pierwszej potrzeby na swoim terenie, ze szczególnym uwzględnieniem eksportu.

2. Kontroli rozdziału napływających z zagranicy darów.

3. Natychmiastowego przesyłania wszystkich danych do Krajowego Biura Interwencji w Gdańsku, telexem, telefonem lub kurierem, w zależności od wagi zdobytych informacji.

Krajowe Biuro Interwencji winno gromadzić i opracowywać dane tak, by mogły stać się istotnym argumentem w rozmowach Komisji Krajowej z rządem na temat zaopatrzenia rynku.

Jednocześnie VIII Zjazd Biur Interwencyjnych zwraca się z apelem:

1. Do Komisji Krajowej o stworzenie takich form współpracy z Krajowym Biurem Interwencyjnym, które pozwoliłyby na szybkie i skuteczne korzystanie ze zdobytych informacji oraz powołanie specjalnego biuletynu gospodarczego, w którym publikowano by informacje na temat potrzeb i możliwości produkcyjnych zakładów pracy.

2. Do Zarządów Regionalnych o powołanie stałych komisji w r...

mach biur interwencyjnych lub niezależnych od tych biur, które zajmowałyby się wyłącznie sprawami funkcjonowania rynku.
3. Do prasy związkowej o szerokie informowanie społeczeństw i przekazywanie informacji zbieranej przez Biura Interwencyjne.

Bielsko-Biała 13.10. 81.

Apeł o uratowanie dr Tibora Pakha.

Życie dr Pakha, 57-letniego prawnika jest w niebezpieczeństwie, od 7 dni Pakh poddawany jest przymusowemu zabiegom lekarskim w jednym z oddziałów zamkniętych Krajowego Instytutu Chorób Psychicznych i Umysłowych w Budapeszcie. Zaciągnięto go tam siłą w asyście funkcjonariuszy policji 9 października w godzinach wieczornych. Od tamtej pory otrzymuje on silne środki uspokajające i inne lekarstwa działające na centralny system nerwowy oraz jest dożylnie karmiony.

4 października dr Tibor Pakh chciał wyjechać do Polski. W pobliżu służba graniczna skonfiskowała mu paszport bez podania żadnej motywacji. Tibor Pakh zwrócił się do Prokuratury Generalnej z prośbą o przeciwnie temu bezprawiu, lecz na podstawie swoich wcześniejszych doświadczeń uważał, że w jego sprawie pomóc może jedynie bardziej zdecydowana forma protestu. 9 października w kościele akademickim rozpoczął strajk głodowy w obronie swoich praw osobistych, w wyniku czego podano go przymusowemu zabiegom lekarskim.

W minionych dziesięcioleciach dr Tibor Pakh niejednokrotnie występował już w obronie praworządności i przeciwko łamaniu praw człowieka. Po roku 1956 ogłosił memorandum ws. młodocianych skazanych na śmierć i na podstawie tego wyroku straconych. Skazano go wtedy na piętnaście lat więzienia, w latach 1963-70, po amnestii, którą nazwano powszechną, Tibor Pakh przeprowadził szereg strajków głodowych, protestując przeciw dalszemu więzieniu osób skazanych za czyny polityczne, a także przeciw obrażającym godność człowieka stosunkom więziennym. Fizycznie się nad nim znęcano, poddawano go zabiegom elektroterapiacynym, a później - kiedy nawet po 12 latach nie udało się go złamać - z powodu jego "błędnych poglądów politycznych" uznano go za nieuleczalnie chorego umysłowo i wypuszczono na wolność. Od tej pory utrzymuje się z tłumaczeń tekstów technicznych.

Wiosną 1980 roku - jako jedyny cudzoziemiec - przyłączył się do strajku głodowego prowadzonego w Podkowie Leśnej przez polskich działaczy ruchu obrony praw człowieka. Strajk miał na celu doprowadzenie do wypuszczenia na wolność dyr. niezależnego wydawnictwa "Nowa".

W ciągu ubiegłego roku Tibor Pakh wielokrotnie wyrażał w listach otwartych własną opinię o polskim ruchu odnowy, sprzeciwiając się oświadczeniom, które ruch ten potępiały w imieniu całego społeczeństwa Węgier.

Tibor Pakh nie jest w swych poglądach osamotniony i nie jego jednego spotkały za to represje ze strony władz. Ministerstwo spraw wewnętrznych już wcześniej odrzucało bezsensownego uzasadnienia prośby o paszporty do krajów zachodnich, zaś od sierpnia 1980 r. rośnie liczba tych obywateli, którym także skonfiskowano paszport na kraje socjalistyczne. Dokonuje się tego najczęściej na granicy w sposób upokarzający ofiarę. Całkowity zakaz wyjazdu /przy wielu innych posunięciach represyjnych/ stał się jedną z nagminnych form karania za niezależne myślenie i działanie oraz za sympatyzowanie z polską odnową. Jest to kara nie wymagająca wydania wyroku, jego prawnego umotywowania i przeciwko której represjonowany nie dysponuje żadnymi środkami prawnymi. Ograniczenie prawa do swobodnego poruszania się i stosowanie konfiskaty paszportu jako środka politycznej represji jest sprzeczne z postanowieniami z Helsinek i z Deklaracją Praw Człowieka i Obywatela, która podpisały także i Węgry.

Na protest Tibora Pakha władze odpowiedziały nowymi represjami. Głodujący nie poddaje się. "Polacy dlatego zwyciężyli, że byli gotowi do poświęceń" - oświadczył Pakh. "Ja prawdopodobnie umrę, lecz nie mogę zaniechać walki". W tej sytuacji życie Tibora Pakha może być uratowane tylko wtedy jeśli władze zadośćuczynią jego żądaniom i dadzą mu odpowiednią satysfakcję za naruszenie jego praw.

My, niżej podpisani, wzywamy wszystkich ludzi miłujących wolność i wszystkie organizacje, by pomogły nam uratować życie Tibora Pakha. Przy pomocy swoich protestów doprowadźcie do wstrzymania dokonywanych na nim zabiegów i pomóżcie mu odzyskać bezprawnie skonfiskowany paszport.

Budapeszt 15.10.1981 r.

W tej chwili pod apelem figuruje już ponad 50 podpisów członków węgierskiej opozycji, ilość tych podpisów stale wzrasta

Apeł powyższy otrzymaliśmy od naszych węgierskich przyjaciół z prośbą o jak najszersze rozpowszechnienie, o poparcie przez organizacje społeczne wszystkich środowisk i o prowadzenie akcji petycyjnych i protestacyjnych, które mogą pomóc przedłożonemu za przekonania dr. Tiborowi Pakhowi.

/KKK NZS/

O możliwości rozwiązania konfliktu konstruktywnego.

Z upoważnienia zebrania ogólnego DTP w dniu 9.X.br. zespół redakcyjny DTP, poszerzony o grono osób nie biorących udziału w pracach komersatorium, przedkłada opinię publicznej załączony dokument.

Rok, który minął od Sierpnia, ukazał dowodnie, że nawet ludzie dobrej woli, przy zmienionych postawach i środkach działania, w zmienionej sytuacji społecznej i politycznej nie mogą skutecznie rządzić państwem. Żaden z zgłoszonych dotychczas programów wyjścia z kryzysu nie przyniósł oczekiwanych rezultatów. Nie można odmówić części władzy dobrych intencji, chodzi jednak o to, że jej wysiłki paraliżowane są przez opór biurokracji, społeczeństwo zaś z kolei nie ma przekonania o szczerości tych intencji.

Nastąpiły zasadnicze zmiany w realnym układzie sił działających w państwie i społeczeństwie. W chwili obecnej układ ten staje się coraz bardziej dwubiegunowy. Nie jest to zjawisko dwuwładzy, lecz stan swoistego pata politycznego, wyrażający się tym, że dotychczasowy aparat władzy nie może porozumieć się z podstawowymi siłami społecznymi.

Obecny stan rzeczy polega na zablokowaniu funkcjonowania państwa. Wynika to z bezsilności władzy oraz z braku odpowiednich instrumentów dla realizacji dążeń sił społecznych.

Trzeba jednak poszukiwać rozwiązań nawet w sytuacji bez wyjścia, a taką - na pozór - wydaje się sytuacja obecna. Nie mogą to być rozwiązania oparte na dotychczas stosowanych zasadach. Obecny pat polityczny wynika z zakwestionowania przez społeczeństwo legitymizmu władzy. W tym stanie rzeczy żadne jednostronne gesty aparatu władzy nie mogą być uwieńczone powodzeniem. Ani mechanizm kooptacji pojedynczych osób ani inne decyzje zapadające w jednym, monopolistycznym ośrodku nie uzyskają akceptacji społecznej, niezbędnej dla działania państwa.

Optymizmem może napawać fakt, że większość narodu gotowa jest akceptować zarówno podstawy ustroju państwa, jak też jego sojusze międzynarodowe. Nie jest istotne, czy Polacy zajmują takie stanowisko z powodu swych przekonań ideowych czy też z uwagi na nakazy racji stanu.

Ogólna platforma porozumienia narodowego nie zastąpi jednak konkretnych instytucjonalnych rozwiązań, które pozwoliłyby przełamać zaostrzający się drastycznie kryzys. Za pierwszy i niezbędny krok na drodze do wyjścia z kryzysu uważamy bezwzględne utworzenie takiego rządu, który potrafiłby pozyskać sobie choćby warunkowe i krótkoterminowe zaufanie większości społeczeństwa i głównych sił, artykułujących zbiorowe aspiracje; tym samym mógłby wyprowadzić gospodarkę i państwo ze stanu paraliżu.

Potrzebny jest nam rząd, który będzie miał niekwestionowaną tytuł do tego, by żądać od obywateli nieodzownych działań i poświęceń dla ratowania kraju. Nie może on być podejrzewany o reprezentowanie grupowych interesów i o ukryte intencje manipulacyjne. Jego sprawność musi opierać się na autorytecie sił społecznych, które udzieliłyby mu poparcia, a może i poparcia, oraz na osobistych kompetencjach fachowych członków gabinetu - ludzi obdarzonych zdolnością współpracy, umiejętnością przekonywania, energią i zdecydowaniem.

Tylko taki rząd może wiarygodnie zapewnić, z jednej strony, wierzytelność państwa polskiego o naszej zdolności do odbudowy gospodarki i do przyszłego spłacenia długów, z drugiej zaś strony - Związek Radziecki i inne państwa Układu Warszawskiego o naszej woli respektowania zobowiązań sojuszniczych.

W chwili obecnej, wobec zaognienia antagonizmów i wzajemnej nieufności partnerów, trudno oczekiwać rychłego utworzenia rządu koalicyjnego, wyłonionego w trybie bezpośrednich rozmów zainteresowanych stron, złożonego z przedstawicieli desygnowanych przez zorganizowane siły polityczne i społeczne. Trudno uwierzyć w skuteczność prowadzenia całkowicie poufnych uzgodnień, dotyczących powołania takiego koalicyjnego gabinetu, choćby dlatego, że taki tryb działania spotka się z ogólną nieufnością społeczną. Ponadto należy przestreczyć przed niebezpiecznym złudzeniem, że można rozwiązać problem odwołując się raz jeszcze do skompromitowanej formuły FJN.

Konieczne jest jednak uzyskanie choćby doraźnej i ograniczonej legitymacji dla owego rządu kompromisu, a to w trybie uzgodnienia jego składu oraz warunków stabilizacji politycznej w Polsce przez wszystkie zainteresowane siły polityczne i społeczne, z udziałem Kościoła oraz świeckich autorytetów ideowych i moralnych. Można przy tym skorzystać z usług grupy negocjatorów nie aspirujących do udziału we władzy, znanych z bestronności, dobrej woli, obdarzonych publicznym zaufaniem.

Tylko takie inicjatywy mogą w wyniku negocjacji ze stronami konfliktu doprowadzić do utworzenia gabinetu kompromisu rządu fachowców, powołanego specjalnie dla przezwyciężenia kryzysu. Rządu stojącego ponad różnicami politycznymi. W razie takim resorty Obrony Narodowej, Spraw Zagranicznych i Spraw Wewnętrznych powinny pozostać zastrzeżone dla PZPR.

Powołanie "rządu zawieszenia broni" nie przekreśla oczy-

widnie potrzeby szukania dalszych gwarancji i instytucjonalnych form stałego kontaktu i porozumienia.

Rząd fachowców może powstać i działać na fundamencie wzajemnych ustępstw, a równocześnie przy zapewnieniu ochrony żywotnych interesów politycznych wszystkich uczestników kompromisu. Poza tym jedynym ograniczeniem nowy rząd powinien mieć maksymalną swobodę w realizacji swej misji.

Propozycje dotyczące warunków kompromisu i stabilizacji politycznej przedstawimy w odrębnym dokumencie.

W-wa, 9.10.81 Konwersatorium "Doświadczenie i przyszłość"

15.10 tekst został przekazany I Sekr. PZPR, Episkopatowi, Rządowi, Sejmowi i "Solidarności".

Rezolucja zespołu "Sztandaru Młodych"

"Sztandar Młodych" - będąc - gazetą młodzieżową związaną z PZPR od sierpnia realizował politykę odzyskania wiary godności, rzetelności i otwartości. Począwszy od wydrukowania 21 postulatów strajkującego Trójmiasta przez wywiady z

Premier Wojciech Jaruzelski

W naszej historii Wojsko Polskie zawsze posiadało olbrzymi autorytet w społeczeństwie. Powierzenie panu funkcji premiera łączyło się z naszymi wielkimi nadziejami na wzrost autorytetu rządu. Obecnie jednak z żalem obserwujemy ogromne rozczarowanie wszystkich ludzi pracy.

Dlaczego stale potęgowane są napięcia społeczne a świat pracy nie może doczekać się kiedy zostanie podjęty uczciwy dialog i skończy się demagogiczne określanie go siłami antysocjalistycznymi?, bo przecież 10 mln związek "Solidarności" to polski świat pracy i pomawianie go o chęć odejścia od socjalizmu jest nielogiczne.

Nie rozumiemy jakim celem mają służyć ataki na związek "Solidarności", zrzęszający klasę robotniczą oraz kłamliwe informacje o naszym związku rozpowszechniane przez środki masowego przekazu.

Dlaczego środki masowego przekazu wbrew Konstytucji PRL nie służą całemu społeczeństwu, a jedynie ekipie rządzącej?

Naszym celem jest uczciwa i spokojna praca, ale to w żadnym wypadku nie może odbywać się kosztem rezygnacji z demokratycznych form zarządzania oraz reform społecznych i gospodarczych. Z celu, które wytyczyliśmy sobie w sierpniu 1980r. nie możemy zrezygnować i nadal oczekujemy ich realizacji. Kierowanie gróźb w stronę społeczeństwa szukającego dróg wyjścia z niezawinionego przez nie kryzysu może jedynie doprowadzić do nieobliczalnych następstw.

Wzywamy rząd do szanowania woli i opinii społecznej.

Warszawa, 9.09.81 Za Komisję Zakładową NSZZ "Solidarność" w Warszawskich Zakładach Fotochemicznych "Organika-Foton" /-/Aleksander Stobbe

przedstawicielami wszystkich nurtów życia społeczno-politycznego w Polsce usiłowaliśmy dać możliwość czytelnikowi samodzielnego wyboru i opowiedzenia się za rzeczywistą odnowioną linią PZPR.

Po wydrukowaniu przez nas wywiadu z doradcą KKP "Solidarności", którą to decyzję przy poparciu całego zespołu podjął redaktor naczelny "SM" - Jacek Nachyła, został on odczytany ze stanowiska w dniu 15.10.1981 r. Tekst ten podaje do publicznej wiadomości stwierdzając, że metoda jest sprzeczna ze wszystkim tym, co zostało postanowione na IX Zjeździe PZPR, stwierdzamy ponadto, że tej decyzji Wydział Prasy, Radia i Telewizji KC PZPR nie przyjmujemy do wiadomości i zastosujemy wszystkie środki protestu, które mogą spowodować unieważnienie tej decyzji.

Mamy nadzieję, że przyłączą się do nas wszyscy, dla których odnowa nie jest pustym słowem.

Warszawa 16.10.81 r.

POP PZPR, FZZZ PRRiTV
Koło NSZZ "Solidarność",
Koło SDP

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność" Organika - Foton

Otrzymałem Wasz telewizyjny z gabinetu Premiera, w którym pisacie - "z żalem obserwujemy ogromne rozczarowania wszystkich ludzi pracy z funkcjonowania rządu".

Trudno zgodzić się z takim poglądem. Kto dał uprawnienia KZ NSZZ "Solidarność" przy WZF "Organika-Foton" do przemawiania w imieniu wszystkich ludzi pracy?

Zarówno Premier Wojciech Jaruzelski, jak i ja otrzymujemy wiele listów i teleksów od ludzi pracy z całego kraju, popierających działania rządu. Nie mogę również pozostawić bez komentarza naszych stwierdzeń na temat rzekomego nazywania "siłami antysocjalistycznymi" całego związku "Solidarność" - nigdy ze strony rządu nie padły takie stwierdzenia. Mówiono jedynie o części kierownictwa "Solidarności" i o niektórych waszych doradcach. Ja sam szerzej mówiłem na ten temat na spotkaniu z KKP w dniu 3.08.br. Tekst mojego wystąpienia zamieściła prasa, do lektury której odsyłam.

Zgadzam się, że nie wolno nam rezygnować z demokratycznych form rządzenia, ale też i nikt w rządzie nie myśli o powrocie do metod rządzenia jakie stosowano przed sierpniem 1980. Nikt też nie zamierza rezygnować z reformy gospodarczej. Rząd podejmuje szereg działań w konsultacji ze wszystkimi związkami zawodowymi dla wprowadzenia kraju z kryzysu, ale trzeba sobie zdać sprawę, że jest to proces wymagający czasu. Oczekujemy, że członkowie "Solidarności" nie będą ograniczać się do protestów /o to najłatwiej/, podejmą konkretne przedsięwzięcia na rzecz stabilizacji sytuacji społeczno-gospodarczej przez rzetelną pracę na każdym stanowisku.

Kategorycznie odrzucam zarzut głoszący, że środki masowego przekazu służą "jedynie ekipie rządzącej". Jest to zwyczajne pomówienie.

Warszawa 13.10.81

M.F.Rakowski
Wiceprezes Rady Ministrów

Poparcie dla S. Bratkowskiego 16.10 zespół orzekający CKKP PZPR postanowił wydalic z partii S.Bratkowskiego, dziennikarza prezesa Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Decyzja ta spotkała się z protestami wielu instytucji.

17.10. Komitet Porozumiewawczy Srodowisk Twórczych w Poznaniu w swoim oświadczeniu stwierdza, m.in., że "dotychczasowa działalność władz Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich oraz jego prezesa S.Bratkowskiego służy sprawie porozumienia narodowego, przyczyniając się do wzrostu wiarygodności prasy, radia. Krvtyka działalności władz Stowarzyszenia nie znajduje zrozumienia i spotyka się z powszechnym sprzeciwem środowiska.

17.10. dwóch członków SDP - oddziału kieleckiego oraz członkowie zespołu redakcyjnego "Radomskiego Serwisu Informacyjnego" w swoim oświadczeniu przekazanym do ZG SDP popiera postawę prezesa SDP, który "dobrze reprezentuje ogromną większość dziennikarzy polskich" /tlx/

17.10. członek SDP J.Michlewski wystosował list otwarty w którym potępił decyzję usunięcia S.Bratkowskiego z PZPR i zwrócił się do dziennikarzy by stanęli w obronie prezesa SDP, którego "podstawową winą było i jest dążenie, abyśmy mogli wszyscy publicznie świadczyć prawdę". /tlx/.

KZ przy FMB "Fadroma" solidaryzując się z działalnością prezesa SDP stwierdziła, że partia, która usuwa ze swych szeregów wiarygodnego człowieka, cieszącego się poparciem społecznym, traci w głupi sposób atuty w walce o zaufanie społeczeństwa. /tlx/

Wykluczenie z partii B. Lisa 15.10. B. Lis został wezwany do zespołu orzekającego CKKP w Gdańsku /o fakcie tym nie została powiadomiona jego macierzysta organizacja partyjna/. Po 3,5 godz. rozmowie, na którą złożyły się pytania i zarzuty kierowane do B. Lisa zespół orzekający jedomyślnie podjął decyzję o wykluczeniu go z szeregów PZPR. Organizacja partyjna "Elmoru" przyjęła tę decyzję z oburzeniem i oświadczyła że złoży w tej sprawie odwołanie do wyższej instancji./tlx/ 16.10. Prezydium ZR Gdańsk którego członkiem jest B. Lis stwierdziło że nieprawdziwe są zarzuty kierowane pod adresem B. Lisa - sygnatariusza Porozumienia Gdańskiego, iż "prezentuje poglądy sprzeczne z ideą porozumienia społecznego".Zdaniem Prezydium wykluczenie B.Lisa "uznać należy za ingerencję organizacji politycznej w zagwarantowaną przez porozumienie społeczne swobodę zrzeszania się ludzi pracy w Polsce w związki zawodowe"./BIPSi6.10./